

PROLETARCI VSEH
DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SREDA, 2. SEPTEMBRA 1964 - LETO V., ŠTEVILKA 239 - CENA 20 DIN

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILO KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI. IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILO OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK IOŽE SMOLE

ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

Prva izdaja

Bivanje Hruščova v ČSSR

Posebni poudarek v praških razgovorih na nemškem vprašanju

PRAGA, 1. sept. (Tanjug). Danes in jutri bo premier Hruščov obiskal dve kmetijsko organizaciji in strojno tovarno v okolici Prage. V Pragi so se večeraj začeli uradni politični razgovori med partijsko-vladnimi delegacijama Češkoslovaške in Sovjetske zveze. Delegaciji vodita, kot je znano, prvi sekretar CK KPČ in predsednik ČSSR Antonín Novotný in prvi sekretar CK KP SZ in predsednik vlade ZSSR Nikita Hruščov.

Delegaciji proučujeta vprašanja razširitve in poglobitve medsebojnega sodelovanja med obema državama in obema partijama.

Na programu razgovorov je nadalje se izmenjava gledišč o vseh pomembnih vprašanjih današnje mednarodne situacije, s posebnim poudarkom na nemškem vprašanju.

HRUŠČOV GOVORI V BANJSKI BYSTRICI - Sovjetski premier Nikita Hruščov govori na proslavi 20. obletnice slovaške vselaje, ki je te dni v Banjski Bystrici. Zadač: prvi slovaški borci, ki so pred dvajsetimi leti začeli boj proti okupatorju.

Foto: AP

Diskusija o aktualnih problemih in težavah v mednarodnem komunističnem in delavskem gibanju, ki sta jih povzročili diplomatska politika in razbijala dejavnost vodstva KP Kitajske, je prav tako ena izmed glavnih tem praških razgovorov najuglednejših zastopnikov partij ČSSR in ZSSR. V sovjetski delegaciji sta med drugimi tudi ministri za zunanje zadeve Gromiko in maršal Sergej Birjučov, ki sta prispevala v Prago 27. avgusta. Danes je na programu dan počitek v nekem starem lovskem gradu nedaleč od Prage.

Politični razgovori se bodo nadaljevali v četrtek popoldne, v petek pa predvidevajo, da bodo podpisali skupno sporočilo o obisku in razgovorih.

Nikita Hruščov bo končal 10-dnevni uradni obisk na Češkoslovaškem v soboto dopoldne.

Segni: rahlo izboljšanje

RIM, 1. sept. (AP). Zdravniki, ki zdravijo obolenega italijanskega predsednika Segnija, so davi objavili, da se predsednikovo zdravstveno stanje rahlo izboljšuje. Zadnje dni se je Segniju zdravje poslabšalo, zdaj pa kaže, da se mu obrača na bolje.

Predsednik Segni je zbolel 7. avgusta za možgansko trombozo. Deloma je paraliziran in ne more govoriti.

„Tudi Ciper ni izjema“

Naser: Načelo samoodločbe priznava ves svet

NIKOZIJA, 1. sept. (Reuter-AFP-AP-Ciprska agencija-Tanjug). Predsednik ZAR Naser je v intervjuju za ciprski list »Telefajta ora« izjavil, da bo obiskal Ciper. Upa, da bo ciprski problem kmalu rešen in da se bo tedaj odzval povabilu predsednika Makariosa, naj obišče otok. V Zenevi so se večeraj praktično končala ženevska pogajanja o Cipru, ne da bi dosegli kak uspeh. Zahodne države so namreč vztrajale pri rešitvi ciprskega problema v okviru NATO. U Tant je mnenja, da v bližnji prihodnosti še ne bo mogoče najti rešitve za Ciper.

Gentlemanski sporazum o Kašmiru?

Krožijo govorice, da se bosta sestala Šastri in Ajud Kan

NEW DELHI, 1. sept. (AP, AFP, Tanjug). Pakistan je sprejel indijski predlog o gentlemanskem sporazumu, s katerim bi prepredili spopade v Kašmiru. Predstavnik indijskega zunanjega ministrstva je povedal, da je Pakistan o tem uradno obvestil indijsko vlado.

Indija je predlagala »gentlemanski sporazum« v pismu, ki ga je v začetku avgusta poslala Varnostnemu svetu OZN.

Na črti prenehanja bojev v Kašmiru, ki jo nadzira opazovalna misija OZN, je bilo zadnje mesece skoraj vsak dan streljanje. Na eni in na drugi strani je bilo precej žrtev med granicirji. V zadnjem času krožijo v New Delhiju govorice, da se

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Predsednik Naser je v intervjuju dejal, da je predsednik Makariosu zagotovil sleherno pomoč ZAR v boju proti agresiji. Poudaril je, da nobena miroljubna država ne bi mogla ostati ravnodušna v primeru agresije na Ciper. Načelo samoodločbe je priznано na vsem svetu in tudi Ciper ne sme biti izjema.

Na ženevskih pogajanjih o Cipru, ki so bila na pobudo OZN, je prišlo do zastoj, ker so zahodne države vztrajale na tem, naj bi našli rešitev za ciprsko vprašanje na podlagi atlantske skupnosti. Neuradnih pogajanj se je udeležil tudi predstavnik ZDA, posebni odposlanec predsednika Johnsona, Acheson. Danes bo odpotoval v Washington na posvetovalna an se bo spopadla ustavit v Londonu. Z njim potuje tudi britanski predstavnik, Turški delegat pa je že v nedeljo oznanil, da bo naslednjega dne zapustil Zenevo. Grški predstavnik je za zdaj ostal sam v Zenevi.

Po očitnem neuspehu ženevskih pogajanj, na katere ni so povabili ciprski vlade, so objavili sporočilo, v katerem se izraža spet želja, da bi ciprski problem rešili mimo Cipra in mimo OZN. Predsednik zahodnoevropskega posvetovalnega sveta Paul Struye je v poročilu posebej omenil boru tega sveta predlagati

»enotno akcijo« za posredovanje v ciprskem sporu.

Generalni sekretar OZN U Tant je danes odpotoval iz Zeneve, kjer se je udeležal začetka konference o mikroljubni uporabi atomske energije. Pred odhodom v New York je izrazil upanje, da bo v prihodnjih 14 dneh lahko imeno-

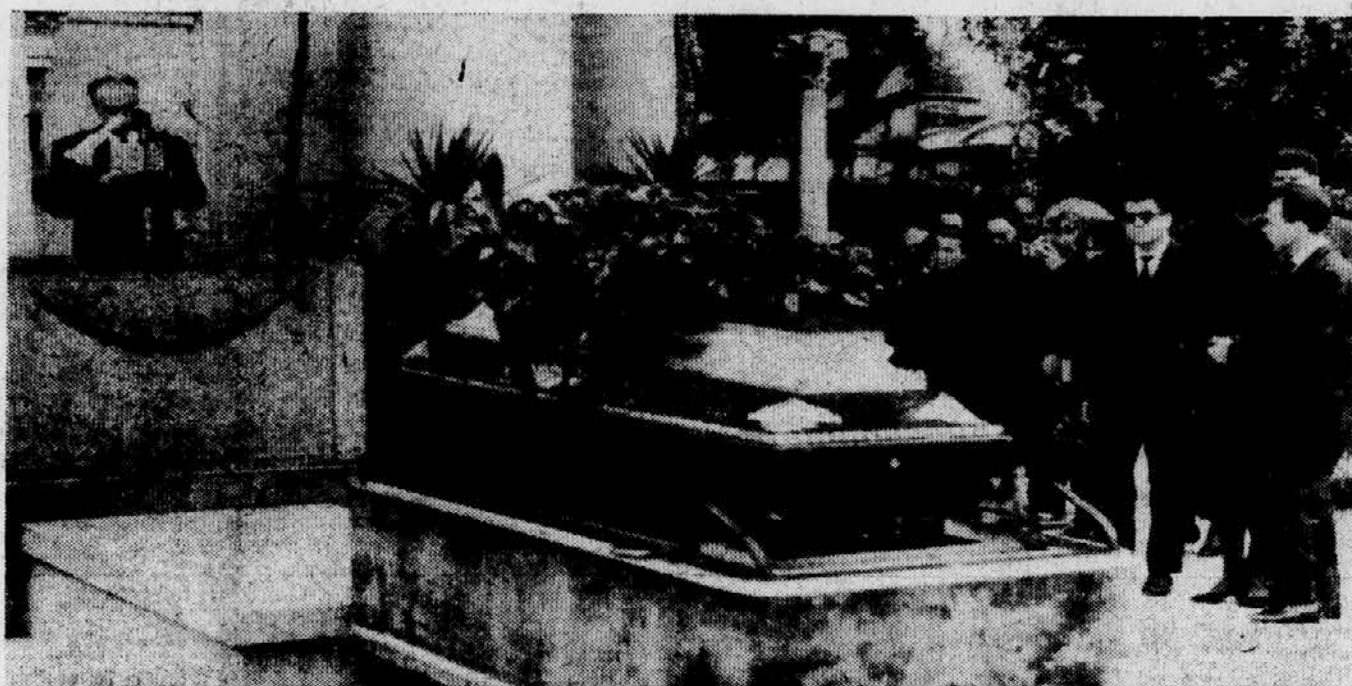
●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Nasilje v Jugozahodni Afriki

Afriške prebivalce zapirajo v tako imenovane bantustane

DAR ES SALAM, 1. sept. (Tanjug). Predstavništvo ljudske organizacije jugozahodne Afrike (SWAPO) v Dar es Salamu je poslalo generalnemu sekretarju OZN U Tant pismo, v katerem zahteva nujno intervencijo OZN, da bi zaščitili prebivalstvo Jugozahodne Afrike pred terorizmom južnoafriških rasistov.

V pismu je rečeno, da skuša rasistična vlada Južnoafriške republike v zadnjem času na silo izvesti v jugozahodni Afriki svoj načrt, po katerem bi zaprla afriške prebivalce v tako imenovane »bantustane«. Domači prebivalci se temu ogroženo upirajo, rasisti pa jih množično zapirajo in jih v zaporih grozovito mučijo. Rasistično nasilje se je zlasti povečalo po nedavnem obisku Verwoerda, vodje ministrstva Vel Nele na nekaterih področjih jugozahodne Afrike.

OB PISATELJEVI KRSTI - Slovenska javnost se je večeraj na Žalah poslovila od umrlega pisatelja Juša Kozaka.

Zadnje slovo od Juša Kozaka

Do groba na ljubljanskih Žalah ga je pospremlilo mnogo ljudi

LJUBLJANA, 1. septembra - Danes popoldne je slovenska kultura javnost spremljala k počitku na ljubljanskih Žalah posmrtno ostanke slovenskega pisatelja, esejista in kritika Juša Kozaka. Ob krsti so se v prisotnosti precejšnje množice ljudi, med katerimi so bili tudi številni javni in kulturni delavci, od umrlega besednega ustvarjalca poslovili Mitja Ribičič v imenu GO SZDL, Bratko Kreft kot predstavnik SAZU in Gustav Krklec kot odposlanec Društva hrvaških književnikov ter Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu. Pri odprtem grobu pa je v imenu Društva slovenskih književnikov spregovoril pisatelj Ivan Potrč.

Poslovilne besede vseh teh govornikov so v splošnem obujale večino tistih pokojnikov značilnosti, sprico katerih je utemeljena sodba, da je s smrtjo pisatelja Juša Kozaka slovenska kultura izgubila enega izmed svojih najbolj neposredno in prizadevno s časom in dogodki povezanih ustvarjalcev. Če opomnimo še na dejstvo, da je v Kozakovih pisanih besedah našlo svoj odsev vse bistveno in v zadnjih in za slovenski narod ter slovensko družbo najusodnejših in najpomembnejših petdesetih letih, potem smo v grobnem zaznamoval, kar so poslovilne besede povezovala z osebnostjo Juša Kozaka, ki se je vse svoje ustvarjalno življenje dosledno in nepopustljivo potegoval za duhovno in materialno prerogiranje našega človeka in človeštva nasploh. V to spoznanje so izvenle najprej besede Mitja Ribičiča. Leta je še posebej poudaril Kozakova leposlovna prizadevanja za etično čistost in izpolnjevanje ljudi v družbi po

pretrgano črto, ki povezuje kulturno dediščino cankarjanskega obdobja z literarnim rodom, stopajočim v javnost tik pred prvo svetovno vojno, in postavil Juša Kozaka na eno izmed osrednjih mest v tej pomembni smeri slovenskega literarnega sponjanja med obema vojnama in kasneje. Umrlega pisatelja je označil kot osrednjo postavbo sodobnega leposlovnega realizma in kot eno največjih literarnih osebnosti, kar jih je kdaj dala Ljubljana. Književnik Gustav Krklec je v kratkem histo-

ričnem orisu odmeril delu in poslanstvu Juša Kozaka mesto v družbi njegovih velikih jugoslovanskih sodobnikov, Iva Andrića in Miroslava Krleža, rastočih iz podobnega okolja in prežarjenih s podobnimi idejami in pogledom na takratna družbeno politična dogajanja. Književnik Ivan Potrč pa je še posebej oživil spomin na oporo, ki jo je bil Juša Kozakova pisateljska osebnost z vgladom in dejanjem dajala na-

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Lopezova bilanca

Govoril je o razvoju Mehike zadnjih 6 let

CIUDAD MEXICO, 1. sept. (Tanjug). Mehški predsednik Adolfo Lopez Mateos je danes v mehiškem kongresu izjavil, da je boj za ohranitev miru na svetu in za zagotovitev širokega mednarodnega sodelovanja na načelih dobre volje in človeške solidarnosti poglavitni cilj zunanje politike Mehike. Lopez Mateos je danes podal kongresu svoje šesto, poslednje letno poročilo. Govoril je poslanecem in senatorjem novega kongresa, izvoljenim na predsedniških in splošnih volitvah v začetku julija letos.

Mehški predsednik se je v svojem poročilu zlasti zavezal za okrepitev vloge OZN pri reševanju svetovnih problemov. Poudaril je, da je Mehika v minulih šestih letih okrepila svoj mednarodni položaj, utrdila neodvisno zunanjo politiko in aktivno prispevala k boju za mir tako na tem področju kakor tudi drugod na svetu. Poročanje Lopez Mateosa o vzponu Mehike v zadnjem in v prejšnjih letih so spremljali vsi mehiškanci po 450 radijskih postajah in 25 televizijskih postajah, ki so prenašale predsednikov govor naravnost iz kongresne dvorane. V mehiškem glavnem mestu ocenjujejo, da je to najplodnejša bilanca razvoja in uspeha Mehike v obdobju šestletnega predsedniškega mandata od mehiške revolucije do danes.

V zunanje političnem delu poročila, ko je predsednik Lopez Mateos govoril o delovanju Mehike na mednarodnem prizorišču v zadnjem letu, je omenil pomemben dogodek - lanski obisk predsednika SFRJ Josipa Broza Tita. Dejal je, da je do tega važnega obiska prišlo v sklopu intenzivne zunanje politične dejavnosti Mehike lanskega jeseni.

S tem v zvezi je mehiški predsednik zlasti poudaril sklep OZN, da se loti kodifikacije načel koeksistence. Podprl je prizadevanja posebnega odbora OZN, ki zdaj, zaseda v Mehiki, da bi sprejeli štiri bistvena načela koeksistence kot normo odnosov med državami z name-

▼ Nadaljevanje na zadnji strani

Berite v „Delu“

2. stran Zagreb: napovedana rekordna udeležba in obisk veleposlancev
3. stran Razvijanje demokracije v ZKJ
4. stran Aman na novi poti
5. stran Na rob dubrovnških polietnih prireditelj
6. stran Naši alpinisti v Boliviji
7. stran Zabeleženi modni prekrški
8. stran Katastrofa tovarniških vlakov pri »Litostroju«
9. stran Najdijojca
11. stran Satelit OGO-A bodo izstrelili v četrtek

Podpora jugoslovanski resoluciji

Začetek splošne razprave o kodifikaciji načel koeksistence

CIUDAD MEXICO, 1. sept. (Tanjug). Jugoslovanski predstavnik v posebnem odboru OZN za kodifikacijo načel koeksistence dr. Milan Sahović je danes na drugi seji odbora zahteval, naj OZN sprejme načela te politike kot normo v odnosih med vsemi državami sveta. Predložil je osnutke resolucije, ki terja, da se sprejmejo štiri bistvena stališča: prepoved groženj ali vojaške sile pri reševanju meddržavnih in mednarodnih problemov; miroljubno urejanje vseh sporov in spopadov; nemevljanje v zadevah drugih držav; suverena enakost vseh držav.

Dr. Sahović je delegatom 27 držav obširno razložil osnutke resolucije, ki je zbudil veliko pozornost zlasti med predstavniki neangarskih in socialističnih dežel. Posebni odbor OZN za kodifikacijo načel koeksistence

* Nadaljevanje na zadnji strani

Novi predlogi Walterja Ulbrichta

Poziva tudi k čimprejšnji sklenitvi mirovne pogodbe

BERLIN, 1. septembra (TASS). Na posebni seji parlamenta, posvečeni drugemu obletnici začetka druge svetovne vojne, se je danes predsednik državnega sveta DR Nemčije Walter Ulbricht odločno zavezal za politiko miroljubne koeksistence, zlasti v Nemčiji, in ocenil obstoj DR Nemčije za garancijo zmagoslavja sil mira v Nemčiji.

Walter Ulbricht je podal nove predloge vlade DR Nemčije glede zagotovitve mira in rešitve nemškega problema. Po tem predlogu naj bi obe nemški državi s posebnimi izjavami prevzele obveznost, da ne bosta proizvajali atomskega orožja na svojem ozemlju ali na ozemlju drugih držav, da ne bosta nabavljali ali sprejemali nuklearnega orožja oziroma dokumentov, ki bi se nanašala na proizvodnjo ali

*** Nadaljevanje na zadnji strani

Nguen Kan bo spet prevzel vodstvo vlade

Demonstracije v Sajgonu proti vladi in generalu Kanu

SAIGON, 1. sept. - Ameriški veleposlanik v Sajgonu Maxwell Taylor je danes izjavil, da se bo general Nguen Kan verjetno že te dni vrnil v Sajgon in spet prevzel vodstvo v vladi. Kakor poročajo tudi agencije, je Taylor to izjavil potem, ko je obiskal generala Kana v gorskem mestu Dalau, 320 km severovzhodno od Sajгона, kamor je general Kan po burnih demonstracijah zadnjih dni zatekel na skokrevanje.

Tik preden je bila objavljena ta vest, so krogi, ki so blizu generalu Kanu, demantirali vesti, da bi bil južnovietnamski šef obtožuje ZDA, ker da Američani baje v Sajgonu »utirajo« generalu Minu pot na oblast. Trenutno vodi vlado Nguen Kiem Oanh, ki je bil v Kanovi vladi podpredsednik.

Dopisniki zahodnih agencij poročajo, da so razen ameriškega veleposlanika obiskali

*** Nadaljevanje na zadnji strani

Čestitka

Ho Ši Minhu

BEOGRAD, 1. sept. (Tanjug) - Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal predsedniku DR Vietnam Ho Ši Minhu tole brzojavko: »Ob narodnem prazniku Demokratske republike Vietnam izrazim v imenu jugoslovanskih narodov in v svojem imenu najpriskornejšo čestitko in iskrene želje za napred vaše dežele in za vašo osebno srečo.«

Albertville „čistijo“

Čombe pojasnjuje, zakaj ga svet »ne razume«

ELIZABETHVILLE, 1. sept. Čombejeve sile so, kot kaže, v celoti zavzele Albertville, ker so osvojile tudi letališče, dvajset kilometrov od mesta. Po poročilu agencije AFP je kongoska vojska davi opravila »očistevalno operacijo« v mestu samem in blizu mesta, ki deli Albertville na dva dela. Vendar se zdi, da je še nekaj utrjenih mest blizu letališča, ki jih branijo ostanki uporniške vojske Gastona Samijala.

Kongoski vojski viri trdijo, da je v bojih okrog Albertville izgubilo življenje okrog 400 Sumijalovih vojakov in samo deset ljudi iz Čombejevih sil. V istem poročilu piše, da je bila v mestu nedavno poplava, nato pa je Albertville prizadelo še bombardiranje, tako da so ostali prebivalci brez hrane.

Iz Leopoldville poročajo, da bo Čombe jutri odpotoval v Albertville. Čombe je danes pojasnil, zakaj ga svet »ne razume«, ko mu dopoveduje, da v kongoski vojski ni tujih plačancev. V intervjuju pariskemu »Figaru« je Čombe dejal, da besedo »plačanci« napak uporabljajo. »Ko sem bil še

□ Nadaljevanje na zadnji strani

S PADALCI NAD DEMONSTRANTE - V petek so v Južnem Vietnamu poslali nad budistične demonstrante oborožene padalce. Te ukrepe so izvedli zaradi spopadov na ulicah med katoličani in budisti sredi Sajгона.

Pritožba Jemena VS

Protestira zaradi agresije v južni Arabiji

KAIRO, 1. sept. (MEN-Reuters). Fronta narodne osvoboditve okupiranega arabskega juga je objavila, da so uporniki organizirali vrsto napadov na britanske sile na področju Radfana. Britanske sile so pretrpele hude izgube pri Vadi Jutnu in Vadi Radmu. Uporniki se naprej napadajo britanske položaje, medtem ko britansko letalstvo čedalje huje bombardira vasi na področju Radfana.

Jemenska vlada je poslala Varnostnemu svetu pismo, v katerem obtožuje britanske vojaške sile zaradi oborožene agresije v Južni Arabiji. Vodja jemenske delegacije v OZN je izjavil, da so britanske sile obstreljevale mesto Albeido 18., 19. in 24. avgusta. Jemenska arabska republika ostro protestira proti tem zaporednim napadom.

Četrto stoletje

Včeraj je minilo 25 let od tistega mračnega 1. septembra 1939, ko so nacistične armade vdrele na Poljsko in je vsa Evropa obnemela v grozi. Zavedajoč se, da se je sprožil strahoten plaz, ki ga nihče več ne bo mogel zadržati. Splošno mednarodno vzdušje, ki je vladalo v letih pred začetkom druge svetovne vojne, je dajalo človeštvu le malo upanja. Hitler je grozil z bliskovito vojno in dejansko so njegove armade kljub junaškemu odporu Poljakov v nekaj dneh zasedle Poljsko. Velika Britanija in Francija sta takrat ostali zvesti svojim obljubam. Dva dni po napadu na Poljsko sta napovedali vojno Nemčiji, toda optimizem, ki je ob tem morda še navdajal ljudi na svetu, se je kmalu razblinil. Vojna se je širila, ljudje v okupiranih deželah Evrope pa so čedalje bolj prihajali do prepričanja, da se ne morejo več zanašati samo na zavezniške sile, temveč da morajo tudi sami aktivno poseči v boj proti nacističnim armadam.

V šestih letih najstrašnejše vojne je človeštvo prišlo do mnogih izkušenj in spoznanj: zavedalo se je pošastnosti množične demagoške histerije, ki sta jo ustvarila nacizem in fašizem, škodljivosti Münchenskega sporazuma, v moči sodelovanja vseh svobodoljubnih sil, ne glede na meje in družbene sisteme. Hkrati s temi spoznanji, s prvimi velikimi in malimi zmaganji nad hitlerizmom si je človeštvo začelo ustvarjati vizije novega sveta brez vojn. Strahote, ki jih je preživelo v šestletni drugi svetovni vojni, naj bi bile večni memento.

In kje smo danes, četrto stoletje po začetku druge svetovne vojne? Prebrodili smo manjše in večje valove hladne vojne in pogosto je bil v zadnjem trenutku zastavljen plaz nove vojne, še daleč pa nismo uspeli postaviti temeljev takega sveta, o kakršnem smo sanjali v grozotnih šestih letih. Mnogi problemi, ki jih je zapustila druga svetovna vojna, so ostali do danes nerešeni in pomenijo nenehno nevarnost. Tem so se pridružila še nova žarišča, ki bi lahko vsak trenutek zanetila še hujšo vojno, kot je bila zdajnja. Edino upanje je dejstvo, da so miroljubne sile danes močnejše, kot so bile pred četrto stoletje, da ideja miroljubnega sodelovanja čedalje bolj prevladuje in da razvoj nuklearne vojne tehnike v vsaki novi vojni, ki bi lahko izbruhnila, izključuje možnost zmagovalca in premaganca, temveč lahko prinese le uničenje skoraj vsega človeštva. Ta kvaliteta nova dejstva pa so vplivala tudi na to, da je mirno reševanje mednarodnih sporov postalo splošno priznano načelo. Memento iz pred 25 let je ostal živ, toda morda le ne do volj.

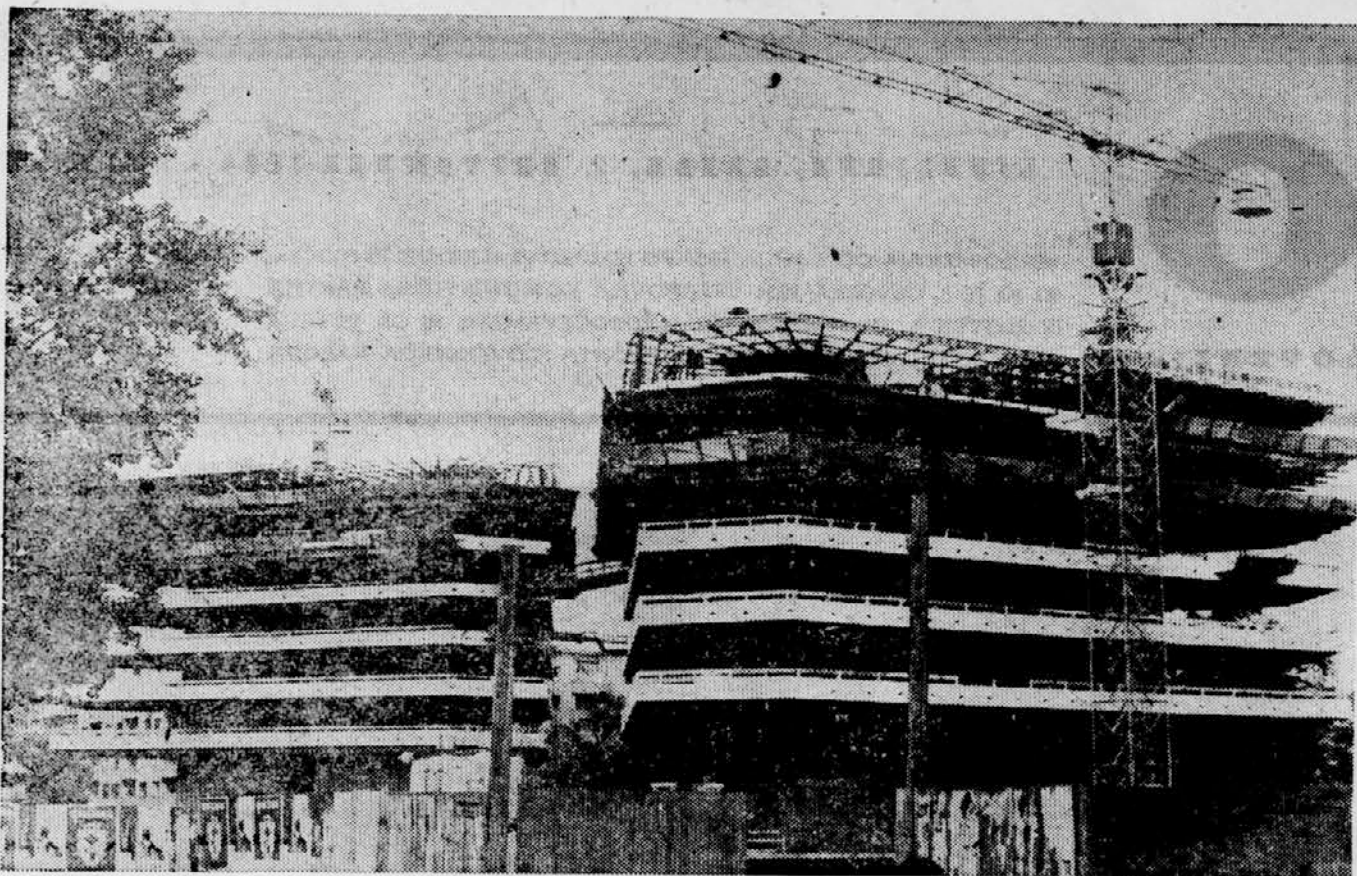
A. STANOVNIK

Poseben cement za Djerdap

izdelali so ga v beočinjski tovarni cementa

NOVI SAD, 1. sept. (Tanjug). V rotacijski peči beočinjske tovarne so izdelali poseben cement, namenjen graditvi jezov velikih hidrocentrale na Donavi pri Djerdapu. Po dvestoletnem delu se je strokovnjakom te stare cementarne posrečilo izdelati cement izredne kakovosti, ki razvija ob vezanju nizko temperaturo, ki je odporen proti koroziji in ima še druge dobre lastnosti.

Graditeljem bodoče hidrocentrale pod Šipškim kanalom naj bi beočinjska tovarna dobavila 520.000 ton cementa, od tega nad dve tretjini te posebne vrste, prikratk izdelane v tovarni kolektivni. Cement za veliko gradbišče na Djerdapu bodo začeli dobavljati prihodnje leto, ko bo končana gradnja 2 km dolgega prekopa, ki bo povezal beočinjsko tovarno z Donavo. Ta prekop bodo uporabljali tudi za prevoz beočinjskega cementa z ladjama do drugih velikih potrošniških centrov, kakor so Beograd, Osijek, Zrenjanin in Pančevo.

NA TRGU REVOLUCIJE ŽE SEDEM NADSTROPJ — Stolpnici, ki ju na Trgu revolucije gradi gradbeno podjetje »Tehnika«, kar vidno raste. Sedanjim sedmim se bo do konca letošnjega leta pridružilo še pet nadstropij. Ko pa bodo osemdesetmetrski stavbi poletni prihodnjega leta potegnili do strehe, bosta imeli kar po 22 nadstropij in bosta najvišji zgradbi v Ljubljani. Impozantni stavbi bosta skupaj z ostalimi objekti Trga revolucije (ploščad nad podzemeljskimi garažami in trgovsko-gostinski objekt) povsem dograjeni do konca 1966. leta.

Foto: Selhaus

Kranj: odprta samopostrežna restavracija

Cene obrokov nižje kot v drugih gostiščih

KRANJ, 1. sept. — Danes so v Kranju odprli težko pričakovani obrat družbene prehrane. Zjutraj so pričeli streci prvimi gostom. Stavbo nekdanjega vojaškega doma, kjer je zdaj nova samopostrežna restavracija, so pričeli adaptirati lunske pomlad. V njej so uredili vse potrebne prostore, le jedilnico so zgradili nanovo. Celotna investicija je veljala okrog 130 milijonov dinarjev.

V jedilnici je sedaj do 250 stolov, kar bo verjetno edino ozko grlo. Zmogljivosti kuhinje so namreč večje, zato bodo hrano lahko nosili na dom. Za take odjemalce so uredili poseben prostor.

Cene so zdaj nižje kot v gostinskih obratih, ker restavracija spada pod stanovanjsko skupnost Center in ni zadržena pod davki. Povprečno kosilo velja 200 do 300 din. Razen kosila bodo pripravljali tudi večerje in zajtrke, gostje pa si bodo lahko ob vsakem času izbrali tudi malico. Obrat je odprt od 6. do 21. ure. L. S.

Sprejemi in obiski

BRDO PRI KRANJU — Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel večerjo novomnovalne izredne in pooblaščenke vseh republik v Afganistanu, na Kubi in v Turčiji Iva Miroševića, Mihajla Njera in Milica Jugarica, ki bodo v kratkem odločili na novo dolžnosti.

Včeraj dopoldne je predsednik Tito sprejel jugoslovanske veleposlanika na Norveškem Stano Tomasevič.

Pogreb dr. Vukašina Popadića

SKOPJE, 1. sept. (Tanjug) — Danes so na I. skopskem mestnem pokopališču pokopali prejšnjega ministra za zdravstvo Makedonije in člana predsedila ASNOM dr. Vukašina Popadića (včeraj smo pomotoma zapisali dr. Popovića). Na pogrebu so bili ugledni politični in javni delavci iz Makedonije in drugih socialističnih republik.

Na kratko

KRAJEVNA RADIJSKA POSTAJA — PRIJEDOR. Občanski odbor SZDL se je sporazumel z radiom Sarajevo o zgraditvi krajevnih radijske postaje, ki bo imela vsak dan eno uro programa.

LUBENICE PO 15 DINARJEV KILOGRAM — BIHAČ. Zaradi velike ponudbe so cene lubenice naglo padle. Pred dnevi so jih prodajali po 25 dinarjev kilogram, zdaj pa jih lahko potrošniki kupijo po 15 dinarjev.

SLOBODNA DALMACIJA — V NOVI ZGRADBI — SPLIT. Casopisno podjetje »Slobodna Dalmacija« se bo v kratkem preselilo v novo zgradbo v Ulici Artev fašizma.

HLADILNICA ZA TRZNICO — SLAVONSKI BROT. Trznica v Slavonskem Brodu je dobila novo hladilnico zmogljivosti 28 vagonov blaga.

IZVOZ CIGARET V SOVJETSKO ZVEZO — NIS. To- bačna tovarna v Nisu je poslala v Sovjetsko zvezo prve pošiljke cigaret v vrednosti 20.000 dolarjev. Do konca leta bo izvozila v to državo cigarete v vrednosti 100.000 dolarjev.

PETER MOZOLEC NA VIČU IN ŠE KJE!

Na Golešu je nikljeve rude dovolj

Zadostuje za desetletno proizvodnjo po 2000 ton niklja v enem letu

PRISTINA, 1. sept. Na področju Goleša blizu rudnika magnezita v lipjanski občini so našli lani znatne rezerve niklja, v katerih je sodeč po prvih rezultatih raziskovanja večji odstotek kovine, kakor v katerikoli drugem ležišču v naši državi.

Ker niklja primanjkuje ne samo v Jugoslaviji, marveč tudi drugod po svetu, je bilo ustanovljeno rudniško podjetje, katerega naloga je, da končno ugotovi rezerve te rude. Rezultati letošnjih raziskav so pokazali, da so na področju Goleša nedaleč od Pristine v zemlji znatno večje rezerve niklja, kakor so prej domnevali. Strokovnjaki so ugotovili, da bi z doslej znanimi rezervami lahko organizirali desetletno izkoriščanje s proizvodnjo 2000 ton niklja letno. Izkoriščanje rude bi bilo olajšano s tem, ker gre za dnevni kop in zato bi bili proizvodni stroški znatno manjši, kakor če bi morali kopati jaške in podzemeljske rove.

Foto: Selhaus

Kongres svetovne zveze mest v Varšavi

LJUBLJANA, 1. sept. (Tanjug). Danes je odpotovala v Varšavo jugoslovanska delegacija na kongres svetovne zveze mest. Vodi jo predsednik Stalne konferen- cije mest Jugoslavije ing. Marko Bulc, njeni člani pa so predstavniki Skopja, Sarajeva, Novoga Sada in Kranja ter predsednik izvršnega komiteja federacije, generalni direktor RTV Ljubljana Boris Mikoš.

Letoviščarji zapuščajo morje

Kdaj bo turistična sezona podaljšana?

SPLIT, 1. sept. (Tanjug). S 1. septembrom se je šte- vilno »začasnih« prebivalcev Dalmatinskega Primorja zmanjšalo približno za 70 odst. Nad 150.000 doma- čih turistov in več tisoč gostov iz vzhodnoevropskih de- žel, ki so bili zadnje tedne na počitnicah na obali od Zadra do Dubrovnika, je zapustilo to področje.

Računajo, da je samo s splitske, šibenjske in du- brovniške železniške postaje zadnje dni avgusta 25.000 odpotovalo kakih 25.000

doma- čih turistov, ki jim je 1. septembra potekel letni dopust. Čeprav je vreme zelo ugodno, so se manjši kraji skoraj povsem iz- praznili. V kopališčih ni več gneče, restavracije so na pol prazne, v pristani- ških pa ljudje ponujajo so- be, zdaj še redkim turis- tom.

Takšen položaj, zelo zna- čilen za naš domaći turizem, znova opozarja na po- trebo, da bi letne počitnice planirali bolj enakomerno in da bi določali čas začeta in zaključka dela šol- skih ustanov bolj elastično. Na pristojnem mestu poudarjajo, da bosta od približno 150 stalnih in ve- likega števila začasnih po- čitniških domov delovnih kolektivov in otroških kolonij, kolikor jih je v Dal- maciji, skoraj dve tretjini zaprti že sredi septembra.

Vreme pa bi dopuščalo, da bi turistično sezono podaljšali še za mesec dni. Pre- zgodnji zaključek sezone povzroča veliko škodo ne samo turističnim gostinskim gospodarstvom, marveč tudi doma- čim gostom, ki so primorani preživeti letni dopust v krat- kem obdobju dveh mese- cev. V teh dveh poletnih mesecih organizacije za preskrbo, prometna po- djetja in razne komunalne ustanove niso kos silnemu pritisku doma- čih gostov, kar povzroča težave njim in gostom.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Na Dalmatinskem pri- morju danes spet preva- dujejo tuji gostje. O tem pričajo med drugim par- kirnimi prostori večjih cen- trov in bolj zasedene res- tavracije.

Pisma bralcev

Železniška postaja brez uslužbencev

Tovariš urednik,

med dopustom sem obiškal tudi Obsoletje, kjer leče nova obsoletska pro- ga. Pravi čedni so nove po- staje v Sodni vasi, v Ime- nem in Kumrovcu.

Nedeljsko dopoldne sem stopil na postajo v Ime- nem, da bi spetel, kdaj odpelje vlak proti Zagre- bu in kakšno so zvoze do Beo- grada. To je bilo 23. avgu- sta okoli 11. ure. Hodim po postaji, trkam na vrata, iščem dežurnega, pa niko- gar nikjer. Na bližnjem vr- tu sem opazil neko tovar- šico, ki mi je pojasnila, da je postaja zaprta. Ja, ne- verjetno, saj ves dan po- zijo vlaki. Vsako leto po- tujem, pa še nisem doživel, da bi bila železniška pos- taja, in to celo tako velika, sredi dneva brez vsakega človeka.

Ne vem, če je tako prav in v priči turizmu, ki ima bogate obete tudi v lepi po- krajini ob Sotli.

VOJO MIRKOVIĆ, Beograd, Cemerinška 11.

ZTP Maribor je poslalo na pismo tolv. V. Mirkovića tole pojasnilo:

Ugotovljeno stanje je tre- ba vsakoraz poopravit. Da vzamemo »brez uslužbencev« postajali, pomeni, da po- seujemo starišnost dela, pomeni, da se želi tudi naš železničar vključiti v splo-šno družbeno-ekonomsko za- htevno današnjega časa: delo opraviti v krajšem času.

Tudi železnica je namreč gospodarska organizacija in tudi železničarjevi prejemki so odvisni od »ustvarnega« dela, ki ga opravi v delov- nem času, kamor pa ne mo- remo šteti dežurnega na- majhni postaji. Tako poslo- vanje je tudi za družbo ce- njeno.

Konkretno pa je stanje ta- kolo:

Na kumrovski progi vozi dnevno 9 parov vlakov (2 para tovornih, drugi so po- niški — mo'orni). Promet je torej minimalen; zato je postaja Imeno nezasedena od 20.10 do 1.40 naslednjega dne in od 10.00 do 14.30, to je od vlaka št. 3924 do vlaka št. 3990 in od vlaka M 3931 do vlaka M 3918.

Postaja je odpravila v le- tu 1962 povprečno 124 po- tnikov na dan, v letu 1963 pa 158 potnikov na dan. Tu- di potniški promet je torej zelo majhen, pri čemer je razen tega največ doma- činov, ki se vozijo podnevi- cizroma potujejo v uprav- na in gospodarsko-trgovska središča tega področja.

Extra zanič žiletke

Tovariš urednik,

če se ti pokvari električni britviski aparat ali če pa je treba temeljito očistiti, ne boš imel nobenih težav. Elektrotehna ima v Kotni- kovci ulici vzorno urejen servis, kjer popravijo vse, kot to (denar, op. p.) jih

»Šola je, otrok pa ni«

Tovariš urednik,

pod zgornjim naslovom je bil v »Delu« dne 13. avgusta t.l. v rubriki »Za- belenost« objavljen članek, ki nekako v šaljivem in ne- resnem tonu obravnava to- ko resen problem, kot je šolstvo. Članek ne nanaša na upravnost gradnje šol- je v Crnicih.

Res je, kot piše pisec, da si marsikje belijo glave, kam spraviti šolobvezne otroke, to velja tudi za ne- katere šole v občini Ajdov- ščina. Res je tudi, kakor trdi članek, da šola gra- dijo po požaru in da bi morala biti končana pred- dva letoma; da pa nismo občani krivi, če ne živimo v občini, kjer porabijo let- no do 90.000 dinarjev na učenca, kjer imajo eno iz- meno, kabinetni pouk, šol- ske kuhinje, primerna sred- stva za investicije itd., pri- ma pa razpoložemo o tem, ali bomo zmogli prekriti stroho šolske zgradbe, ki pušča.

Ni pa res, da vse ne ve- do, kje vzeti denar za novo opremo, saj je občinska skupščina, kljub finančnim težavam, sklenila najeti 25 milijonov dinarjev posojila za zgraditev šolskega po- sloplja in za nabavo opre- me. Niti ni res, da »bolj servis, kjer popravijo vse, kot to (denar, op. p.) jih

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

menda skrbi, od kod vpi- sati dovolj otrok za to šo- lo. Da tudi to ni res, do- kazuje vpis učencev v šol- skem letu 1964-65: le-teh je 118. Če pa pristajemo še 22 učencev, ki obiskujejo šolo v Dobroavljuh zaradi pomankanja učnega mesta, to pomeni veliko nevar- nost za učence. Zgradba ima tri učilnice, nima pa šolske kuhinje niti drugih najnujnejših pomožnih pro- storov, brez katerih si ne moremo zamisliti sodobnej- šega pouka, v posloplju pa je poleg učilnice še postla. Naj pripomnim še to, da je ena učilnica v 200 m odda- ljenem otroškem vrtcu.

Menim, da bi bilo naj- bolje, da si pisec članka ogleda sedanjo šolsko zgradbo; potem bo videl, ali je bila gradnja nove šole potrebna ali ne.

STANKO BENKO, Brje 106, p. Branik

Pogrešamo bencinsko črpalko ob vstopu v Dravsko dolino

Tovariš urednik,

motorizirani potniki in tu- risti, ki potujejo po Drav- ski dolini, čedalje bolj po- grešajo bencinsko črpalko, ki bi bila nekje v podaljš- ki Koroske ceste med Ma- riborom in Kamnikom. Tako se morajo »softeri« veliko- kvat, ko opazijo, da je re- zervoar za gorivo že skoraj prazen, vračati skozi vse mesto, prečkati še tako prenatrpana mariborska kri- žišča in tankati na drugem koncu Maribora že blizu Kosakov ali Melja v Mitn- ski ulici. Čudno je, da so ponekod črpalke tako na- gosto gradili (na Tržaški cesti sta kar dve), medtem ko na korosko stran po- polnoma pozabijo.

Vsekakor bi morali hkrati z gradnjo severne magi- strale planirati tudi bencin- ske črpalke, saj je ta cesta namenjena predvsem mo- toriziranim potnikom. Na to bi morala misliti zlasti tudi občina Maribor-Center. Saj so na primer koroske občine za to veliko bolj- je poskrbele, na majhnem prostoru je kar trije čr- palki: v Dravogradu, Ra- novu in Slovenjem Gradcu. Od Maribora do Dravogra- da pa je nad 60 km, tu pa je le zasnita črpalka v Oš- belcu, ki niti ne posluje ne- pekneje.

IVO POZAUKO, Lovrenc na Pohorju

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

»Pisma bralcev«

so vaša tribuna

SODELUITE

Pred VIII. kongresom ZKJ

Razvijanje demokracije znotraj ZKJ

Iz brošure Krsta Crvenkovskega »Vodilna vloga ZK Jugoslavije«

Objavljamo nadaljevanje in konec izvirne izdaje brošure Krsta Crvenkovskega »Vodilna vloga ZKJ«, katere izdajo je pripravila Cankarjeva založba.

Popolnoma je razumljivo, da so se v mnogih razpravah v tej predkongresni javnosti ustavljali ob problemih enotnosti znotraj ZKJ. Sila ti je bilo tudi mnenja (čeprav so bila precej osamljena), ki zanikajo, da bi bila potrebna enotnost, ali vidijo v njej celo zavoro za nadaljnji in še hitrejši demokratični razvoj družbe. Drugi so mnenja, da je treba znotraj ZKJ legalizirati tudi pravico manjšine, da se ne strinja z večino in da lahko se naprej javno zagovarja svoja stališča, ideje in navsezadnje tudi svoje programe (to bi pomenilo obstoj skupin in frakcij). Poudarjena je bila tudi teza, da je enotnost mogoče in treba zagotoviti, vendar upoštevajoč razlike. V življenju in delu ZKJ je vse, ki silijo slišati tudi zahteve (ki niso ravno tako osamljene), da je treba v ZKJ zagotoviti popolno, monolitno enotnost glede vseh vprašanj, ki se ličejo vsakdanjega življenja v družbi. (Zagovorniki teh in podobnih nazorov velikokrat pripisujejo vse neuspehe naše družbe oz. odkrivajo njih vzroke v tem, da komunisti nimajo enotnih stališč glede vseh vprašanj in da se ta stališča ne prenašajo dosledno v vse organe, ki so jih dolžni realizirati). To se pravi, da obstaja pravi spektrum nazorov glede problema enotnosti znotraj ZKJ. Vsa ta stališča in mnenja izhajajo povečini iz načina, kako presojajo mesto in vlogo ZKJ v sodobni jugoslovanski socialistični družbi. Vendar pa imajo vsi, čeprav zagovarjajo različne teze, skupno izhodišče — v ZKJ vidijo namreč klasično politično stranko, ki so ji dolžni vanski države in oblasti klasične države in oblast (ne glede na to, da je lahko tudi demokratično urejena). Zaradi tega gledajo na enotnost v ZKJ po starem — kot na enotnost KPJ — ki naj ima vse v svojih rokah, ali pa kot na enotnost nekega npr. socialdemokratske stranke, ki ima desno in levo krilo in seveda tudi center. Vse dotlej, dokler se bomo držali starih kategorij in po starem gledali na Zvezo komunistov, bodo nesporazumi čedalje večji.

Zdaj je precej jasno, da se drugače postavljajo problem enotnosti in svobode grup in celo posameznikov znotraj klasične politične stranke, drugače pa v Zvezi komunistov Jugoslavije, ki je idejno-politična, vodilna in usmerjalna sila družbe, temelječa na družbenem samoupravljanju proizvajalcev, kjer se celotna najvišja predstavniška telesa konstituirajo po delegatnem sistemu iz komun kot ekonomsko-političnih asociacij proizvajalcev samih. ZKJ usmerja družbo s tem, da ji kaže nadaljnje perspektive socialističnega razvoja. Zaradi tega ne gre za to, da bi moral doseči enotnost glede vseh konkretnih vprašanj, pogoji pa je neizogibno potrebna ideološka enotnost in enotnost glede temeljnih smernic socialističnega razvoja. ZKJ je zasnovana, kot vemo, na osnovi neke ideologije in svojega programa, torej je organizacija enako mislečih, ki priznavajo za svoj končni smoter boj za socializem oz. komunizem; potencialni konflikt si te in takšne organizacije ni mogoče zamisljati tako, da bi v njej sami obstajale grupe in frakcije (kar bi dejansko pomenilo, da obstajajo tudi posebni programi). Komunisti morajo biti

čedalje bolj pozorni celo do

Zabeleženo

Šmentane »črne gradnje«

V Domžalah se je letos že nekajkrat zgodilo, da so občani opazili, kako se je pravzaprav kar čez noč v njihovi okolici pojavil nov stanovanjski prizidek, obrisi novega poslopja ali stanovanjske hiše. Tako je menda ob zadnjem občinskem prazniku zraslo dvoje novih stanovanjskih prizidkov.

Novo, hitra gradnja stanovanj? Vendar razneselijo, da če ne bi šlo za pojav, ki mu je treba, kot pravi občinski gradbeni inšpektor, le stopiti na prste. Gre namreč za črne gradnje.

Leta 1962 so zabeležili v Domžalah šest, lani deset, v prvih osmih mesecih letošnjega leta pa že kar štirinajst črnih gradenj. Gradbeni inšpektorji predlagajo, da bi si posebne komisije občinske skupščine ogledale vse črne gradnje in sklenile, ali naj gradnje, naknadno, dobi dovoljenje ali pa da upravni organ izda odločbo za rusenje zgrajenega objekta.

Morda zdaj, ko so bili domžalski pristojni organi postav-

ljeni pred izvršeno delstvo, ne gre drugače. Toda, ali res ne bi bilo lažje teh črnih gradenj že prej preprečiti, kot pa zdaj lečiti posledice?

Občani, ki gradijo na črno, pravijo navedno, da morajo predložit čakati na gradbeno dovoljenje in da se jim sploh črta graditi brez dovoljenja. Pozneje morajo sicer plačati kazni, toda ta je še vedno manjša, kot pa znašajo stroški, če ne morejo spraviti predvidenega objekta pod stroho.

Prav gotovo v Domžalah te škodljive črne gradnje ne morejo dovoliti. Toda vprašanje je, kaj je najbolj učinkovito sredstvo proti njim. Mogoče bi temu pomagala tudi bolj zlozna pot do gradbenega dovoljenja? Ali pa je še kaj drugega posred? Če bodo odstranjevali samo posledice tega pojava, bodo njegove korenine še vedno v ostale. In ob tem bodo lahko zapisali, da je v občini še trideset črnih gradenj.

G. GUZEJ

mnenj posameznikov, ker bo do leta zmerom bolj izražala uskladenost splošne interese in interese posameznikov. Ze sam program ZKJ se jasno ukvarja s tem problemom, ko poudarja: »...ustvarjajo se pogoji za pozoren odnos do mnenja vsakega posameznika, kajti mnenja posameznikov se bodo s krepitvijo materialne podlage socializma oblikovala na osnovi zmerom večjega usklajevanja osebnega in splošnega interesa državljanov in bodo tako prispevala k nadaljnjemu razvijanju in krepitvi socialističnih odnosov na vseh področjih družbenega življenja. Tako se razvija nov odnos do različnih mnenj, vsebina tega odnosa pa je širša, bolj ustvarjalna in bolj demokratična od buržoaznega nacela strpnosti, ki ga omejujejo okviri razrednih interesov kapitalističnega razreda in njegove države. V našem družbenem in političnem sistemu se zmerom bolj razvija pozitivni in ustvarjalni boj mnenj na socialističnih pozicijah, katerega namen je urejati družbena nasprotja in v skladu z dejanskimi možnostmi olajševati in pospeševati vsestranski socialistični razvoj.«

Namenoma smo navedli iz programa ZKJ nekoliko daljši citat, da bi se spomnili, kako smo pri nas že pred šestimi leti formulirali nekatere stvari, ki se tičejo boja mnenj. Seveda pa naša praksa le se ni tako izpolnjevala, da bi se docela ujemala s to in podobnimi postavkami programa. Toda to ni vselej odvisno samo od želja in pripravljenosti same Zveze komunistov, ampak tudi od stopnje, ki jo je dosegla v svojem razvoju družba oz. od njene materialne baze, ravni razvoja vseh socialističnih družbenih odnosov in od premagovanja družbenih protislovij.

Naj povzamemo: enotnosti ZKJ ni mogoče presojati po starem, vendar si po drugi strani ZKJ sploh ni mogoče zamisljati kot odločujočo idejno-politično silo, ne da bi bila enotna glede temeljnih smernic socialističnega razvoja. Bistveno je to, da je treba to enotnost čedalje bolj kovati samo na podlagi svobodne izmenjave in boja mnenj, pri-

merjanja stališč in čim večjega spoštovanja javnega mnenja vseh članov ZKJ.

• Tovariši Kardelj je v svojem članku »O vodilni vlogi Zveze komunistov Jugoslavije pri socialistični graditvi« tako formuliral problem enotnosti: »Zveza komunistov ima borbeno usmerjalno vlogo v tem smislu, da bedi nad pridobitvijo socialistične graditve, da koozi na nadaljnje perspektive socialističnega razvoja in da mobilizira in organizira delovne sile vseh narodov in narodnostnih skupnosti, da ustvari splošno idejno-politično linijo Zveze. Zato je prav ta težiska boja mnenj. Na sestankih organizacij in vodstev Zveze komunistov torej ne sprejemajo poprečnih konkretnih predlogov, za sklope ten ali onih državnih ali družbenih organov. Ti organi sprejemajo svoje sklope samostojno in komunisti načelno niso dolžni, da bi nastopali enotno pri obravnavanju zastavljenih vprašanj. Organizacije in vodstva Zveze komunistov pa sprejemajo idejno bistvo dela komunistov in intervirajo oziroma klicajo na odgovor komunistov takrat, kadar pridejo navzven z opornimi linijami socialističnega razvoja, za urešnjevanje katerih se bori Zveza komunistov Jugoslavije in Socialistična zveza delovnega ljudstva.«

• Problem naše socialistične graditve, V. DZS Ljubljana 1963, str. 13.

Razširitev zagreškega kombinata nafte in plina

K zagreškemu kombinatu nafte in plina, ki združuje bišve podjetje Naftaplina ter rafinerijo v Sisku in na Reki, se bo verjetno s 1. januarjem pripojilo še podjetje »Metan« v Kutini, ki je že zdaj tesno povezano s kombinatom, od katerega dobiva surovine in pogonsko gorivo, namreč plin in kurilno olje za proizvodno industrijskih saj. Hkrati pa dobavlja kutinsko podjetje kombinatu predelano gline za rafinerijo (za čiščenje olja) in za pridobivanje nafte (za izplako pri vstajenju talnih napravah). Se tesnejši kombinatni stiki s kombinatom, ko bo v Kutini zgrajena nova tovarna, ki bo za proizvodnjo aktivnih in visokoaktivnih saj potrebovala na leto 20.000 ton gorilnega olja in 22 milijonov kubikov plina. Zdal izdelujejo v Kutini, predvsem za potrebe tovarne avtomobilskih gum, na leto okrog 4000 ton saj, skraj enako količino pa moramo uvažati. Po zgraditvi nove tovarne pa bo Kutina imela še presežke za izvoz. V načrtu imajo še proizvodnjo sintetičnega kavčuka, ki se prav tako naslanja na surovine iz nafte industrije. Hiter razvoj kutinskega podjetja pa bo gotovo lažji, če bo to podjetje sestavni del velikega kombinata, kar bo omogočilo tudi skupno raziskovalno delo.

Prvomajska se uveljavlja v inozemstvu

Doma in po svetu znana tovarna orodnih strojev »Prvomajskas« bo razstavila na letošnjem jesenskem velesejmu v Zagrebu med drugim najnovejše modele orodnih strojev, katerih konstruiranje je trajalo več let. V tovarni so preprčani, da bo povpraševanje po njih veliko.

Približno 50 odst. skupne proizvodnje proda »Prvomajskas« na trgih ZR Nemčije, Švice, Italije, Poljske, Italije in Velike Britanije. Letos je sklenila tudi prvo kupčijo s Češkoslovaško. V ZR Nemčiji je prodala do sled približno 300, v Švici pa kakih 200 raznih vrst orodnih strojev.

Foto: M. L.

Mnecje in kritika

Elektrarna ne bo pokvarila narave

Stališča skupščine občine Tolmin do gradnje HE Trnovo

K javni razpravi o predvideni gradnji hidroelektrarne Trnovo, ki se je v preteklih tednih pojavljala tudi v skupščini občine Tolmin, da ti svoj prispevek.

L nekaterih prispevkov, ki so bili objavljeni v Delu, bi bilo mogoče dobiti vtis, da so dosedanje priprave na gradnjo hidroelektrarne Trnovo ne ustrezajo v ožkem krogu strokovnjakov, ki opozarjajo na pogoje, ki niso upoštevani širši družbeni interesi. To nas je napotilo, da — ne da bi se spuščali v podrobno in kritično objavljenih mnenj — posredujemo javnosti kratek preizkus aktivnosti na Tolminskem v zvezi s pripravo na gradnjo tega objekta. Živimo pa na prizadevanje območju in smo v vsakem pogledu družbeno odgovorni za to, kar se pri nas dela in tudi dolžni ustvarjalno sodelovati pri urejanju problemov širše družbene skupnosti, če nam naravni pogoji to dopuščajo oziroma omogočajo.

Predvsem bi radi poudarili, da so tako občani kot družbene organizacije v komunih do vsega začetka z zanimanjem spremljale priprave na gradnjo elektrarne. Na številnih sestankih so se v razpravah dotikali problemov, ki bi jih morebitna gradnja povzročala tako v turizmu kakor tudi na drugih področjih, pri čemer ni bilo zanemarljivo niti vprašanje, kolikor bi gradnja prizadela naravno lepoto Soške doline. Na razpolago smo imeli vrsto materialov, ki so nam pomagali bistveno drugače dojeti stvari, kot pa so bile včasih prikazane v tisku. Razpravam, na katerih so imeli možnost sodelovati vsi prizadeti, je končno sledil sklep občinske skupščine, da podpira gradnjo hidroelektrarne oziroma akumulacijskega bazena.

Naj se povrtno v leto 1963, ko smo izdali vodnogospodarsko dovoljenje. Pred njegovo izdajo so bili proučeni problemi, ki jih je morebitna gradnja povzročala, in upoštevana mnenja strokovnih služb posameznih republik in sektorjev. Vodnogospodarsko dovoljenje obvezuje investitorja k raznim ukrepom, tako da ne bi prišlo do stanja, ki bi kvarilo vplivalo na razvoj turizma na našem območju.

Pri Bocu gre za 9 km² veliko umetno jezero. Razum-

ljivo je, da bo tak objekt v mnogem vplival na podoben pokrajino. Toda delstvo je, da ne gre za kakšno posebno naravno lepoto in da zajetje vode v dolini po ugotovitvah strokovnjakov ustreznih služb ne bo bistveno vplivalo na klimatske in druge razmere, ki bi lahko negativno delovale na turizem. Odbor za izgradnjo Gornje Posočje kot morda najbolj pristojen organ za razvijanje turizma na tem območju je na posebni seji, na katero je povabil številne predstavnike drugih zainteresiranih organizacij, podrobno obravnaval vrsto vprašanj, ki v taki ali drugačni obliki sprejeto prihajajo na dnevni red. Ugotovili je, da so pomisleki brez trdne stvarne osnove in je brez pridržkov pristal na gradnjo, seveda s pogojem, da bo investitor upošteval sprejete obveznosti.

Ena bistvenih stvari, ki smo jih obravnavali na ste-

Izredno dobra letina na Kosmetu

Za razliko od ostalih območij države, kjer je bila letina zgodnjih posevkov po večini slabša kakor lani, bo imela kosovska - metohijska pokrajina letos najboljše povojno letino. Po najnovejših podatkih so letos na Kosmetu pridelali 23.000 vagonov pšenice, to je za 8000 vagonov več kakor v doslej rekordnem letu 1959 in za 4000 vagonov več, kakor je bilo predvideno v planu. To povečanje je v pretežni meri pripisati uspešnemu uvažanju sodobne agrotehnike in širjenju pridelovanja v kooperacijah. Kmetijska zadruga v Uroševcu je na površini 250 ha dosegla povprečni hektarski donos 41-metrskih stotov. Tudi koruza kaže odlično. Na nekaterih družbenih posevkih pričakujejo, da bodo pridelali do 90-metrskih stotov koruze na ha. Zlasti velik bo letos pridelek tobaka. Ta bo večji kakor je bil kdajkoli. Na površini 200 ha cenijo letošnji pridelek na 2,5 milijona kilogramov. Ob tej rekordni letini pa bo kakovost v povprečju nekoliko slabša, kakor je bila lani. Ker bodo prihodnje leto razširili pridelovanje tobaka na 800 ha, bodo v kombinatu tobaka v Gnjiljanu zgradili nove skladišne zmogljivosti v vrednosti 600 milijonov din.

V Žužemberku in Straži največ pogojev

Za uspešno delo krajevnih skupnosti je treba še več pobude

Večina iniciativnih odborov v novomeški občini je že sestavila statute krajevnih skupnosti, nekaj osnutkov statuta pa imajo v rokah že tudi občani. Od občinske skupščine določena sredstva za pričetek poslovanja krajevnih skupnosti še niso načeta. Predsednik komisije za krajevene skupnosti pri občinski skupščini Novo mesto tovariši ZVONE PERC, ki mnogo dela na tem, je v razgovoru o krajevnih skupnostih v novomeški komun med drugim povedal:

»Po dosedanjih razpravah na terenu kaže, da bo do konca leta ustanovljenih na območju občine 18 krajevnih skupnosti. To je dokaj več, kot smo si sprva zamisljali. Najmanjša do v Orehovcih, ki bo imela le 962 prebivalcev. Krajevne organizacije vztrajajo, da imajo svojo krajevno skupnost in naj jo imajo. So pa v pripravi na ustanovitev krajevnih skupnosti dokaj iniciativni. Imajo že idealen osnutek statuta. Tega so že tudi razmislili in dali občanom, da se z njim seznanijo. Šeosedna krajevna skupnost Šentjernej pa bo precej obsebnija in bo zajemala območje z več kot 4700 prebivalci.

Ko bodo izdelani osnutki statuta vseh predvidenih krajevnih skupnosti, ki jih pripravljajo iniciativni odo-

bi, bodo sklicali zbor občanov, ki bodo obravnavali te osnutke in programe za delo vsake krajevene skupnosti. Po določenju dela bodoči krajevnih skupnosti prestopajo tudi iniciativni odbori, vendar po nekod še niso povsem razčisti poim o vlogi krajevnih skupnosti. Konkretna naloga za vsako krajevno skupnost bodo nedvomno najbolj nakazali občani sami in pa praksa.

Do sedaj je na območju občine ustanovljena je krajevna skupnost Doljenjske Toplice, ki ima že tudi svoj svet krajevene skupnosti. Glede aktivnosti pa svet ne bi mogel po hvaliti, ker se še ni lotil reševanja številnih krajevnih nalog, temveč mnogo teh še vedno urejajo krajevni odbori, čeprav so bili z ustanovi-

tvilnih sestankih v zvezi z gradnjo, je nihanje vodne gladine. Nekateri pomisleki so izvirali prav iz bojazni, da ne bi strdi poljeja pravilno jezera. Pojasnim naj potočno, da nam sedanj na črti in tudi energetska situacija pri nas zagotavljajo med turistično sezono najvišji nivo gladine. Gre gre za akumulacijsko elektrarno, bo pač zgrajena za izravnavanje neenakomernosti proizvodnje hidroelektrarn med letom in za kritje potreb po energiji ob dnevnih konicah. Torej bi elektrarna delala s polno zmogljivostjo le prvi dva meseca v letu, tako da bi gladina jezera dosegla najnižji nivo neke konec februarja ter se potem spet zvišala in bi v maju jezero že spet bilo polno. Gladina pa bi se znižala glede na energetske potrebe Slovenije maksimalno nekaj manj kakor 25 metrov. Varianta, ki upošteva jugoslovanske potrebe, pa predvideva znižanje do največ 45 m in je torej pisanje o 60 metrih nihanja neosnovano. Razmere v Sloveniji in sploh v zahodnem energetskem sistemu Jugoslavije podpirajo pričevanje, da bo prevladala prva inadiča načrta. Do konca maja bi se jezero spet popolnoma napolnilo, ostalo polno tri mesece v času turistične sezone, nakar bi se v septembru gladina znižala za 3 do največ 5 metrov in dalje v oktobru za nadaljnjih deset metrov, v novembru in decembru pa bi spet naraščala, tako da bi bila konec leta akumulacija polna za začetne mesece naslednjega leta.

Obnavljanje elektrarne za kritje potrebe po energiji ob dnevnih konicah pa ne bo bistveno vplivalo na gladino jezera. Kljub temu smo zahtevali od investitorja ustrezne ukrepe, da nihanje gladine ne bi bistveno vplivalo na podoben pokrajino. Vodnogospodarsko dovoljenje ga obvezuje, da bo saniral hudourniške dotoke ter kar najbolj smotrno uredil bregine ob jezoru. Še posebej poudarjamo, da ne bo ob bregu, kjer so to pogoji, urejena vegetacija, tako da bodo obiskovalci Soške doline čimmanj čutili poseg v naravo. Prav tako smo zadožili investitorja, da pripravi projekte za vzdrževanje korita pod pregrado akumulacijskega jezera ter za zadostno zmanjšanje posledice hitrih sprememb pretokov. Odveč bi bilo poudarjati, da bodo komunikacijske in druge naprave, ki bodo z zaje-

zitivjo potopljene, tako nadomeščene, da bodo turistično najbolj privlačne. Prav tako bodo rešeni vsi ekonomski in drugi problemi, ki bodo zaradi prebivalstva vasi Česca, ki bo potopljena.

Ob koncu naj poudarim izreden pomen gradnje novega objekta za našo ožjo lokalno skupnost. Prav v njem vidimo krepek pospešek turistični dejavnosti na našem območju. Gradbeni in druga operativna bo pač zahtevala pospešeno urejevanje raznovrstnih storitvenih dejavnosti, ki sedaj še zdalec ne zadovoljujejo. Prepričani smo tudi, da bo že sama gradnja privlačila številne goste v dolino Soče. Konac koncev: naravne lepote niso same sebi namen. Z nove elektrarne pa jih ne bomo uničili, pač pa po našem trdnem prepričanju se jih približali našemu delovnemu človeku.

FRANC RUTAR,
predsednik skupščine
občine Tolmin

MESTNI SVET LJUBLJANE

RAZPISUJE

javni jugoslovanski natečaj

za izdelavo idejnih osnutkov propagandnega plakata Ljubljane kot prizorišča svetovnih prvenstev v namiznem tenisu in hokeju na ledu v letu 1965-66.

POGOJI natečaja:

1. Osnutki morajo vsebovati:
 - a) napis: LJUBLJANA JUGOSLAVIJA svetovno prvenstvo v namiznem tenisu — april 1965
 - b) motive sodobne Ljubljane z motivi ali brez motivov obdelanih s prostimi panog.
2. Osnutki morajo biti izdelani v merilu 1:1 na formatu 70 x 100 cm, v eni ali večbarvni tehniki ter kasetirani na trdi podlagi. Izdelava osnutka je lahko v vseh tehnikah, ki dopuščajo kvaliteto grafičarske reprodukcije, vključno vse oblike fotografske tehnike (panorama, montaža, color in podobno).
3. Natečaj je anonimni. Udelež se ga lahko vsi državljani SFRJ. Vsak osnutek mora biti na hrbtni strani označen s šifro. Osnutku morata biti priloženi dve ovojenci: prva s točnim naslovom avtorja, druga z naslovom za vrnitev nagradnih osnutkov. Obe ovojenci morata biti na zunanji strani označeni z isto šifro kot osnutek.
4. Rok za oddajo osnutkov je 1. november 1964, za osnutke, poslane po pošti, velja datum poštnega pečata. Osnutek oddaje ali pošlje na naslov: Mestni svet Ljubljane, Mestni trg 1. Na ovitku naj bo šifra osnutka.
5. Najboljši osnutki bodo nagradjeni z naslednjimi nagradami:
 1. nagrada 300.000 din neto
 2. nagrada 200.000 din neto
 3. nagrada 150.000 din neto

Trije odkupi po 80.000 din neto. Ocenjevalna komisija ima pravico do odkupa še drugih kvalitativnih osnutkov po 40.000 din. V vsoti nagradnih osnutkov je vsot honorar za dokončno obdelavo plakata s pripravo za tisk.

6. Sodelitvi nagrade preidejo avtorske pravice na razpisovalca. Avtorske pravice za odkupljene osnutke bodo prenesene na razpisovalca po dogovoru z avtorji.
7. Ocenjevalno komisijo sestavljajo:
 - 2 predstavnika Mestnega sveta
 - 2 predstavnika Društva likovnih umetnikov upravnih enotnosti Slovenije (DLUUS)
 - predstavnika Zveze arhitektov Slovenije (ZAS)
 - predstavnika Društva likovnih umetnikov Slovenije (DSLU)

predstavniki kluba »Barva in oblika« (KBO) predstavnika Turističnega društva Ljubljane predstavnika Arganzije, komitejev svetovnih prvenstev

Vsi člani žirije bodo predlog društev pismeno imenovani pred začetkom ocenjevanja osnutkov.

8. Uspešni osnutki bodo razstavljeni na 1. bienalu industrijskega oblikovanja.

9. Razpisovalec bo 15 dni po poteku roka za oddajo osnutkov javno objavil izid natečaja.

10. Nagradnim avtorjem bodo izplačani polni zneski nagrad in odkupov v 15 dneh po javni objavi izida natečaja.

MESTNI SVET LJUBLJANE

8290

GRADBIŠČE NOVE TERMEOELEKTRARNE TRBOVLJE II — V Trbovljah so v bližini stare začeli gradnjo nove termoelektrarne Trbovlje II, ki bo imela zmogljivost od 120 do 130 megawattov; pri porabi okrog 400.000 ton premoga pa bo dajala nad 600 milijonov kWh električne energije. Zdal opravlja celjski Ingrad zemeljska dela. Računajo, da bo v kratkem tudi že odločeno, kdo bo dobavil opremo za novo termoelektrarno Trbovlje II. Kolikor bo pogodba za dobavo opreme podpisana v septembru, bo možno novo termoelektrarno dograditi do konca leta 1966. Na sliki: obsežna zemeljska dela, v okvir katerih sodi tudi zgraditev opornega zidu ob Savi, s čimer bodo pridobili precej nove površine, opravlja Ingrad iz Celja. Ko bodo položili do gradbišča industrijski tir, bodo dela zavzela večji obseg.

Foto: M. L.

Tretja ženevska konferenca

»Drugi sin — pred trdni dnevi sem umrl v Ženevi od štetja svoj. Ste napre v moj spomin!« (Janez Menart — Pismo)

Ženevska konferenca — ne hote človek pomisli na dolgoletne seje, razpore, razprave, konference, konference o raznih sporih, in tako dalje, ki jih je bilo neta. Lete so tečinoma po dolgi letih in utrjavajočih razpravah dale še skromne rezultate. Possem nam je jasno, da od diplomatskih razgovorov, sej in konferenc ne moremo pričakovati revolucionarnih in velikih sprememb.

Konference o mirolni uporabi atomskih energije pa ne moremo šteti v to vrsto diplomatskih razgovorov. Nasprotno, lahko jih ocenjujemo kot izredno pomembno manifestacijo za zmago ideje miru in blaginje na svetu. Zbrana armada strokovnjakov na teh konferencah objavlja rezultate svojega dela z namenom prispevati svoj delež k hitrejšemu in širšemu izkoriščanju atomskih energije v dobro človeštva.

Prva konferenca te vrste je bila leta 1955. Pripišemo ji lahko skoraj izključno politični pomen. Na njej se nuklearne velesile prvič razkrile tajne podatke in rezultate 15-letnega dela. To je bila prelomnica, ki je tudi prvi razviti državam dala osnove za delo na tem področju. Že takrat so z optimizmom kazali na potencialne možnosti izkoriščanja nuklearne energije v energetske namene (proizvodnje električne energije) in s tem na rešitev energetske krize, v katero svet ne zadržno drvi.

Leta 1958 so na drugi konferenci strokovnjaki previdne in celo pesimistično ocenili perspektive o uporabi nuklearne energije. Ugotovili so, da je realizacija električne na nuklearni pogon večji problem, kot so kazali prvi projekti in predračuni. Tudi sami referenti niso vsebovali več takih razburjativnih novosti, kot smo jih nasledili na prvi konferenci.

Vse to je povzročilo razprave o koristnosti in smislu organiziranja takih konferenc, ker se je medtem pojavila prva mednarodna organizacija, ki so posredovale teme njene strokovnih rezultatov. To je vzrok, da so tretjo ženevsko konferenco sklicali šele po šestih letih. Organizacija združenih narodov se je odločila za sklicanje te konference predvsem zaradi velikega političnega in gospodarskega pomena, ki ga ta konferenca ima, saj združuje znanstvenike iz 71 države, enoto, ki naj skuša rešiti probleme nadaljnje razvoja sveta. Čeprav bo ta konferenca po svojem obsegu skromnejša od prejšnjih in tudi objavljeni rezultati ne bodo tako senzacionalni kot na I. konferenci, je njen pomen prav tako velik, če ne še večji, že zaradi osnovnega motiva, kakor tudi zaradi skoraj izključne usmerjenosti razprav na probleme izdatne nuklearnih elektrarn ter predelave morske vode v sladko. Razlika med prejšnjima in sedanjo konferenco v strokovnem smislu je v tem, da sta bili prejšnji le revija vrh vrst raziskav in dogovorov. Tretja konferenca pa je bolj specializirana in usmerjena le na glavne probleme v zvezi z izgradnjo nuklearnih objektov in gospodarske namene.

Pomen III. ženevske konference je v skupni želji vseh držav udeležencev, da omogoči izkoriščanje sadov raziskav na področju nuklearne energije vsemu človeštvu. Istočasno pa predstavlja veličastno manifestacijo stremljenja za svet miru in lepšega življenja.

J. SLIVNIK

Zavod za poslovne objekte — Ljubljana
Cigaletova ul. 3
razpisuje

javno licitacijo
za prodajo
VEČJE KOLICINE

RABLJENE GUME za
polaganje pada

ki bo dne 9. septembra 1964, ob 17. uri v skladu s slovenskim na Go spodarskim razstavici — (hala D) zadaj za kinom »Socia« — Gume si lahko ogledate eno uro pred začetkom licitacije. 8255

Podjetje
LUKA
KOPER
KOPER

razpisuje celovito mesto

TELEPRINTERISTA

Pogoji: srednja strokovna izobrazba, znanje nemškega in angleškega jezika.

Samska soba zagotovljena. Osebnih dohodkov po dogovoru. Pismene ponudbe z življenjepisom sprejema socialni sektor podjetja. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 8258

WIEMAR: LODGEOVA TURNEJA

Pred drugim arabskim vrhom

Aman na novi poti?

Vedrejšje ozračje v Jordaniji pred Aleksandrijo

POSEBNI TANJUGOV DOPIS

AMAN, avgusta. — V enem letu se je Jordanija močno spremenila. Lani je vladala v državi splošna napetost. Posledice aprilske demonstracije je bilo dolgo čuti. Zaporji so bili polni. Če trenutno vtisi niso varljivi, je v Amanu te dni precej drugače. Na obrazih ljudi je razbrati več optimizma. Nacionaliste so že zdavnaj izpustili iz zaporov, za njimi tudi baasisti, ki jih nimajo za nevarne. Prav te dni pa izpuščajo tudi komuniste.

Jeruzalem je bil aprila lani pred eksplozijo. Letos se je kralj Hussein prvič po letu 1957 lahko napotil po mestnih ulicah, ne da bi ga morala spremljati obilna kolona džipov s strojnimi. Kot eno izmed velikih sprememb smatrajo tudi dejstvo, da v najnovejši jordanjski vladi prvič po desetih letih ni niti enega člana družine Madžali. To plemu z juga je imelo v Amanu pomembno vlogo. Znan kot odkriti pristaši britanske politike so si Madžali zmeraj prizadevali, da so si pridobili čim pomembnejše položaje v vladi. Od njih je zdaj na takšen položaj edinole general Habes Madžali, ki je že vrsto let poveljnik vojske. V Amanu pa že govorijo, da njegov položaj ni več tako trden, kot je bil še večer.

Ravnotežje na notranjem in zunanjem področju

Januarski vrh šefov arabskih držav bi lahko označili kot preokret za Jordanijo, ki je sklenila uresničiti sklepe in duh kairskih razgovorov. Kralj Hussein je videl v tem koristno oratorijo, ki se je izkazala za politično pravilno, hkrati pa se je skladala tudi z njegovimi osebnimi interesi.

V državi so počasi vzpostavili ravnotežje na notranjem in zunanjem področju, krepiti so začeli medarabske odnose ter sodelovanje in odpravljati ovire na tej poti. Te dni je Aman priznal Jemensko republiko. Pristopni jordanjski krogi so pozitivno sprejeli ta preobrat in celo poudarili, da je jemenska revolucija tudi arabska revolucija in da vsakdo, kdor se bojuje zoper Salala, pravzaprav podpira tuje sile, ki so sovražne arabskim interesom.

Hkrati si prizadevajo za izboljšanje medarabskega

vzdušja se je Jordanija trudila razširiti svoje odnose tudi z drugimi državami. Vsekor je najpomembnejša navezava normalnih odnosov s Sovjetsko zvezo in z drugimi socialističnimi državami.

Vlada in opozicija — trenutno enaki interesi

Na notranjem področju so vzpostavili ravnotežje, ne da bi radikalno spreminili odnose. Res, iz vojske so odpustili kakih sto oficirjev, ki so bili na svojih položajih predvsem zaradi svojega plemenskega vpliva in ki — kot poudarjajo tujci — niso imeli dovolj strokovnih kvalifikacij. Sklep je prizadel štiri generale, nekaj polkovnikov in vrsto drugih višjih oficirjev.

Nova vlada je sestavljena iz ljudi, ki so predvsem pripravljeni izvajati politiko arabskega vrha. V Amanu so trdno prepričani, da pri tem stranskih poti ne more biti, ker bi to utegnilo postati nevarno za vzpostavljeno ravnotežje. Nacionalisti, ki so bili zmeraj avtorji opozicije, so zadovoljni s sedanjim razvojem, čeprav so praktično še zmeraj izven vlade. Prepričani so, da bi v teh okoliščinah sleherna akcija zoper kralja Hussein utegnila škodovati in da bi lahko povzročila nezaželene motnje v ustvarjenem vzdušju. Prepričani so, da je takšna politika trenutno koristna taktika. Tako so se njihovi interesi ujeli z interesi vlade.

Vendar, srečati je tudi nezadovoljstvo. Na notranjem področju so to trenutno tradicionalisti in desni ekstremisti, od zunaj pa je največji pritisk čutili od Velike Britanije in Saudove Arabije. Velika Britanija se boji, da bi sedanja politika v Amanu in tudi v Bagdadu lahko navezadnje ogrozila njene pozicije in interese na tem področju. Saudova Arabija pa obsoja jordanjsko politiko, ker ji čedalje bolj grozi nevarnost izolacije v arabskem svetu. Nedavno je saudski regent Fejsal poslal kralju Hussein pismo, v katerem si je prizadeval vsaj upočasniti tempo jordanjske politike, vendar se mu to očitno ni posrečilo. Prav po tem pismu je Jordanija priznala Jemen.

V takšnih okoliščinah si Jordanija prizadeva tudi praktično izvajati resolucije kairske konference. Dela, s katerimi nameravajo spremeniti pritoke reke Jordana, se razvijajo normalno in s predvideno hitrostjo. V Jeruzalemu je bila konec maja konferenca palestinskih beguncev,

na kateri so ustanovili novo notno organizacijo. Leto pa ima še zmeraj vrsto svojih problemov. Kar zadeva Jordanijo, ta nima nič proti aktivnosti nove organizacije, seveda politični aktivnosti, kajti ustanavljanje vojaških efektiv, ki ne bi bile pod nadzorom jordanjske armade, kot kaže, ne pride v poštev. Da bi kompenzirala vse to, pa Jordanija po drugi strani aktivno sodeluje s skupnim poveljstvom arabskih držav.

Jordanjsko področje je zelo zapleteno. Navzlic temu prevladuje splošen vtis, da se je mogoče zdati, da laže znajti kot pred nekaj meseci. Poleg tega je čuti jasno težnjo, da bi se položaj še bolj razbistril in stabiliziral. V Amanu se aktivno pripravljajo za drugi arabski vrh. Pri tem jim je izhodišče, da je kairska konferenca januarja meseca določila okvirne mednarodnih odnosov, na razgovorih v Aleksandriji pa bodo morali povzeti vse to in postaviti konkretne načrte. V takšnem vzdušju pričakuje Jordanija naslednji vrh šefov arabskih držav.

MIRKO AKSENTIJEVIČ

„Moja zmaga, vaša zmaga“

S predsedniškim kandidatom čila Allendom na delavskem mitingu

OD NASEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

SANTIAGO, avgusta. — »Skozi veliko bojov sem že šel. Upam, da bo ta zadnji. Če ga bom dobil, ga bom dobil za Vas, za Čile. Če bom zmagal, boste zmagali vi.«

Predsedniški kandidat Fronte revolucionarne ljudske akcije Salvador Allende, samozavezan, z močnimi očali in odločnimi zarezami pri ustih, ni demagoški, zgolj človeški, ki se je spoprijel s težavami svojega ljudstva, je pred mikrofonom skoraj tih, komaj silno konča. Toda v veliki dvorani Cirkusa Campolice v Santiagu, kjer je imel predvolumni miting z delavci javnih in komunalnih služb, se je dvignilo dolgo in spontano navdušenje.

Ko sem tega deževno mrižga dopoldneva prišel skozi vežo z reklamami cirkuških zvezd v veliki amfiteater, sem bil kljub enourni zamudi še vedno prežgden. Tudi na predne manifestacije se v Čilu začne uro ali dve pozneje, kot so sicer napovedane. Na odru s sliko delovne množice na pohodu, Allendovim portretom in geslom: »Državne službe v službi ljudstva«, je vendar črnolasa napovedovalka že animirala razpoloženje s politično pozajo: »...danes je res hladen in zoprt dan, a naše srce ga bo ogrelo, četrtega septembra pa bo to srce spregovorilo...« Eviva Salvador Allende!... Vse naokrog po visokih balkonih so viseli transparenti, na katerih so sindikalne zveze razpisale panog javnih in komunalnih služb ter zdravstva obljubljale svojo podporo kandidatu FRAP. »Mestni transport — z Allendom«, »Vodovod — z Allendom«, »Elektrika — z Allendom«, »Finančni uslužbenci — z Allendom...«

Ljudje so vse bolj na goste prihajali; bolj ali manj dobro občejeni, nekateri z otroci; a vsi z zastavicami, z značkami, s progami in časopisi. Pri vratih sem srečal starega sindikalnega voditelja Clateria Blesta, kljub starosti neuganena revolucionarja s silovitimi lasmi pod modro delavsko čepico, s posvetlimi kosi pa ima še zmeraj vrsto svojih problemov. Kar zadeva Jordanijo, ta nima nič proti aktivnosti nove organizacije, seveda politični aktivnosti, kajti ustanavljanje vojaških efektiv, ki ne bi bile pod nadzorom jordanjske armade, kot kaže, ne pride v poštev. Da bi kompenzirala vse to, pa Jordanija po drugi strani aktivno sodeluje s skupnim poveljstvom arabskih držav.

Stal sem tik zraven njega za odrom, preden je stopil pred množico v dvorani; v kratkem, svetlem, volnenem suknjiču z debelimi usnjenimi gumbi, z gostimi lasmi in pogledom, ki točno ve, kaj hoče; miren, a napet; premišljeno je izbral trenutek in z odločnim korakom vstopil: oglašujoč aplavz, množica se je dvignila.

»Nismo Ekvador, tu ni Guatemala...« Ljudstvo bo tu dalo svoj glas in ga z ustavo vzdržalo zoper korakelj... je med glasnim prigrtevanjem prijel eden izmed sindikalnih voditeljev, ki je začel zborovanje. Allenda je pozdravil kot »prvega ljudskega pred-

sednika Čilaa. Polni samozaveda so spregovorili tudi drugi, medtem ko so se eni iz dvorane oglašili: »...že 48 dni smo brez dela...« Brali so pisma raznih kolektivov o sindikalnih volitvah. »Zahtevamo nacionalizacijo...« so se oglašili za eno izmed komunalnih služb. Allende je naš, kot zdravnik, kot človek, kot politik... je povzdignil glas mladi predsednik sindikata zdravstvenih delavcev in zaključil: »Če nam bodo volilno zmago kratili, bomo delavci zasedli tovarne in bolnišnice...« Med burnim odbravranjem je prišla na oder plavalna ženska srednjih let, radikalna poslanka Ana Ugalde in sedla k Allendu in ostalim socialističnim, komunističnim, demokratskim, liberalnim in sindikalističnim predstavnikom na oder. Fronta se širi. Ljudje v amfiteatru so toliko z nogami in med pleni ritmi uvrstili parole. »Prihodnje nedeljo pozdravimo na velikem ljudskem mitingu v parku Conafo prvi ga ljudskega predsednika republike Čile, se pred 4. septembrom...«

»Ne prehitro...« je Allende smeje in previdno brzdal preveliki optimizem. Med množico so agitatorji prodajali zastavice, značke in obveznice za 1000 pesozov »Kondorja zmaga«. Napovedovalka je oznanila, da Allende ne bo govoril, ampak da se bo z zborovalci pogovarjal. Ljudje so spontano vstali, vpili in dvignili en prst, kar pomeni listo št. 1. Začeli so peti nacionalno himno z refrenom: »...Contra opresion...«

»Pripravite se, da boste vladali z Allendom...« je umerjeno začel svoj govor Allende in poudaril, da bo bodoca vlada prvič v zgodovini Čila ljudska, demokratska, nacionalna in revolucionarna. »To ne bo vlada enega človeka, ne ene stranke, ne sedmih pridruženih strank, ampak vseh skupaj, z neodvisnimi in sindikati vred...« Široko revolucionarno ljudsko gibanje, ki bo z legalnimi glasovi spremenilo strukturo države... »Ne da bi skušal poveni ugajati in hkrati zavedajo se, da delavstvo že tako ali tako stoji za njim, se je zaustavil predvsem tam, kjer

so vprašanja najbolj pereča in kjer so v FRAP še šibke točke; prosto govoril in preskakujče s teme na temo; o ženskah in družini; o tem, da bodo morali vsi delati več in imeti večjo odgovornost; o tem, da bo namesto slavi potrebnega neposredno odločanje delavcev o vprašanjih dežele; o tem, da državni uslužbenci ne smejo biti birokrati, a da morajo imeti hkrati zagotovljene častne dohodke; o splošni zavesti skupnosti; o boju zoper zviševanje cen in za racionalizacijo rudnih bogastev in agrarno reformo; o očitkih radikalov in drugih nasprotnih strank. Nikoli ni bil življiv; z dovptom se je spomnil gonje, ki jo vodi zoper njega meščanski list »Mercurio...« a z vsi resnostjo je prebral pismo, ki ga je neka učiteljica, mati treh otrok, pisala Freiu, češ: »Zakaj delate celo po solah tako besno ustrahovalno kampanjo? Če bo slučajno zmagal Allende, bodo otroci doživeli šok...« Spregovoril je tudi kot zdravnik: »...Jesti več, a piti manj...« Dotaknil se je dveh glavnih bolezni Čila: tuberkuloze in alkoholizma. »170.000 žensk umre v Čilu letno na porodih in zaradi mnogih abortusov...« je govoril v popolni tišini dvorane. »Ni nam za zemljo samo, ne zgolj za baker...« Predvsem nas zanima človek. Zaradi njega je treba rešiti tudi vse drugo... »S prstom je poudarjal besede, ko je ob koncu zabijal, da se je treba organizirati in budno paziti, da ne bi kdorkoli poskušal ustavnost izpovedano voljo v volitvah nasilno ovreči.

Vljudni oficirji in karabinjerji s čeladami, ki so jih zdaj dodelili v zaščitno spremstvo tudi Allendu, so vzdrževali red, ko se je kandidat FRAP med žarečimi očmi množice prenil od avtomobila, kjer me je povabil s seboj na pot z »Vlakom zmage« na Jug.

Kakršnikoli že bodo volilni rezultati 4. septembra, toda ta zdravnik, ki je postal politik in ki je danes že zdravnik, je v čilemskem ljudstvu vzbudil nekaj, česar ne bo več mogoče zankati: zavest o samem sebi.

BOGDAN POGACNIK

SALVADOR ALLENDE, predsedniški kandidat fronte revolucionarne ljudske akcije Čila govori na delavskem mitingu v Santiagu. Foto: Arhiv Dela

Posojilo Turčiji

Mednarodno združenje za razvoj (podružnica svetovne banke) je odobrilo Turčiji 5 milijonov dolarjev posojila. S temi sredstvi bo turška banka za industrijski razvoj financirala uvoz industrijske opreme iz tujine. Predstavnik te banke se zdaj pogajajo še z nekaterimi evropskimi državami za nove kredite, pa tudi ZDA so obljubile 5 milijonov dolarjev. Turčija potrebuje za uresničitev svojih načrtov približno 20 milijonov dolarjev.

Seminar v Teresinu

V Teresinu blizu Varšave se je začel mednarodni seminar mladine in študentov. Na seminarju preučujejo probleme v zvezi z mirom in varnostjo v Evropi. Sodelujejo delegati 40 mladinskih in študentskih organizacij iz 20 držav, med njimi tudi iz Jugoslavije. Na seminarju obravnavajo med drugim vlogo mladine pri izvajanju načel mirolnih koeksistence držav z različno družbeno ureditvijo, metode za mirno rešitev nemškega problema, boj proti fašizmu in vojni ter druga vprašanja.

Novi stavkovni val v Dominikanski republiki

Nov val množičnih stavk je zadnje dni zajel Dominikansko republiko. Po vestih iz San Dominga so delavci, uslužbenci in trgovci začeli stavkati zaradi precejšnjega povečanja življenjskih stroškov, saj sta vojaška junta in njen civilni triumvirat nalagala ljudstvu nove davke. Samo v mestih Santiago in San Domingo je stakvalo več kot 40.000 ljudi. Korupcija in malverzacije so poglavna značilnost sedanje vlade, ki je plod lanskega vojaškega puča. Vojaški režim ni rešil niti enega od bistvenih ekonomskih in socialnih problemov te države.

Sovjetske ladje za Bolgarijo

Bolgarija je naročila v Sovjetski zvezi na kredit 24 ladij za oceanski ribolov v vrednosti 63 milijonov rubljev. Sovjetska zveza bo dobavila Bolgariji 20 ribarskih in 4 transportne ladje. Ladje bodo dostavljene do konca leta 1970. Ribiško ladjevalje bo zelo pomembno za Bolgarijo, saj ta država nima veliko rek, pa tudi Črno morje ni bogato z ribami. Zdej ima Bolgarija samo eno ladjo za oceanski ribolov, ki jo je prav tako kupila v Sovjetski zvezi.

Sudan — 16,4 milijona funtov primanjkljaja

Sudanska zunanja trgovina je imela v prvih šestih mesecih leta 16,4 milijona sudanskih funtov primanjkljaja. Skupen uvoz je znašal v tem obdobju 48,2 milijona, izvoz pa 32,6 milijona funtov. V primerjavi z lanskim letom je opaziti tendenco po hitrejšem naraščanju uvoza kot izvoza, kar je posledica slabe bombažne letine v lanskem letu.

Velika Britanija je še nadalje glavni dobavitelj sudanskega trga, saj odpade nanjo 21 odstotkov skupnega sudanskega šestmesnega uvoza, medtem ko je Italija na prvem mestu, kar zadeva sudanski izvoz, in sicer s skupno udeležbo 14,9 odstotka.

Raymond Cartier: PET ODLOČILNIH DNI (15. IX. 1940) 16

Zračna bitka za Anglijo

Šest poletov na dan za pilote Spitfirrov

Na vrhu te piramide ima Hugh Dowding samo nalogo vrhovnega nadzornika in predvsem vlogo človeka, ki skrbi, kako bodo porazdeljena razpoložljiva sredstva. Na nižji ravni je lovec ponosno letalo, ki se odlikuje v nešteti bitkah, na ravni letalskega maršala pa se lovec spremeni samo v eno izmed kartotečnih kartic.

15. septembra je imel Stuffy veliko razlogov za zaskrbljenost. Ni mu ušlo, da njegove sile počasi kopne. Po Dunkerquu mu je ostalo samo 446 za operacije sposobnih Hurricaneov in Spitfirrov; to je manj od najnižjega števila, ki je po njegovem mnenju nujno potrebno za obrambo Združenega kraljevstva. Premor,

NOVOZELANDEC KEITH PARK. Njemu je bila poverjena obramba Londona. Poveljeval je 11. skupini lovcev. Foto: Arhiv Dela

ki ga je Britanec podaril Hitler, spontana mobilizacija vseh nacionalnih sredstev pa antibirokratska čistka, ki jo je v ministrstvu za gradnjo letal izvedel laik, novinar in založnik lord Beaverbrook, vse to je Britanec omogočilo, da so se opremili bolje, kot so imeli v nastru, in bolje, kot so menili, da je mogoče. 11. avgusta je poveljstvo lovskih letal doslo v vrhuncu moči: 704 za bolj sposobnih letal, in sicer 640 Hurricaneov in Spitfirrov. Toda letalski boji, ki so se začeli 12. avgusta, so razvoj dogodkov obrnili v nasprotno smer. Dowding je izgubil na dan več letal, kot mu jih je zmogla dala industrija, in to kljub ukazu Beaverbrooka, da imajo lovski letala prednost v tovarnah. Vsak izgubljen pilot je bila reža v obrambi britanskih otokov. Izgube pilotov so bile še bolj boleče kot izgube letal. V zadnjih dneh je poveljstvo lovcev dobilo 63 novo pečenih pilotov, ubitih, ranjenih ali pogrešenih pa je bilo 154 veteranov. Za nameček pa so začeli ljudem, ki so vodili lovška letala iz bitke v bitko, popuščati tudi živci: enostavno so se obrabli. Norma so bili trije poleti na dan, nobena izjema pa ni bila, če so jih opravili šest. Dowding je dobro vedel, da človeških sposobnosti ni mogoče izkoriščati v nedogled. Zato je skrbel, da so se piloti različnih skupin menjavali in da je utrjene pilote od časa do časa »zapeljal na mrtvi tir«, kjer je vladalo relativno zatise ozroma kjer ni bilo takega materialnega in moralnega napora. Kolikor hujša pa je bila zračna bitka nad Anglijo, toliko težje je postajalo varčevanje s človeškimi materialnimi.

Govorjeno v jeziku taktikov se je poveljstvo lovcev — Fighter Command — znova znašlo na robu krize. Prvič se je to zgodilo, ko so Nemci napadli omrežje radarskih naprav. Tokrat pa so bili potrebni še ogromni napori za to, da so lovec obdržali v bojni liniji. Skoraj vsa letališča v prvi bojni liniji so bila namreč tako razorana zaradi bomb-

nih napadov, da so jih morali opustiti. V septembru pa je postal aktualno vprašanje vseh letališč na Otoku, predvsem Kenta do Londona. Če bi se lovci morali umakniti na letališča na črti Oxford — Cambridge, bi oddaljenost od glavnih prizorišč letalskih bojev skrajšala njihovo bojno sposobnost na petih petnajst minut, kar bi pomenilo, da bi se učinkovitost lovskih letal zmanjšala na eno tretjino. Morda bi bil Fighter Command že zapovedal umik lovskih letal na sever, če ne bi Nemci v zadnjem trenutku spremenili taktike, opustili napad na letališča, se z vso silo zagnali nad London, letalski maršal pa bi bil pripravljen na brezbrizno sprčo usode, ki je doletela London, toda v srcu je vesel, da so Nemci spremenili taktiko.

Nevarnost pred invazijo povzroči novo zaskrbljenost. Res je sicer, da Britanija ni bila v tako katastrofalnem položaju kot 1. junija, septembra 1940 je imela že 24 divizij; resnici na ljubo pa je treba povedati, da so bile samo štiri divizije kompletno oborožene, osem jih je bilo, pa uradnih označbah, samo »zadovoljivo« oboroženih. Najbolje oborožene enote so zasedle obalo; med temi enotami sta bili tudi oklopni diviziji, ki sta sestavljali rezervni armadni zbor in sta bili razmešeni severno in južno od Londona. Kaj le bi mogli napraviti ti diviziji v primeru potrebe, če ne bi imeli uspešnega križa iz zrak? RAF se je po drugem napadu na London že morala odpravdati represalijam, da bi bila pripravljena za obrambo ladij in za napad na morebitna izkrcališča. Kaj pa lovski letala? Če bi prelminarni letalski boji »požrli« vso moč Fighter Command, kaj bi potem ostalo za odločilni boj, za taktiko, ko bi bilo nad pehotnimi enotami treba razpeti zaščitni dežnik?

Sir Hugh Dowding je napovedal veliko bitko za 15. september. Letalski maršal je vedel, da bodo njegove taktične skupine do vrata zapletene v zračne bitke in da bodo od vespoved prihajali obupni SOS klici, naj pošlje v boju tudi svoje rezerve. Znašel se je pred dolžnostjo, da odloči o tem življenjskem vprašanju, o tem, koliko sme popustiti klcom na pomoč, o tem, da zavrne tudi najbolj upravičene zahteve v tem smislu. Tu je meja, ki mu je začrtana v drami, ki se razpieta nad britanskimi otoki. Sicer pa

mu ostane samo čakanje na to, da minejo dramatične ure; te bo prebil v samem in celo v brezdanju, kajti prava je paradoksalni privilegij veliki vojskovedci med odločilnimi krizami v vojnem obdobju.

Malo pred enajsto uro se je pred oknem ACC (Air Commanding Officer) pri 11. skupini lovcev v Uxbridge pojavil postarani obraz, podoben kerubinu. Na glavi mu čepi okroglasti klobuk; debela cigara kot posnetica naznanja obiskovalca. »Ali lahko vstopim?« vprašuje sir Winston Churchill. Prihaja iz svoje izvenlondonske rezidence Chequers in meni, da bi se rad ustanoval v tistem življenjskem centru, ki vodi bitko za London.

»Ah!« pravi. »Danes je nedelja, natančno tako, kot na dan bitke pri Waterloo. Kaj se pravzaprav dogaja, gospodje?« »Za zdaj nič.« odgovori Novozelanec Keith Park, »in ne vem, če se bo danes sploh kaj zgodilo.«

Oficir z visokim činom — piše se Harcourt-Smith — se je približal prvemu ministru, udari s petami, po vojaško pozdravi, potem pa: »Tu je prepovedano kaditi, sir! Ohlajeni zrak tega ne prenese, razen tega pa je nevarnost, da vse skupaj zlet v zrak...«

Churchill odvrže cigaro in jo stre s peto. Spregele pa, da se par skrbnih rok takoj sklone in pobere čik ter ga spravi v pločevinasto škatlo, zavito v celofan. Do konca vojne je bil ta cigarni ogorek talisman tega bunkerja. Bunker — imenuje se »Jamae« — so zgradili leta 1938. Globok je 20 metrov. Pravi, da je varen pred eksplozijo 500-kilske bombe. Pokriva ga 40 plasti zemlje in železobetona. Churchill, ki si je dal prinesiti stol in se udobno namesti, stavlja lorda Willoughbyja, oficirja, ki nadzoruje potek operacij, je natovno povedal, da se mu ta komandni položaj zdi kot malo gledališče: on da je gledalec na galeriji. V parterju je 25 deklet iz WAAF (Ženski pomožni letalski oddelki) v modrih srajcah in s telefonskimi slušalkami na ušesih, dajejo si opravka okrog reliefa južnega dela Anglije, ki ga motrijo budne oči lorda Willoughbyja in njegovih adjutantov. Okoli njih je sto in več telefonov. Povezani so direktno z radarskimi postajami, z opazovalnicami, s kaskadami, s protiletalskimi baterijami, skratka, z vseh črkami, ki imajo opraviti z obrambo proti letalskim napadom.

Novice

BEograd: beogradska Opera se je vrnila — V Beogradu se je vrnila ansambel beogradske Opere in baleta, ki je z velikim uspehom gostoval na atenskem festivalu. Na letališču v Surčinu je beogradskega umetnika sprejelo večje število kulturnih delavcev in prijateljev opere, ki so umetnikom čestitali za uspehe v tujini. Na festivalu v Atenah je operni in baletni ansambel beogradskega narodnega gledališča dal štiri predstave, ki so dobile zelo visoke ocene grške kritike ter priznanja publike in organizatorjev te prireditve.

BEograd: darilo Indiri Gandi — Indijski veleposlanik R. S. Mani je sprejel mladega zrenjaninskega slikarja Mileta Vojnovića, ki mu je izročil dve svoji deli — portret pokojnega predsednika Nehruja in portret novega predsednika vlade Sastrija. Deli je slikar poklonil Indiri Gandi in predsedniku Sastriju. Vojnović sodeluje skupini pristavev in zbiranju slikarstva. Portreta je izdelal iz indijskega mahagonija in najkvalitetnejšega javorovega, hruskevega in orohovega furnirja.

NOVI SAD: za četrtino učencev ni prostora — Od 25.000 učencev osnovnih šol, ki so v Vojvodini letos opravišali šolanje, se bo lahko vpisalo jeseni v strokovne in njim sorodne šole druge stopnje okrog 12.000 učencev, v šole za kvalifikacijo delavcev pa 7000 učencev. Približno 5000 učencev torej ne bo moglo nadaljevati šolanja v šolah druge stopnje zaradi tega, ker le-te nimajo dovolj prostora. Ti učenci bodo deloma izključeni iz nadaljnje izobrazbe.

DUBROVNIK: obisk pisatelja Cronina — Znan britanski pisatelj A. Cronin je prišel v Dubrovnik na dopust. Tu bo ostal nekaj dni.

DUBROVNIK: večer poljskih študentov — Poljski študentje, ki so preživeli del dopusta v mednarodnem študentskem političnem centru v Dubrovniku, so priredili poslovnili večer. Udeleželi se ga je tudi poljski veleposlanik v Jugoslaviji Aleksander Malecki, ki je prav tako na dopustu v Dubrovniku.

REKA: film po romanu Karla Maya — Na Grobnickem polju blizu Reke so končali snemanje prvega dela eksteriera za film »Sin lovca na medvede«, ki sta ga po romanu Karla Maya v koprodukciji posnela Rialto-film iz Berlina in Jadran-film iz Zagreba. Ekipe bo snemala nadaljnje prizore v Splitu, potem pa se bo vrnila v Berlin. Film režira Alfred Vohrer in Štipe Delić, v glavnih vlogah pa nastopajo Steward Granger, Elke Sommer in Pierre Bris. V filmu nastopata tudi Miha Baloh in Mira Sardoč.

BLED: razstava Melite Vovk — V Festivalni dvorani na Bledu so odprli razstavo akademskih slikarke Melite Vovk z Bleda. Razstavo prireja likovna komisija občinskega odbora kulturno prosvetnih služb.

AREZZO: naš zbor na mednarodnem festivalu — V Arezzu je v izjavnju narodnih pesni osvojil akademski zbor »Ivan Goran Kovačić« iz Beograda četrto nagrado. Sodelovali je deset zborov iz sedmih držav. Prvo nagrado je dobil univerzitetni zbor iz Budimpešte.

PRIZORIŠČA DUBROVNIŠKIH POLETNIH PRIREDITEV so resnično edinstvena, vendar pa samo to za festival še ni dovolj.

Vsako sredo
lahko dobite
pri prodajalcih
časopisov

LUSTRIRANO
REVIJO

**Leva
va
ri**

VIETNAM — DEŽELA PREMISLJENEGA

TVIZANJA

Vietnamska vojna traja že precej časa. Pri tem ne gre samo za interese Vietnamcev, situacija komplicira vrsta elementov: želja Kitajske po vodilni azijske države in ameriški kompleks, Johnson si namreč ne more privoščiti nobenega fiaska pred novembrskimi volitvami.

DUNAJSKI SESTANEK ROZ

Fotoreportaza z dunajske razstave rož, ki so jo Dunajčani pripravili na mednarodnem področju, kjer je še do nedavnega bilo legio komarjev.

JESKENSKA POSTEVANKA

Ko začnejo otroci hoditi v šolo, to pa pomeni, da bodo morali starši globoko seči v žep. Objavljamo, kaj je videl in slišal naš fotoreporter, ko je prisluškoval pogovoru staršev.

LETALISE EL MAZA

»Mikie« sporoča »Mikie«: »Mikie je kralj Peter, »Mikie« njegova zaročnica Aleksandra.

NOC S KRALJICO MAJEV

Tibor Sekelj pripoveduje o razburjenem nočnem srečanju.

NEZNA ROČICA GOSPE GWENDALYN

Ekskluzivni prispevek o pasji kozmetiki in perspektivah štirinajstih ljubiteljskih v nadaljevanju serije »London je drugače«.

FLORENTINSKA MODERAMA

Modna kreatorica Eva Paulin nam razkriva skrivnosti modnih novosti za jesen in zimo BOGDAN IN FILMSKI »STLICI«.

Bogdan Lubej je v filmu »Ne joči, Peter« igral trmoglavčica Peterka.

Objavljamo intervju z malim igralcem.

In še...

NOVELA — ROMAN — FELJTON — HUMOR — KAJ VEŠ, KAJ ZNAS?

Na rob dubrovniških poletnih prireditev

Kako je zdaj in kako naj bo

Zdaj, ko je XV. dubrovniški festival pri kraju, bo moč v miru in objektivneje kot prej presoditi, v čem je izboljšana njegova fiziognomija, koliko je postal sodobnejši in kakšni so prvi rezultati reorganizacije, h kateri je festivalna uprava pristopila preteklo jesen.

Ni dvoma: imenovanje glasbenega in dramskega festivalnega direktorja je na pravilo konec večkrat mučnim situacijam, ki so nastajale ob različnih koncepcijah, željah in ambicijah festivalne uprave na eni in področnih programskih komisijah na drugi strani. Oba direktorja sta zdaj osebo od odgovorne za uspeh ali neuspeh glasbenega in dramskega repertoarja. Prav gotovo ta odgovornost ni zavidanja vredna. Začenja se pri sestavi programa.

Kot prejšnja leta so tudi letos instrumentalni in vokalni ansambli ter solisti programirali po svoje, upoštevajoč lastne umetniške kriterije, sposobnosti in programsko izhodišča. Vodstvo programske glasbene heterogenosti ni odpravilo nastopi ansamblov in solistov so ostali sicer bolj ali manj zanimivi, a v sebi zaključeni in med seboj neodvisni glasbeni dogodki.

Kakor prejšnja leta tako novo glasbeno vodstvo tudi letos ni moglo vplivati na kvaliteto festivalskih izvedb. Sicer so bile v glavnem na visoki izvajalski ravni in slierna intervencija v tej smeri bi bila depolarizirana. Vendar, med zelo kvalitetnimi so bile tudi zelo problematične in slabe izvedbe, npr. oni nesrečni koncert renomiranega mešanega zbora RTV Zagreb. Nesmiselno bi bilo brskati po vzrokih tega nastopa — od zunaj. Dejstvo pa je, da je bil ves prvi del koncerta — maša G. de Machaut in Palestinskega Stabat matus — skrajnje mučen in da je doživel izredno neprijeten odmev v tisku. No, neuspeha zagrebškega zbora ni pričakoval nihče, ne festivalsko vodstvo ne publika. Zanj tudi ni moč napraviti odgovornosti npr. glasbenemu direktorju. Zgodilo se je, kakor se je že in kakor se bo še prirediteljskemu solistu in ansamblu. Težje pa je opraviti pomenačeno prvo, nemočno, srenado 23. julija pod naslovom »večer dubrovniške poezije in glasbe«, ki je bila — po vseh poročilih — programsko in v izvedbi popolna improvizacija.

Nadve problematičen je bil tudi nastop baleta zagrebške Opere, ki je ob posnetkih z magnetofonskega traku izvedel Prokofjeva balet »Romeo in Julija« — ne zaradi eksperimenta, pleše balet brez sodelovanja »živega« orkestra. Taka praksa se je namreč zunaj v svetu že kar udomačila. Nastop zagrebškega baleta je bil problematičen, ker je potoval ob tehnično skrajnje primitivnih pogojih, ob aparaturah, ki so cefrale ušesa.

Zakaj omenjam vse to? Zaradi tega, da bi postavil pod vprašaj, ali in koliko so spreminjane v festivalnem vodstvu vplivale na fiziognomijo, program in izvajalsko kvaliteto letošnjega festivala. No, kar zadeva glasbeno plat festivala: bilo je vsekakor več pozitivnih stvari. Formiran je bil npr. festivalski operni ansambel. Izvedeno je bilo Monteverdijev operno delo »Kronanje Poppeje«, ki se je zelo posrečeno prilagodilo dokaj jasni in čvrsti letošnji dramski zasnovi. Milan Horvat je kot glasbeni direktor pametno zbral okrog sebe glavne glasbene sodelavce, orkester Zagrebške filharmonije, soliste, zbor in balet zagrebške Opere, Lovra Matačića in Vladimir

mirja Ruždjak, ki so dali festivalu najmočnejši pečat. V okviru letošnjih prireditev se je afirmiralo tudi nekaj novih, zelo obetajočih sodelavcev, med njimi na prvem mestu otroški zbor RTV Zagreb ter zagrebška mezosopranistka Ruža Pošpiševa in češka čembalistka Suzana Ružičkova. Vse lepo in prav. Vendar: že leta in leta se naša kulturna javnost ubada s problemom, kako iz dubrovniških letnih iger napraviti resnični festival, kako dati Dubrovniku kot najmočnejši privlačni točki jugoslovanskega turizma poleg čudovitih morja, znamenitih spomenikov iz preteklosti in značilnih ljudskih izdelkov še eno potezo, jugoslovansko umetniško produkcijo in reprodukcijo. Da dubrovniški festival ne bi bil koncertna in prireditvena poslovalnica z več ali manj kvalitetnimi in med seboj neodvisnimi nastopi! Mislim, da v tem smislu premika v celoti letos še ni bilo.

Se vedno so tudi ostala odprta mnoga vprašanja, med njimi na prvem mestu gostovanje gledališča Old Vic. Pred leti je namreč ta renomirani kolektiv nastopil na Lovričencu z »Romeom in Julijom«. Po soglasnem mnenju vseh je bila to čudovita predstava. Angleški igralci so se svojeglavnost, edinstvenost, lovrčinskem ambijentu znašli, kakor da bi od nekdanj nastopili tu. No, organizatorji festivala so gostom res poslali makete in točne dimenzije igralnega prostora. Če pa se spomnimo, da je prenekatere predstava naših umetniških kolektivov v preteklosti doživela ostro kritiko zaradi neskladnosti in nekomponiranosti v ambient, čeprav so tudi oni dobivali makete ali vsaj točne načrte igralskih prostorov v Dubrovniku, tedaj se je treba vprašati: ali smo v primeru domačih dramskih društev izkoristili vse možnosti in »spresili« predstave iz zaprtega prostora na plano, ko smo dodobra preštudirali dubrovniške scene, ali pa smo jih prestavljali brez temeljitga pre-

Dramski umetniški direktor je položil težišče letošnjega dramskega repertoarja na Shakespeara in njegovega sodobnika Marina Držića. Sestavi je reprezentativni dramski festivalski ansambel in z »Dundom Macrojem« celo nekoliko prevladil ozračje, ki je obdajalo dramske družine v vseslovenskih letih. Vendar, kakor ob opernem tako se tudi ob dramskem festivalnem ansamblu pojavlja vprašanje, kako v ta reprezentativni igralski zbor vključiti najboljše

Čigav festival je to?

Dubrovniške poletne prireditve so se umetniško in organizacijsko zadovoljivo končale (bolj kot prejšnja leta), vendar se je prav letos bolj kot poprej zaostril problem v zvezi s financiranjem te velike umetniške manifestacije. Dubrovniške poletne prireditve res nimajo dovolj denarja za uresničitev svojega obsežnega programa. Spominimo se, kako bogat in umetniško raznovrsten je bil njihov umetniški program: poleg domačih igralcev, režiserjev in scenografov v komediji Marina Držića ter W. Shakespeara v režiji Angela Stuarda Burgea so nastopili na prireditvah tudi gostje iz gledališča Old Vic. V glasbenem delu programa so se predstavili tudi madžarski simfonijni orkester, ansambel violinistov Boljšoj teatar, dunajski komorni orkester, češki komorni orkester, pihalni kvintet Gandhaus iz Leipziga in Juliardov kvartet. Če omenimo še nastope ansamblov narodnih in pesnikov, potem nam je nekoliko razumljiv optimizem letošnjih dubrovniških prireditev.

Od začeta teh prireditev do danes je bilo več kot tisoč izvedb s približno 70.000 izvajalci. Prav gotovo smo lahko navdušeni nad podatkom, da si je te prireditve doslej ogledalo nad 700.000 gledalcev, od tega približno 60 odstotkov tujcev. Navzlic letnemu, da traja festival po osvoboditvi nepretrgan, je potnjal leti (vsi predvojni poskusi, kot na primer tisti iz leta 1933 ob Kongresu PEN klubov ali tisti iz leta 1938, imenovan »Prvi dubrovniški festival«, niso mogli pognati globljih korenin in zbuditi razumevanja), smo se zelo redkokdaj ali pa skoraj nikoli vprašali, in to jestro — kako da festival nikdar nima na voljo dovolj materialnih sredstev. Zakaj ni izdelan dolgoročni načrt za stimulativno financiranje dubrovniških prireditev?

Organizatorji dubrovniških prireditev — kolikor mi je znan položaj nekaj let nazaj — nikdar nimajo dovolj materialnih sredstev, denar dobi zmeraj zadnji hip, zmeza se v neugodnih razmerah, ali pa bodi sploh dobi. Prireditve so večidel odvisne od dubrovniške komunne, kateri te obveznosti ne bi bile težke, če hkrati poleg dubrovniških prireditev ne bi morala iz svojih zares skromnih sredstev financirati še vrsto stalnih kulturno umetniških institucij od Narodnega gledališča in mestnega orkestra do dragocinskih knjižnic in muzejev.

Ugled dubrovniških prireditev je po svetu zares velik, tega pač ni treba ponavljati. Zaradi njih smo postali član evropskega festivalnega združenja, kar samo po sebi še ne bi bilo nič izjemnega, če ne bi to združenje, v katero je vključenih 28 evropskih mest, po vsem svetu iz leta

misleka? Tuji gledališki kolektiv nam je dal primer, kako se da prenesti predstavo na Torej za »preneseno« predstavo ni a priori rečeno, da bi morala biti kvalitativno slabša od one, ki je študirana na licu mesta. Nesporoma ugotovitev vleče za seboj celo vrsto odgovorov in misli. Na vsak način bi lahko s tehtnejšo pripravo in upoštevanjem primer Old Vica festival uglašili in vsebinsko obogatili, predvsem pa pocenili, kar v naših razmerah ni tako nevažno. Morda bi lahko v tem smislu prispevali tudi k programski orientaciji sploh. Dubrovniški festival živi sedaj še od tradicije, od preteklosti.

Napačno bi torej bilo, če bi novo festivalsko vodstvo videlo rešitev festivalskega problema v formiranju dramskega in opernega festivalnega ansambla. Taka ansambla imata — kot sem že večkrat ugotovil — brez dvoja velike prednosti in možnosti. Ni pa to ključna rešitev. Razmisli je treba, kako se odmakniti od »sarrnante improvizacij«, kakor dubrovniški festival čisto označujejo, tuji, kako realizirati misel, naj bo festival stimulator, propagator in usmerjevalec jugoslovanske umetniške ustvarjalnosti, kako festival posodobiti. Mnogi recenzijski festivalski vodstvi pravilno odločajo, da ne izkoristijo danih možnosti, da se preveč omejuje na vlogo koncertne poslovalnice, sploh premalo skrbijo za popularizacijo jugoslovanske umetnosti, zlasti glasbene.

Če smo zainteresirani na dubrovniškem festivalu kot kvalitetni, vsejugoslovanski in kar moč sodebnosti kulturni manifestaciji, tedaj sredstva ne bodo smela biti problem. Na vsak način pa je treba z vloženimi sredstvi kar najbolj smotno gospodariti in ločiti pri tem, kaj dvigi in popularizaciji naše kulture koristi in kaj ne.

CIRIL CETKO

igralce iz vseh jugoslovanskih dramskih hiš. V letošnjem npr. slovenskih igralcev sploh ni bilo. (Števo Zigon je nastopil kot član Jugoslovanskega dramskega pozorišča.) Direktorica festivala Fani Muhoberac nam je večkrat odločno izjavila, da gre za prve izkušnje v tej smeri, po katerih ne gre postavljati pravil ali zaključkov, in da bo festivalsko vodstvo za naprej odločno odklanjalo sklerne teze o jezikovnih mejah, ki da branijo sestavi zamisljeni ansambel. Z drugimi besedami, v prihodnje naj bi bil v njem upoštevani tudi najkvalitetnejši slovenski dramski umetniki. Počakajmo torej prihodnjega leta!

Problem jugoslovanskega igralnega zbora je na vsak način zelo zanimiv. Vse kaže, da se festivalsko vodstvo trudi, da bi kar najbolj realiziralo idejo o dubrovniškem festivalu kot največji jugoslovanski kulturni manifestaciji. Direktorica festivala je v zadnjih festivalskih dneh ponovno izrazila prepričanje, da bo prihodnje leto gost festivala spet orkester Slovenske filharmonije; morda se bo našel še kak aranžma. Vsekakor pa bo mogoče idejo izvesti le ob pravocasnih in zadostnih finančnih sredstvih, predvsem pa bo potrebno korigirati udeležbo zveznega fonda. Od 45 milijonov, kolikor jih je zvezni sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti prej dajal festivalu, je letos znižal vsoto na 25 milijonov. Od njih je 75 milijonov letos dala republika Hrvatska, 28 mesto Dubrovnik, 30 milijonov pa znašajo lastni festivalski dohodki.

Če smo zainteresirani na dubrovniškem festivalu kot kvalitetni, vsejugoslovanski in kar moč sodebnosti kulturni manifestaciji, tedaj sredstva ne bodo smela biti problem. Na vsak način pa je treba z vloženimi sredstvi kar najbolj smotno gospodariti in ločiti pri tem, kaj dvigi in popularizaciji naše kulture koristi in kaj ne.

CIRIL CETKO

ZALNA SEJA — Včeraj popoldne so slovenski književniki v prostorih društva na žalni seji počastili spomin preminulega slovenskega pisatelja Juša Kozaka. Na sliki: Mita Mejak med govorom. Foto: Busić

XXV. mednarodni filmski festival v Benetkah

Delannoyevo „Neobičajno prijateljstvo“

OD NASE POROČEVALKE

BENETKE, 1. sept. (Po telefonu). Dvajset let je tega, kar je Jean Delannoy že želel prenesti na filmsko platno roman Rogerja Peyrefitteja. Željo je zdaj naposled uresničil. »To je prijateljstvo, neobičajno resda, toda absolutno, strastno prijateljstvo med dvema dečkoma, značajno za obdobje otroštva in zgodnje mladosti. Se celo, če se godi tedaj, 1925. leta, v jezuitskem vzgajališču. Nikar nismo hoteli prenesti zgodbe v naš čas, ko žive mladi v cerkvenih vzgojnih zavodih, celo jezuitskih, dobi manj ločeno od sveta. Okoliščine, v katerih se film dogaja, pa samo spodbujajo, oba glavna junaka (enajstletnega Alexandra in šestnajstletnega Georgesa) v neizmeri želji po velikem, zares bliskovitem prijateljstvu. Njun mladostni svet prežarja tako edino moč tega absolutnega prijateljstva, pravzaprav že ljubezni na prvem pragu. A nikar ne podkujate; ničesar skandaloznega nismo hoteli s to pripovedjo, čeprav je zdaj v Parizu toliko

polemik okoli nje. Naredil sem film o zgodnji, komaj zbujeni mladosti, o čistosti čustva, zato ni treba videti v »Neobičajno prijateljstvo« ničesar slabega, patološkega, neresničnega. Tako Jean Delannoy o svojem beneškem filmu na tiskovni konferenci po torkovi novinarski predstavi. A dvorana? Intimna zveza med dvema gojenecema jezuitske šole, tedaj, pred štiridesetimi leti, je seveda lahko tudi pisateljev in režiserjev filmsko — izpovedni svet. Nedvomno nosi v sebi tragične elemente, temne pasteje izdvojenih usod, razkriva atmosfero, navduši z odlično igrano maledidiera Haupepina (kot Alexandra), ki se ga zelo dobro spominjamo iz filma »Moderrato cantabile«, in odkrije zanimivo fiziognomijo, pa z nadarjeno igrjo sedemnajstletnega Francisca Lacombrada. A dejstvo je, da se film mi mo tega sploh ne dotakne sistema, ki pogaja vzdušje, da tako ekstremno prijateljstvo zveze, ki stimulira njen na-

daljnji eksces. Crno-belega je v vzgojiteljih ravno toliko, da se vse poravnava in ostaja konflikt zgolj duhovne narave, doživlja pa del danega. Tako »Neobičajno prijateljstvo« hote uboži srečanju z istim problemom danes, kar bi bilo nedvomno zanimivejše, in se umakne v izključno senzibilno pripoved iz daljne preteklosti. Navsezadnje nima poguma ali pa tudi neke, četudi gre za problem sam, razkriti njegove globlje človeške resnice. V končni konsekvenci je to religiozni film, čeprav se kaže še tako kontradiktorno in čeravno je njegova etika »boj za pravi obraz otroštva, ne glede na moraliste in prav tako v ničemur nemoralni boj za pravi pogled na najbolj subtilno iskanje mladosti in prva človeška razočaranja«.

MARINA GOLOUH

Naša književnost v „Lexikon der Weltliteratur“

V novem nemškem priročniku čez dvajset slovenskih imen

Stuttgartska založba Alfred Kröner, ki smo jo doslej poznali zlasti po zbiranju izdajah filozofskih spisov, je izdala nedavno biografsko-bibliografski priročnik »Lexikon der Weltliteratur«. Knjigo, ki obsega 1472 strani, je ob sodelovanju strokovnjakov za posamezne literature uredil Gerson von Wilpert. Sodelavci so skoraj izključno Nemci, le v dveh primerih srečujemo med njimi tujece. Obdelanih je okrog 9.000 imen pesnikov in pisateljev, upoštevana pa so tudi anonimna dela. Priročnik zajema literaturo vseh časov in narodov: vsekakor je le malo del te vrste, ki bi dajala v eni sami knjigi tolikšno gradivo. Značilno je, da vsebuje vsako imensko geslo mi osnovnih življenjskih podatkov in zgoščene karakteristike pesnika ali pisatelja tudi naslove njegovih poglavitnih knjig v izvirnem jeziku, pri pomembnejših imenih pa so označene tudi monografske študije o njem.

Predvsem nas kajpada zanima, kako je v tem potrebnem in koristnem priročniku zastopana slovenska književnost. Kot sodelavce s področja jugoslovanske literature je označen prof. dr. Nikola Pribič iz Austrije v ZDA. Ob tem dokaj nesamemnem imenu si brž zastavimo vprašanje, za-

kaj ni založba poiskala sodelavca, ki bi imel bolj neposreden stik z jugoslovanskimi literaturami; nemara bi ga našla celo med nemškimi slavisti. Priznati pa je treba, da so Pribičeve karakteristike posameznih književnikov v splošnem objektivne. V tej panorami svetovne literature zastopajo Slovence naslednja imena: Askerc, Bor, Ivan Cankar, Finžgar, Gradnik, Gregorčič, Ingolič, Jurčič, Kersnik, Kette, Kosovel, Juš Kozak, Kranjec, Fr. Levstik, Mesko, Murn, Prešeren, Stritar, Tavčar, Trubar, Val Vodnik, Vraz (označen kot slovenski in hrvaški pesnik) in Zupancič. Pri tem je zanimivo, kakšno mesto je odmerjeno posameznikom: merilo je število vstic. Navajamo samo nekaj ilustrativnih števil: Cankar 39 vstic, Gradnik 29 vstic, M. Kranjec 22 vstic, Prešeren 43 vstic, O. Zupancič 38 vstic. Sorazmerje ni slabo, če vidimo, da je danes svetovno znanemu belovcu Ivi Anđriću odmerjenih 34 vstic, Miloslavu Krležici 32 vstic itn.

Drugo vprašanje so očitno vrzeli v slovenskem abecedariju tega leksikona in to opazimo tem bolj, če primerjamo to slovensko reprezentanco v svetovni literaturi npr.

s hrvaško in srbsko, pa tudi s češko. Medtem ko so bila sprejeta imena kot so, postavimo, Uskoković, Milutinović, Sarajlija in številna imena iz sodobne književnosti, pogrešamo med slovenskimi še marsikatero ime, ki po kvalitetni hierarhiji prekaša vrsto imen iz srbske in hrvaške književnosti (npr. Kreft, Klopčič, Potrč i. dr.). Posebno dobro je obdelana češka literatura, in čeprav je praška kritika našla tudi tu nekaj vrzeli, je vendar njena reprezentanca razširjena s pesniki in pisatelji, ki so vsaj enakovredni s tistimi iz slovenskega kroga, o katerih v tem leksikonu ni sledu.

V bibliografskih podatkih, ki so — kot že omenjeno — natisnjeni v izvirnem jeziku, ni veliko napak, kar pričuje o dovolj skrbni korekturi. Ob vseh ugovorih, ki jih imamo, pa utegne biti primer »Lexikona der Weltliteratur« prvi, ko je slovenska književnost stopila v svetovno literaturo z reprezentantno ekipo 24 imen (tu ne mislimo leksikalnih del v mnogih knjigah). Tudi to pričuje, da si počasi pridobivamo dostojno mesto v mednarodni kulturi. Doslej so nas zahodni narodi v manjših leksikonih večidel prezeli.

BOZIDAR BORKO

ROSS S. CARTER

HUDIČI V VREČASTIH HLAČAH

48. nadaljevanje

Vendar pa se je čez nekaj časa stari siroglavec vnel za deklet, ki jo je klical za »Jelly«, in si z njo nekeje v mestu uredil menaže à deux. Po mojem ji je obljubil vsa debla v Novi Angliji. Nekdo noč, ko sem z njima poplaval od oštarije do oštarije, je govorila o drevu in kladah in lesu z izrazi, ki so bili naglasni po angleško, zabeljeni pa z žargonom ameriških vojakov; skoraj bi bil poln od smeha. »Kaj pa je tako strašno smešno, jenkji?« Z Duquesnom imava načrte. Mislim, da sta jih imela res. Pozneje smo v bojih slišali o »Jelly« prav toliko kot včasih o ljubljani »Angele Mojštra Termite«.

Greening je nekakrj zamenjal ženske, vendar ne zato, ker bi to sam iskal. Jim pač ni mogel vzbuditi pravega zanimanja za družbo New York Central!

Pierson in Sheraton sta si izbrala par poželjenja vrednih, živahnih deklet; spravljali so se v taksi, tedaj pa se je odločil Skrajanc, da sta dekleti vseč njemu. Oba je knoknotiral in povabil Finkelsteina, naj mu pomaga obvladati položaj.

Winters, Nixon, Brownell, Carey in Arabec so si obilnili suhe ustnice, tlesknili s suhimi jeziki ob presušeno nebo in ugotovili, da jim je trenutno bolj do pijače kot pa do ljubkovanja. Veliki Rodgers, ki je bil abstinent, je odšel z njimi, da je lahko skril zanje.

Ker z Berkelyem nisva videla nobenega pravega vzroka, zakaj naj bi se specializirala za pijačo ali ženske, sva se odločila za oboje, vendar sva dala rahlo prednost pivu. V krmi sva sklenila, da bova skušala oditi s prvimi ženskama, ki ju srečava na cesti. Posrečilo se nama je in oba sva mislila, da sva osvojila najlepši ženski v vsej Angliji, dokler se nisva začela trezniti. Pijača je prispevala ženskama lepotne dodatke take vrste, s kakršnimi je Don Kihotov, viteški idealizem povzdignil grodo podeželsko žensčino v Dulcinejo Toboško. Ko je popustil prijem alkohola, me je opazovanje moje dame privedlo do previdega polzovdvanja o njenih letih in preteklosti. Zardela je in bleklinila: »Ti bedasti, krvavi jenk!« stara sem devetintrideset let. Imam pet otrok!

Berkely je dal košarico svoji izmozgani, skušntrani, pomazani svetiloslaski, se za hip rešeno zamislil in izjavil: »Mac, pozno je že, zelo pozno, bolje bo, če se vrneva v taborišče.« Se enkrat se nama je zgodilo isto. Potem sva sklenila, da ne pojdeva več skupaj ven, ker sva bila prepričana, da sva drug drugemu napoti, kadar gre za ljubzenske zadeve.

Veliko garjavih reči smo počeli v Angliji, za kar se opravičujem Angležem, ki slučajno berejo to pripovedovanje, nobena pa ni bila bolj garjava kot ta, da smo zanesli garje med meščane Leicesterja in okolice. Skoraj vsi iz Petstocetega polka so jih staknili v Italiji. Ker bi bili morali teden ali dva dragocenega časa preživeti v karanteni, ko bi to zvedeli bata-

ljonski in četni zdravniki, smo bolničarje po vodih z groznjarni prisilili, da so molčali.

Privolili so, ker so imeli garje tudi sami, v mesto pa so si želeli enako goreče kot mi. Ker se nam garje niso očitno kazale po obrazu in rokah, smo se lahko nemoteno družili z nedolžnimi domačini. Okužili smo domačka dekleta, ki pa so spet naprej okužile svoje prijateljice in sorodnike. Priznam, da je bilo zabavno gledati mlada dekleta, kako se od časa do časa popraskajo po boku ali po lepo oblikovani nogi ali pa se z nohtom nedolžno podrgnejo po prsih, ne da bi kdaj pomislile, kako še predbro poznamo njihove težave in kako se tudi sami prikrto ali neprikrto praskamo, kadar koli se prikaže priložnost. Umazano smo jo zagodili dekletom, vendar sem prepričan, da bi se bile tudi same rajši odločile za garje, kot pa da bi morale biti zaprti v karanteno.

Končno, ko so Angleži že imeli garje, smo priznali, da jih imamo tudi mi, in začela se je velika bitka proti mrčesu. Zdaj, ko so imeli garje tudi Angleži, nas niso vsklani v karanteno. Tisti med nami, ki smo jo izvozili dobro, smo na hitro strokovnjaško pregledali, kako je s številni simptomi pri dekletih, ki so se nam obetala, pa je marsikdo kljub prevladnosti dobi garje nazaj od lastne žrtve. Imeli smo se srbeče dobro v vesel, stari Angliji.

Leicesterski župan je bil izrekel dobrodošlico legiji, toda prepričan sem, da je po nekaj dneh obžaloval svoje gostoljubje. Dejstvo je, da smo se obnašali kot surovi barbari. Afrika, potem pa bojevanja na Siciliji in v Italiji — vse to je odplnilo večino tanke zunanje prevleke, ki jo potočne civilizacija čez nagone. Fantje so v Angliji preprosto podivjali in jih je hudičevsko malo brigalo, kaj govorniki delajo. Ni si težko predstavljati, kako

neprijetno je bilo Angležem, ki ves večer ne popijejo dosti več kot vrček piva, vmes pa prijateljsko mečejo puščice v okroglo tarčo in nedolžno

Zakaj tako?

Po peti najmanjšega odpora

V gostinskem podjetju »Tabor« v Mariboru razmišljajo o možnosti, da bi ukiniteli svoj obor »Jelena« v Ljubljani na Pohorju, znanem turističnem kraju. Razlog: letos v prvem polju so imeli v tem oborju blizu 4 milijone dinarjev izgube.

V Ljubljani imajo vse pogoje, da v kratkem času razvijejo turizem in privabijo še več domačin in tujih gostov. V najbližji okolici so lepi smučarski tereni. V gostinskem obratu »Jelena« imajo sedemnajst sob za prenočišča. Zato ni prav, da so v gostinskem podjetju »Tabor« tako hitro vrgli puško v koruzo. Res je, da je dostop do Ljubljane glede na slabo cesto nekoliko težaven. Po našem mnenju pa to ne more biti razlog za ukinitel gostinskega obrata.

V Ljubljani letos urejajo trgovino. Dobili so novo avtomatsko telefonsko centralo in prenovili so zdravstveni dom. Vse kaže, da bodo prihodnje leto asfaltirali cesto skozi kraj, itd.

To pomeni, da je treba perspektivno gledati na razvoj turizma v Ljubljani in se ne ustrajati sedanjih težav. Moramo biti kazalo analizirati tudi subjektivne činitele, ki vplivajo na poslovno področje. V obratu je zaposlenih enajst ljudi. Ali toliko zaposlenih ni preveč glede na realizacijo, ki jo ustvarjajo v tem obratu? Vse kaže, da tudi kalkulacije uslug v abonentski prehrani niso bile realne. Zadovoljite se le abonentu.

Menim, da bi morali izkoristiti vse možnosti, da bi obor začel aktivno postopati. Pri tem mislim na večjo iznajdljivost, večjo propagandno dejavnost, razne pridelave, tekmovalništvo, kar naj bi pritegnilo več gostov. Po posebno pozornost bo treba posvetiti tudi postrežbi in kvaliteti uslug. Podrobnejša analiza pa bi zanesljivo odkrila vse vrste drugih možnosti za izboljšanje razmer v gostinskem obratu »Jelena«.

M. KOS

IFA letos privratar izvažajo

Podjetje za finomehaniko aparate IFA v Celju se je letos privratar pojavilo tudi kot izvoznik svojih izdelkov — rišalnih desk in raznih preizkusnih naprav. Od predvidenih 26.700 dolarjev so v 7 mesecih izpolnili 85 odstotkov te vsote. Izvažajo v Indijo, Indonezijo in na Ciper.

K.

»Obzorja« preuredila knjižnarno in papirnico

Stare prostore knjižarne in papirnice Naša knjiga v Stanetijski ulici je zalozila »Obzorja« iz Maribora preuredila. Obnovljena prodajalna, ki so jo pred dnevi odprli, ima skoraj za polovico več prodajnega prostora, mimo tega pa je središče mesta dobilo še en sobodno opremljen lokal.

-vec

DELO

VSE DNI V TEDNU

Kramljanje o lepem vedenju Na stopnišču

Stanujete v večstanovanjski hiši oziroma v bloku ali stolpnici. Čeprav ne poznate vseh sostanovalcev, se z večino srečate skoraj vsak dan, bodisi na stopnicah ali pred hišnimi vrati. Kaj morate pri tem storiti? Predvsem se vam ni treba formalno seznaniti z vsemi stanovanjci v hiši, zlasti v taki, ki ima več stanovanj. Vseeno pa je prav, če se seznanite s stisljimi, ki stamujejo v istem nadstropju z vami. Ob prvi ugodni priložnosti boste torej potrkali na vrata svojih sosedov in se jim predstavili.

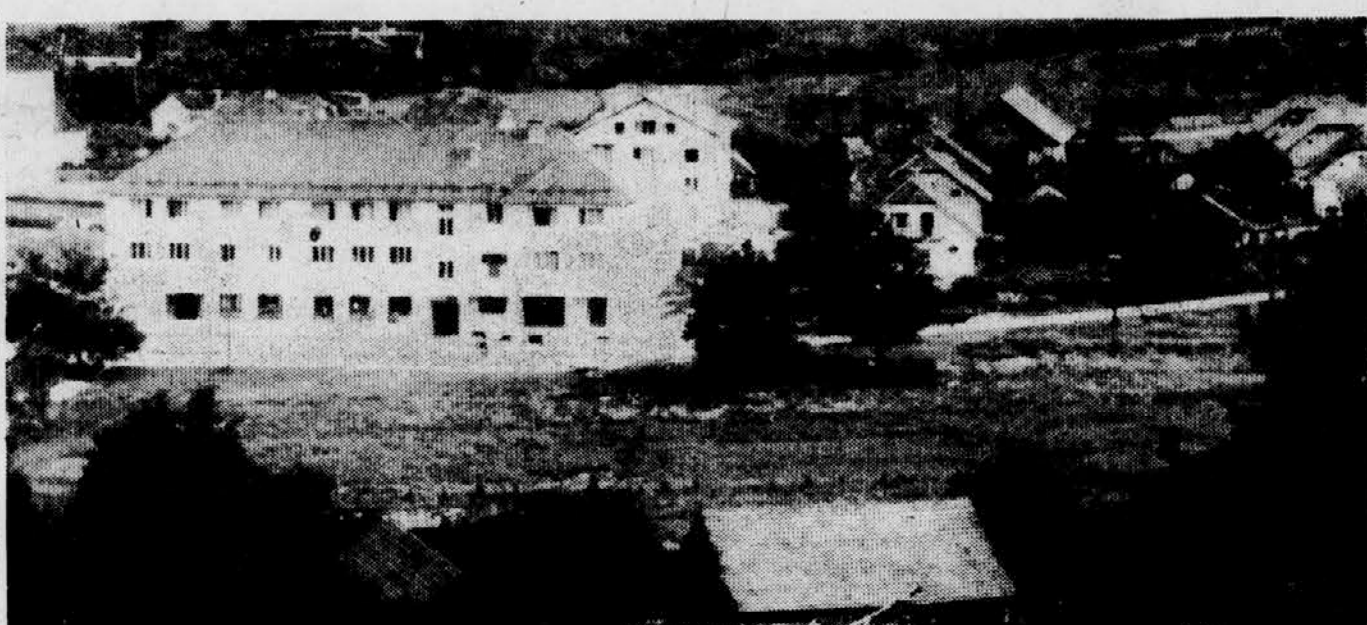
Sostanovalci se lahko mirno pomenjujejo, čeprav se z njimi niste formalno seznanili. Skupno upravljate hišo, v kateri stanujete, zato so razgovori o beljenju stopnišča, o dvigalu, ki že dva dni ne deluje, ali o čem podobnem, kaj pogostni. Ti priložnostni pogovori se ne pomenijo za vas obveznosti, da obiščete tiste, s katerimi ste se pogovarjali, oziroma da se družite z njimi. To so preprosto »dobri sosedski pogovori«.

Ce se spuščate po stopnicah in vam nasproti priinja ženska ali starjša oseba, katero stran stopnišča ji boste prepustili — desno ali levo? Pri tem velja »pravilo stopniščne ograje«. Ženskam ali starjšim osebam boste prepustili stopniščno ograjo, ker jim je pač bolj potrebna kot vam.

To je seveda samo načelno pravilo, v praksi pa je vse odvisno od tega, kakšne so stopnice. Če stopnice ostro zavijajo, potem je prav ob stopniščni ograji najbolj neudobno. V takem primeru boste prepustili širši in udobnejši stopniščni zavoj drugim. Če so stopnice ozke, se morate ustaviti in spustiti mimo ženske ali starejšega ljudi itd.

Kaj pa, če greste skupaj z žensko po stopnicah? V Franciji in večini romaniških držav gre po stopniščni navzgor prva ženska, navzdol pa moški (za stopniško dver). V večini germanskih držav pa je v veljavi prav nasprotno: po stopniščni navzgor gre prvi moški, navzdol pa prva ženska. Če ste s kom v družbi, ali če vam pride kdo nasproti, pa morate pri vstopu ali izhodu zmeraj dati prednost drugim.

Z ostalimi se boste najbrž seznanili ob kakih drugih priložnostih — nemara na konferenci hišnega sveta. To je najlažje, kadar predsednik hišnega sveta predstavi ostalim novega sostanovalca.

GORNJI GRAD — Mestec pod Menino planino ima že skoraj 1.200 prebivalcev in privablja iz dneva v dan več turistov. Kraj je poln spomenikov iz bližnje in daljne minulosti, razen tega pa ima zelo lepo okolico, ki je kot nalašč za krajše izlete. Drugo nadstropje gostilne »Turist« so letos morda preuredili na 26 milijonov dinarjev uredili več lepo opremljenih sob, v katerih pa žal manjka topla voda. Gostilna ima tudi dobro in ceneno hrano.

Foto: Selhaus

Iz Agroservisa obiralni stroji za hmelj

V njegovih delavnicah v Šempetru v Savinjski dolini so si pridobili izkušnje za proizvodnjo novih serij 13-tonskih velikanov

Uvajanje kmetijske mehanizacije v večjem obsegu na območju Savinjske doline v letih 1953-54 je povzročilo potrebo po večjem servisnem obratu za popravila težke in lahke mehanizacije. V ta namen so v Šempetru uredili delavnice »Agroservisa«. Toda kaj kmalu se je pokazalo, da ta obrat ne more ostati le pri servisni dejavnosti, ker so potrebe na terenu vse bolj klicale tudi po drugih uslugah: raznih tehničnih izboljšavah pri sušenju hmelja itd.

Kolektiv, sprva sicer maloštevilčen, se je lotil tudi izdelovanja manjših obdelovalnih strojev, priključkov za obdelovanje hmelja. Marsikateri stroj ali naprava, za katero bi morali dati devize, je bila v zadnjih letih izdelana v delavnicah šempetrskega »Agroservisa«. S tem si je kajpada kolektiv pridobil mnoge izkušnje, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

delali tehniki, monterji, varilci, ključavničarji, električarji, finomehaniki, da bi delo, ki so se ga lotili, pravocasnopravili. Hmelj pač ne more počakati. Tudi monterji so jih na terenu pravocasnopravili, ker so potrebe na terenu vse bolj klicale tudi po drugih uslugah: raznih tehničnih izboljšavah pri sušenju hmelja itd.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomeni za kolektiv »Agroservis« v Šempetru znatno prelomnico v njegovi 10-letni tradiciji. Na poljud, aprila so tu namreč začeli s pripravljalnimi deli za proizvodnjo prve serije desetokusne, značaj dela pa jih je silil k zaposlovanju več strokovnih delavcev. Trenutno ima kolektiv 170 članov, razen tega pa imajo še 70 vajencev, ki hodijo v celjske in mariborske strokovne šole. V delavnicah je zaposlenih tudi več tehnikov in en inženir, študentov pa še 12 tehnikov in 3 inženirje.

Ze 1964. letu pomen

Vrtimo globus

ARNHEM — V bližini nizozemskega mesta Arnheim sta se zaletela nemški in nizozemski vlak. Za zdaj so našli štiri smrtno žrtve te nesreče, sodijo pa, da jih je še več. Ranjenih je okoli dvajset ljudi. Gmotno škodo cenijo na okoli milijon guldnov.

TOKIO — Poskusno je začel voziti enotirni vlak, ki bo povezal tokijsko letališče z mestnim središčem. Vlak bo vozil s hitrostjo 100 kilometrov na uro. Enotirno progo so gradili 15 mesecev in je stala okoli 54 milijonov dolarjev. Redni promet se bo začel na tej progi 17. septembra.

KLJEV — Potovanje od Lenjinakana (Kavkaz) do Prage se bo skrajšalo za 24 ur, ko bodo do konca prihodnjega leta v celoti elektrificirali to 3.500 kilometrov dolgo progo. Sedaj elektrificirajo odsek Zdobunovo-Lavov.

SALSOMAGGIORE — Med posebnosti na volitvah »Miss Italije« v Salsomaggiore 4. in 5. septembra sodi tekma 25 italijanskih slikarjev, ki bodo »novekovečke« italijanske lepote.

Satelit OGO-A bodo izstrelili v četrtek

Največji ameriški satelit za znanstvena raziskovanja vesolja

Ameriška nacionalna uprava za aeronavtiliko in vesolje — NASA — je sporočila, da bodo ta teden, verjetno v četrtek, izstrelili v vesolje največji ameriški umetni satelit za znanstvena raziskovanja vesolja. To se bo zgodilo v bazi Cape Kennedy, satelit pa bo ponesla v vesolje raketa »Atlas-Agena-B«.

NASA ima v načrtu izstrelitev šestih takšnih satelitov. Prvi iz te serije, satelit OGO-A, bo krožil v elipsasti poti, ki bo od Zemlje oddaljena 270 do 146.000 km. Na Zemljo bo pošiljal podatke o ozračju, magnetosferi in podatke o interplanetarnem vesoljskem območju izven zemeljskega magnetnega polja. Satelit OGO-A bo potreboval

Podzemeljski teleskop

V sovjetskem observatoriju Pulkovo preskušajo skoraj 100 metrov dolg teleskop, ki pa meri samo 40 cm v premeru. Zgradili so ga pod zemljo. Z njim bodo astrofiziki preiskovali atmosfero na Veneri in Marsu. Da bi bil pogled skozi steklene stene, zato so sovjetski bombniki tako dolgo metali bombe na ledene gore, da so ladje lahko plule naprej.

Zmrznjene žive ščuke

Sovjetski ribiči so med arktičnim poletjem odkrili nenavadne črne ščuke, ki za deset mesecev na leto zamrznejo in se poleti za nekaj tednov v velikih skupinah pojavijo na obalah polotoka Cukotka pri Behringovem prelivu.

Bombe na Arktiko

V bližini pristanišča Pevek v Polarnem morju so morali bombardirati stare ledene bloke, da bi napravili pot konvoju trgovskih ladij. Ledolomilci niso mogli prebiti ledene stene, zato so sovjetski bombniki tako dolgo metali bombe na ledene gore, da so ladje lahko plule naprej.

Sprehod po sejnih sveta

Človek in delo v času in prostoru na svetovnih razstavah

58. nadaljevanje

Nova, pesniška moč »laterne magice« je v tem, da lahko prikaže resničnost z različnih aspektov — neodvisno od časa in prostora. In prav s tem se posreduje »laterna magica« premagati meje realizma in razkriti vzročne zveze stvari. »Laterna magica« ima dar prikazovati moderni svet v njegovi dinamiki in raznovrstnih odnosih.

Program turneje »laterne magice« je tesno povezan s tradicijo njenega prvega programa v Bruslju. Gledališče, film, ples in glasba v pisnem sosedstvu podajajo napeto predstavo. Program je sestavljen iz treh delov: prvi približa gledalcu življenje v CSSR, naslednji zajame področje ljudske tvorčnosti, zadnji pa dobi zaradi načela »laterne magice« umetniški izraz za svoj posebnost, moderni humor. Kombinacija gledališča, filma, trika in montaže, neznana na čas in prostor, označuje drugi program »laterne magice«, v katerega so bile vključene najbolj učinkovite točke bruseljske predstave: živi plesalec, ki zasleduje svojo plesalko, ki mu je ušla na platno, in ki ujame njegovo podobo na okroglo projekcijsko površino. »Inspiracija« — čudovito poetični filmski

trik o češkem steklu, ki ga na odru dalje oblikuje plesalec, ali orkester — glasbeni solist, ki v lastni osebi sedi za klavirjem, vtem ko ga združuje film z več platni v orkester.

Po vrnitvi iz Bruslja so proglasili »laterno magico« za samostojen poskusni studio čehoslovanskega filma. Dramaturški perspektivi plan računa s tem, da se bodo odprla popolnoma nova področja, ki jih doslej nista mogla zajeti ne film ne gledališče.

»Sputnik« Ciliburn

Do bruseljske svetovne razstave je komaj eden med deset tisoč Američani kaj si šel o pianistu van Ciliburnu. Sebe ko se je pojavil v Bruslju na povabilo stare belgijske kraljice Elizabete z večerno obleko, srhalo za frak, od bratja strganim svetlin pis-mom, sposojenim ovranikom in kupom vitaminskih tablet, se je razmerje med mladim možem, ki je odrasel v Texasu in v Luisiani, in kulturnim svetom spremenilo.

Čez noč je postal za rojake »naš van«, glasbeni vodja radia »New York Times«. Ki dela na privatni komercialni podlagi (WQXR); Abram Chasins je napisal njegovo

biografijo; impresario Sol Hurok se ga je brez uspeha skušal polastiti. Columbia Artists Management pa je dosegel, da je prišel moskovski dirigent Kiril Kondrašin v Združene države, da je s Ciliburnom koncertiral v New Yorku, Philadelphiji in Washingtonu. Za koncert je dobil dolgonogi in pialovasi van Ciliburn 2500 dolarjev, na spodnjem Broadwayu so mu priredili parado s papirnati-mi zmeš in ne le newyorški župan Wagner temveč tudi predsednik Eisenhower mu je z veseljem ponudil roko.

Dvanajstleten brez dela

Ciliburn, ki je danes star 28 let, je strogo veren baptist in prepusti svoji verski občini 20% dohodka. Ko so odpovedale orgle v calvaryjski cerkvi v New Yorku, je vzel v banki posojilo in ji podaril kot nadomestilo klavir znamke Steinway; za isti denar bi si bil lahko kupil tako zaželeni Cadillac. Toda leta 1957 je bil s svojo kario praktično pri kraju — v starosti 22 let. Tega so bile krive ameriške koncertne agencije. Dve izmed njih nadzrejo: »republic« vseh reproduktivnih umetnikov v Združenih državah; Columbia Artist Management in National Artists Corporation.

PETER STONE

ŠARADA

49. nadaljevanje

Nič. Začel se je vpraševati, ali je bilo res vse to potrebno.

Potem pa so se vrata nenadoma odprla in na pragu se je prikazala oseba. Po nekem čudežu Dyle ni stisnil petelina. In bil je vesel, da ga ni.

Oseba, ki je stopila na prag, je sodila med najdebelejše ženske, kar jih je kdaj videl. Na sebi je imela modrobelo obleko s tiskanimi rožami, tolikšno, da bi blago za-dostovalo za gledališki zastor.

»Qu'est-ce que c'est tout ce bruit?« je je-zno vprašala, nejevoljna nad hrupom. In potem se je mirno in z dostojanstvenim iz-razom na zabuhlem obrazu zrinila mimo njega. Za revolver, ki ji je bil še vedno uperjen v ekvator, se še zmenila ni.

Zavladala je mučna tišina. Dyle in Regi-na in kakih sto prestrašenih ljudi je bol-ščalo v odhajajočo žensčino. Potem pa se je kmalu od spodaj, začeniši z nekaj živčni-mi heheti iz morja opazovalcev, vzdignil vsesplošen krah kot posledica velikega olajšanja, prisrčne sprostivne.

Se vedno preveč zmeden, da bi čutil, ka-ko se je osmešil, je Dyle potegnil vrata k sebi in pogledal v kabino. Toda to sploh ni bila kabina, temveč hodnik, ki je držal k notranjim stopnicam. Vstopil je. Z Regino, ki je hodila samo korak za njim, se je spu-stil v pritličje, odprl spet neka vrata in pri-šel do blagajne, kjer so prodajali vstopnice.

Vprašal je blagajnika, ali je morda vi-del koga, ki je stekel mimo v zadnjih ne-kaj minutah. Da, ne, morda, je odgovorjal blagajnik. Sicer pa tu vedno kdo teka.

»Ste pripravljeni, da vam sporočim še eno slabo novico?« je Regine vprašala Dyla.

»Kakšno?«

»V razburjenju sem v kabini pozabila torbico. Toda če se nečete pokazati množici hi-jen zunaj, bom šla pač sama ponjo.«

Nasmehnil se je.

»Pojdite no! Kamorkoli greš ti, grem lahko tudi jaz!«

Z roko v roki sta stopila v areno.

Naredila sta se, kot da ne razumeta be-sedice francosko in nista pogledala ne na levo ne na desno, tako da se jima je mirno posrečilo obiti bazen in se po stopnicah povzpeti do Reginine kabine, ne da bi bila deležna prehudega zasmehovanja. Ko je Re-gina stopila v kabino, je Dyle pogledal pre-ko ograje. Gideon je še vedno ždel pod časnikom.

»Vsaj eno sva izvedela,« je Dyle povedal Regini, ko se je vrnila iz kabine. »Gideon ni bil.«

»Potem je streljal Tex.«

»Kake?«

»Obraz ji je izdal skrb.«

»Alex?«

»Kaj je?«

»Moj revolver je izginil.«

»Vaš revolver? Nisem vedel, da ga imate.«

Ni mu pogledala v oči.

»Zato nisem hotela vašega, ko ste mi ga ponujali.«

»Kako, za božjo voljo, morete izgubiti revolver?« je vprašal.

»Nekdo mi ga je moral pravkar vzeti iz torbice.«

»No, lepo! Zanima me samo še to, kako ste opazili, da ga ni več? Ste ga hoteli nad-kom uporabiti?«

»Kje pa! Le ko sem vzdignila torbico, se mi je zdela nekam prelahka. Zato sem po-gledala vanjo. To je vse.«

»Pojdiva! Pozneje poskrbiva za drugega.«

Spustila sta se po stopnicah in se usme-ri-la proti blagajni, ko je Dyle nekaj zagle-dal in obstal.

»Kaj je narobe?« je vprašala Regina.

MLADI KURIRJI

33. Pri potoku sta ga dobra namočila z vodo in ga začela dagniti po rokah in nogah. Sprva se je Južek oglašal s slabotnim stokanjem, počasi pa je odprl oči in se plašno zastimel v oba kurirja. »Četniki?« je dahnil ves iz sebe. Vitja mu je začel mirno pri-govarjati, naj se ne boji.

»Ah, vidva sta,« se je čez čas Južek ovedel. »Za-kaj pa sta zbežala? Vsi ste zbežali, partizani in četniki! Jaz pa sem vrzel bombo...«

Ko si je Južek malo opomogel, sta mu Vitja in Miško pomagala na noge. Bil je še ves omotičen, počasi pa se je le začel vsega spominjati. Nato sta ga kurirja podpirala na poti skozi gozd.

Spotoma jima je Južek povedal, da so četniki nekaj časa streljali in da je še nekaj ljudi kričalo po gozdu. Potem je vse utihnilo. »Jaz sem šel k milnu in sem vrzel bombo... V milnu je bilo pre-cej municije, potem pa... Nič več ne vem...«

Piše D. Vresnik — Riše Me-bo

Na mestu, kjer sta kurirja prej pustila četo, je čakalo le še nekaj partizanov, zaradi zveze. »Dolgo se mudite,« je rekel vodja patrolje. »Za njimi mo-ramo.« Kurirja sta bila malce razočarana. Ali ne bomo napadli četnikov?«

»Ni jih več. Terenci so nam povedali, da so trije četniki padli, osem pa jih je ušlo, nihče ne ve, kam. Naša naloga je za zdaj opravljena.« Še enkrat so pregledali Južka, nato pa krenili na pot.

V 81. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

TEREZIJA GLIHA

roj. Brule
vdova po usnjariju

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 3. t. m., ob 15. uri
v Kostanjevici na Krki

Zalujoči otroci: Zora, Minka, Joža, Žan, Tone, Zinka z družinami,
sestra Elizabeta in ostalo sorodstvo.

Kostanjevica na Krki, Celje, Bregana, Ljubljana, 1. septembra 1964.

Pred desetim leti 2. sep-tembra 1954 je omahnil pri plezanju na Turško goro in nas zapustil same v neizmerni žalosti naš- zlati

Pavči

Spomin nanj nam bo ostal živ do konca naših dni.

DR. PAVLE BLAZNIK
Z ROBBINO.

Celje, 2. septembra 1964.

Zapustil nas je v 80. letu starosti naš nadvse ljub-ljeni, srčno dobri ata, stari ata, brat in stric

Martin Proselec

upokojenec

K zadnjemu počitku ga bomo spremlili danes, v sredo, dne 2. septembra 1964, ob 16. uri na mestno pokopališče

Zalujoči:
hčerki Valči in Milica,
vnuki Tinček, Peter in Roman, sestra, brat ter ostalo sorodstvo
Celje, Dobova, Ploče, Maribor, 1. septembra 1964

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustila članica

EMILIJA ARGENTI

Pogreb po 2. septembra 1964 ob 16. uri na pokopališču Škocjan pri Kopru.

Drago pokojnico bomo ohranili v lepem spominu!

Delovni kolektiv avturističnega podjetja »Slavnik« Koper

Koper, 1. septembra 1964.

Za vedno nas je zapustil naš dobri mož, oče, stari oče, tati, svak in stric

Anton Kovarčič

profesor v pokoju

Poslovili se bomo od njega danes, v sredo, 2. sep-tembra 1964 ob 16.45 iz Antonove mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči:

žena Franja, hčerka Nada por. Androjna, zet dr. Vilko, vnukinja Nada in Jasna ter družine Androjna, Beranič, Peterlin, Petrišič in Tavčar.

Ljubljana, Maribor, 31. avgusta 1964.

V 82. letu starosti je prenehalo bti plemenito srce našega nadvse ljubljene- ga ata, starega ata, tasta in strica

Franca Cerka

upokojenca

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 3. 9. 1964 ob 16. uri iz Andrejeve mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči:

otroci Marija, Franja, Franci, Pavla, Janez in Miha, vnuki Majda, Matjaž, Vlado, Franci, Lidija, Zdenka, Darka, Joži, Janezek in Mihec, družine Jež, Ivančič, Rajsp, Grmek in Okorn.

Ljubljana, Maribor, Koper, Borovnica, Newcastle, 1. septembra 1964.

Tesla

Letno sklepanje
pogodb vam
zagotavlja najbolj
ugodno prodajo
in dobavo
kompletne- ga
asortimenta žarnic

SKLEPA POGODBE z veletrgovsko mrežo za vse potrebne izdelke za 1965. leto v času jesenskega Zagrebškega velesejma na razstavnem prostoru 66, dvorana VI. in v TOVARNI od 20. do 30. sep-tembra 1964. leta.

Vsa pojasnila dobite v prodajnem sektorju tovarne po telefonu 33-91 in 26-84

FABRIKA SIJALICA PANČEVO

FOTOGRAFIJA SREDOZEMLJA Z «NIMBUS» — 29. avgusta so Američani z letalske baze Vandenberg izstrelili doslej najbolj izpolnjen meteorološki satelit «Nimbus A». V nedeljo pa so sprejeli v observatoriju v Bochumu z «Nimbus» tole izredno dobro fotografijo južne Evrope: Na levi: del Španije, južna Francija, zgoraj: Svica in južna Nemčija v oblaku, desno Italija, Jadransko morje in Jugoslavija, spodaj: Alžirija in Tunizija. Foto: AP

TRIGLAVSKO BREZNO KLJUBUJE. — Osemnajst angleških jamarjev, ki so dvajset dni raziskovali Triglavsko brezno, je prišlo samo do 275 m globine. Zaustavili jih je čok ledu. Na sliki: Jamarja na delu.

ZUNAJ BOLJ HLADNO KOT V VODI — Državnemu ekipnemu prvenstvu v plavanju, ki se je sinoči končalo v bazenu na Kolesiji, vreme ni bilo ravno naklonjeno. Ze prvi dan tridnevnega tekmovanja je prvenstvo motil dež, ki mu je sledila ohladitev. Plavalci, zlasti tisti iz obmorskih klubov, so se v vodi, ki je bila toplejša od zraka, počutili bolje kot na prostem. Plavalci in plavalke dubrovniške Juge so zlezli kar pod odejo.

Nadaljevanje s prve strani

»Tudi Ciper ni izjema«

val novega posredovalca za ureditev ciprškega problema. U. Tant je dejal, da vsaj za zdaj ni mogoče najti spornih rešitev. Po njegovem mnenju bi morale sile OZN ostati na Cipru še tri mesece. Kakor je bil prej sklenil Varnostni svet, naj bi odšle z otoka 28. septembra. Če naj bi zdaj ostale, bi moral v to privoliti predsednik Makarios, prav tako pa bi bilo treba zagotoviti potrebna finančna sredstva. Po U. Tanovem mnenju bi se lahko o Cipru pogajali v Ženevi. Nikoliž ali kje drugje, pogajani pa bi se morali udeležiti predstavnikov Grčije, Turčije in Cipra. »Brez sodelovanja ciprškega predstavnika bodo pogajanja doživela le neuspeh«, je poudaril U. Tant.

V Ženevi se je U. Tant razgovarjal o Cipru s predstavnikom Grčije, Turčije, Britanije in z Achesonom, avtorjem načrta o razdelitvi Cipra.

Podpredsednik turške vlade Kemal Satir je izjavil, da Turčija ne bo sprejela rešitve za Ciper, ki bi bila v nasprotju z interesi dežele. Kar se tiče zamenjave turškega oddreda na Cipru, je rekel, da jo Turčija lahko odloži za teden ali dva mesec dni, če pa pozneje ne bo mogla doseči zamenjave po mirni poti, bo storila, kakor bo sklenil turški parlament.

Ciprska vlada je danes prevzela od Britancev nadzorstvo nad letalskim prometom na nikosijskem letališču, ki bo od sedaj razdeljeno na civilno letališče in na letališče vojaške letalnice. Na nikosijskem letališču vsak dan pristajajo letala 25 mednarodnih letalskih družb.

Ciprska javnost je zadnje dni zelo vznemirjena, ker so pripadle v ciprsko teritorialno vodo ladje ameriške VI. flote in ker se turška letala stalno spreletavajo nad Ciprom. Danesni listi pozivajo vlado, naj ukrene vse potrebno in zaščiti otok pred invazijo. Večernik »Telefajta ora« piše, da je ameriška VI. flota izvedla »mirno blokadno« Cipro, da bi preprečila pošiljke vojaške pomoči Cipru.

Po vestih iz Londona so britanski vladi krogi (neuradno) srčno reagirali na Makariosovo zahtevo po demilitarizaciji Cipra. Britanski uradni predstavniki odklanjajo vsako misel na pogajanja o ukinitvi britanskih oporišč na Cipru.

London je zadnje dni spet postal središče živahne diplomatske dejavnosti v zvezi s Ciprom. Acheson je danes prišel na razgovor z zunanjim ministrom Butlerjem. Ti razgovori so bili v skladu s britansko-ameriški razgovori, ki so zavili v skrivnost, vendar pa se je zvedelo, da gre za novo britansko-ameriško pobudo za Ciper, ki bi vsebovala nov pritisk na Makariosa.

London je zadnje dni spet postal središče živahne diplomatske dejavnosti v zvezi s Ciprom. Acheson je danes prišel na razgovor z zunanjim ministrom Butlerjem. Ti razgovori so bili v skladu s britansko-ameriški razgovori, ki so zavili v skrivnost, vendar pa se je zvedelo, da gre za novo britansko-ameriško pobudo za Ciper, ki bi vsebovala nov pritisk na Makariosa.

• Kašmir

utegneta sestati indijski premier Sastril in pakistanski predsednik Ajuhan. Ni pa še določen datum njihove morbitonega sestanka.

Po vestih iz Karachija so bili v zadnjih treh dneh trije incidenti, v katerih je bilo ubitih 13 indijskih vojakov, eden pa je bil ranjen. Pakistanski tisk piše, da so indijski vojniki prekoricali črto prenehanja bojev v Kašmiru in da bo pakistanska vlada protestirala pri opazovalni misli OZN.

V New Delhiju so danes objavili, da je v soboto in nedeljo padlo šest pakistanskih vojakov, medtem ko so v Karachiju pred tednom dni sporočili, da je bilo v obmejnem incidentu ubitih 7 indijskih granicarjev.

Opazovalci dvomijo, da bo imel predlagani »gentleman« sklop razporejen o prenehanju streljanja kakšen uspeh spritno medsebojnega oblozovanja in »nezaupanja«.

• Pogreb Juša Kozaka

sim mlajšim literarnim rodovom.

Predvsem pisateljeva časovno angažirana, pošena in prepričljiva razmišljujoča beseda je bila očitno najbolj v mislih govornikom ob njegovem grobu. Osvetlila je predvsem ta značilni ton njegove izpovedne skale.

JOZE SNOJ

Podpora

je včeraj začel splošno razpravo o prvi točki dnevnega reda — prepovedi rožljanja z orožjem ali uporabe vojaške sile v odnosih med državami. Doslej so govorili predstavniki Indije, ZDA, Češkoslovaške in Jugoslavije. Medtem ko je ameriški predstavnik predvsem poudaril tehnične težave v zvezi s svetovno kodifikacijo načel aktivne in mirne koeksistence, so se drugi govorniki ogrevali za teze, ki jih je razložil jugoslovanski predstavnik.

Novi predlogi

raziskovanje na tem področju.

Obe nemški državi naj bi se tudi obvezali, da se ne bosta borili v kakršnikoli obliki, direktno ali indirektno, s pomočjo drugih držav ali skupin držav, ne odvisno ali v zvezi držav.

Obe nemški državi naj bi objavili poziv velikim silam, podpisanim potsdamskega sporazuma, naj spoštujejo obe nemški državi kot stalni nejezdski ozemljici in umaknejo atomsko orožje iz obeh držav. Ubričiti je tudi predlagal, naj bi obe nemški državi sprejeli ukrepe za zmanjšanje vojaških proračunov in da bi prihranjena sredstva odobrili v korist nerazvitih dežel.

Na koncu je Ubričiti apeliral na ljudstva, vlade in parlamente dežel nekdanje protihitlerjevske koalicije, naj napravijo vse, kar je v njihovi moči, da bi zagotovili mir v sruči Evrope in preprečili tretjo svetovno vojno ter da naj se prizadevajo, da bo nemška mirovna pogodba čimprej podpisana.

Kakor sporoča AFP, je kancler ZR Erhard govoril včeraj po radiu ob 25-letnici začetka druge svetovne vojne. Med drugim je dejal, da je »namen vlade ZR Nemčije, storiti vse, kar je v njeni moči, da bi prispevala k resnemu popuščanju napetosti v mednarodnih odnosih, se pravi preprečevanju vzrokov takšne napetosti v miru«.

Nguen Kan

generala Kana v Dalatu tudi mnogi generali, ki spet podpirajo vojaški triumvirat s Kamom na čelu. Za triumvirat se je izklozilo tudi združenje južnovietnamskih študentov, ki je bilo glavni organizator demonstracij proti Kamu. Ta preobrat v stališču študentskega združenja je popolnoma nepričakovan, toliko bolj, ker so organizacije tega študentskega združenja v več meslih danes spet pridilele ogroženega demonstracije proti vladi in generalu Kanu.

Ne glede na to, da utegneta sestati indijski premier Sastril in pakistanski predsednik Ajuhan. Ni pa še določen datum njihove morbitonega sestanka. Po vestih iz Karachija so bili v zadnjih treh dneh trije incidenti, v katerih je bilo ubitih 13 indijskih vojakov, eden pa je bil ranjen. Pakistanski tisk piše, da so indijski vojniki prekoricali črto prenehanja bojev v Kašmiru in da bo pakistanska vlada protestirala pri opazovalni misli OZN.

V New Delhiju so danes objavili, da je v soboto in nedeljo padlo šest pakistanskih vojakov, medtem ko so v Karachiju pred tednom dni sporočili, da je bilo v obmejnem incidentu ubitih 7 indijskih granicarjev.

Lopezova bilanca

nom, da se ohrani mir na svetu.

Okdar je pred skoraj šestimi leti prišel na oblast v Mehiki, je predsednik Lopez Mateos obiskal 16 ameriških, azijskih in evropskih držav. V današnjem poročilu je omenil tudi svoja obiska v Jugoslaviji in na Poljskem. Kar se tiče odnosov na polobli, je Lopez Mateos poudaril odlično stališče mehiške vlade proti nedavnim sklepom Organizacije ameriških držav o sankcijah proti Kubi. Rekel je, da je Organizacija ameriških držav v nasprotju z duhom svojih pravnih načel vsilila diktat, ki ga Mehika, zvesta načelom svoje politike in zgodovine, ne more sprejeti.

Albertville

predsednik katanske vlade je dejal, »da je bilo moč uporabljati izraz »placancie«, danes pa sem predsednik zakonite vlade in tuji, ki služijo v nacionalni vojski, niso placanci, temveč osebe, ki so vključene v regularne sile in ki na podlagi posebnih aranžmajev popolnoma sodelujejo z našo vojsko«.

Predsednik Tanganike in Zanzibara Julius Njerere je danes ostro obsodil Combejevo vlado v Kongu in povedal, da je bil sklep o ustanovitvi Combejeve vlade sprejet izven Konga. Glede Konga, je poudaril Njerere, je za nas Afričane zelo važen problem vesti. Znano je, kakšno vlogo je igral Combe v preteklosti. Po Njererejevih besedah je treba gledati skozi takšno prizmo reakcije afriških dežel, ki so v zelo neugodnem položaju, ker je prišel Combe na oblast. »Lahko bi rekli, da sprejemamo Combeja. Toda človek ima vest, in zlasti moji občutki,« je dejal Njerere.

Sestanek ministrov arabskih držav

KAIRO, 1. sept. (MEN). — Zunanji ministri arabskih držav so danes nadalje obravnavali vprašanja, ki bodo na dnevnem redu druge konferencie arabskih voditeljev. Na sinočni seji so ministri ustanovili politični in tehnični odbor. Prvi, v katerem so ministri 13 arabskih držav, razpravlja o političnih in vojaških vprašanjih, medtem ko tehnični odbor, v katerem so namestniki zunanjih ministrov, obravnava gospodarska, socialna in kulturna vprašanja, o katerih bodo razpravljali arabski voditelji v Aleksandriji.

De Gaulle Hruščovu

PARIZ, 1. sept. (Tanjug). Francoski predsednik de Gaulle je odgovoril na poslanico sovjetskega premiera Hruščova, ki mu je čestital ob 20-letnici osvoboditve Francije in izrazil v poslanici mnenje, da sta Francija in Sovjetska zveza posebej odgovorni za ohranitev miru in varnosti v Evropi.

De Gaulle se v odgovoru zahvaljuje Hruščovu za poslanico in poudarja, da je »Francija zvesta spomni na boj, ki sta ga Sovjetska zveza in Francija bili skupaj s svojimi zavezniki.« Zlasti nas je ganilo to, da nam izraza prijeteljsko naklonjenost ljudstvo, katerega žrtve so odločilno prispevale k zmagi svobode, pravi de Gaulle v brzojavki in zdajščuje: »Naša skupna prizadevanja lahko zdaj pripomorejo, kot izrazite tudi vi takšno željo, ki vzpostavi trajnega miru v Evropi in na svetu.«

VS naj sprejme ukrepe za osvoboditev Nkoma

Zimbabve poziva zunanje ministre OAE, naj prouče položaj v Južni Rodeziji

NEW YORK, 1. septembra. Posebni odbor za spoštovanje deklaracije o poročstvu neodvisnosti kolonialnim deželam in ljudstvom je danes objavil poročilo o položaju v Južni Rodeziji. Odbor je, kakor sporoča TASS, poslal to poročilo predsedniku Varnostnega sveta.

Člani posebnega odbora, v katerem se zastopniki 24 dežel, menijo, da bi moral Varnostni svet sprejeti ukrepe za osvoboditev Joshua Nkoma in drugih političnih zapornikov in za ukinitve represivnih in diskriminacijskih zakonov v Južni Rodeziji.

Varnostni svet bi moral po mnenju članov posebnega odbora tudi delati na tem, da bi ukinitve vse omejitve politične aktivnosti Afričanov in garantirali demokratske svobode in enakosti politične pravice. Na ustavni konferenci, ki naj bi se je udeležile vse politične stranke, bi morali sprejeti ustavne določbe, s katerimi bi garantirali neodvisnost Južni Rodeziji na podlagi splošne volilne pravice in dolocitve dokončnega roka razglasitve neodvisnosti dežele.

Afriška nacionalna unija Južne Rodezije Zimbabve je poslala Organizaciji afriške enotnosti poziv, naj na sestanku zunanjih ministrov dežel OAE prouči položaj v Južni Rodeziji.

Novi argentinski veleposlanik

BEOGRAD, 1. sept. (Tanjug). — Novi argentinski veleposlanik dr. Juan Ruben Palero Infante je danes prišel v Beograd. V imenu državnega sekretariata za zunanje zadeve ga je sprejel in mu zaželel dobrodošlico šef protokola DSZZ dr. Sergije Makidov.

Sofija protestira

SOFIJA, 1. sept. (Tanjug). Sinoči so predstavniki turškega poslanstva v Sofiji izročili noto, v kateri bolgarska vlada odločno protestira proti napadu na bolgarski generalni konzulat v Istanbulu in seljski pavičlon LR Bolganje v Izmiru. Oba incidenta sta se pripetila 29. avgusta. Bolgarska vlada je incidenta označila kot sovražni dejanja, ki nikakor ne prispevata k zboljšanju bolgarsko-turških odnosov. Bolgarska vlada na glasu, da je prav v želji, da bi prispevala k nadaljnji razširitvi bolgarsko-turških odnosov, sklenila, da LR Bolganje tudi letos sodeluje na mednarodnem sejmu v Izmiru.

Demonstracije v Ankari

ANKARA, 1. sept. (AFP). Demonstracije v Ankari proti ZDA, NATO in Sovjetski zvezi zaradi njihovega stališča do ciprskih krize okrog 15.000 turških študentov in srednješolcev.

Britansko darilo za skopsko bolnišnico

SKOPJE, 1. sept. (Tanjug). Veleposlanik Vel. Britanije g. Michael Creswell je danes izročil ginekološki kliniki skopske bolnišnice inkubator za nedonošence, katerega so podarili britanski državljani v potresu prizadetemu Skopju.

»Atom vir energije v korist miru«

III. konferenca o miroljubni uporabi atomske energije

ZENEVA, 1. sept. (AFP). Generalni sekretar OZN U. Tant je včeraj na začetku tretje mednarodne konferencie OZN o miroljubni uporabi atomske energije pozdrvil udeležence z govorom, v katerem je opozoril na pomen konference in na naloge, ki čakajo državniške in znanstvenike v službi človeštva in v težnji po čedalje večji svobodi in sreči.

»Okdar so izdelali prve atomske bombe,« je dejal U. Tant, »da bi jih terjala atomska vojna.« je dejal U. Tant. Razoročitev se vedno ni dosežena, toda tisti, ki si prizadevajo pomiriti srditost in razpršiti nezaupanje, zboljšati sodelovanje in zmanjšati nevarnost totalne vojne, so storili pomembne ukrepe.

Na današnji seji so prebrali poslanice šefov držav Sovjetske zveze, ZDA, Francije, Velike Britanije, Italije, Kanade in Brazilije. Sovjetski premier izraža v poslanici mnenje, da bo tretja zvezna konferenca znanstvenikov, ki se ukvarjajo z jedrsko energijo, dala nov prispevek k mednarodnemu tehničnemu sodelovanju.

V poslanici ameriškega predsednika Johnsona je rečeno, da smo »pred 20 leti poznali atom samo kot orožje vojne«, medtem ko ga danes spoznavamo kot vir energije v korist miru.

Tretje mednarodne konference OZN o miroljubni uporabi jedrske energije se udeležujejo predstavniki iz 71 držav in petih mednarodnih organizacij. Konferenca bo trajala do 9. septembra.

»Titan 3-a« kozmična platforma

CAPE KENNEDY, 1. sept. Iz ameriške baze Cape Kennedy so danes izstrelili na prvi poskusi let novo močno raketo »Titan 3-a«, ki je opremljena tako, da bi lahko pomagala pri lansiranju kozmičnega laboratorija s človekovo posadko.

Kakor sporoča Reuter, je tristoletna ameriška vojaška raketa sestavljena iz dvislojenjskega vojaškega projektila »Titana 2« in tretje faze, ki ji pravijo vprehoda »etapa«, in katere naj bi prišla v orbito in tam postala vzletišče za nadaljnje izstreljevanje projektilov v kosmos. Ta platforma naj bi krožila okrog zemlje v razdalji 185 km. Težka pa je 1800 kg in je valjaste oblike.

Ta raketa naj bi predstavljala samo poskus in zato na njej ni nobenih instrumentov.

Teroristi v Britanski Gvajani

GEORGETOWN, 1. sept. (AFP). Ljudska progresivna stranka Britanske Gvajane je objavila sporočilo, v katerem obtožuje »sile gvajanskih prostovoljcev«, da so sodelovale v incidentih med črni in Indijci na območju Mahalocony. Ljudska progresivna stranka, ki je na oblasti v Britanski Gvajani, je zahtevala od britanskega guvernerja Richarda Luyta, da razpusti te sile. Prav tako zahteva, da uvedejo preiskavo o očitnem sodelovanju nekaterih funkcionarjev »sile gvajanskih prostovoljcev« z mrežo teroristov opozicijske stranke »nacionalnega kongresa«.

Krajčir o sodelovanju z Jugoslavijo

Ugotovil je, da se je medsebojna izmenjava blaga zdaj povečala

BEOGRAD, 1. sept. (Tanjug). Podpredsednik češkoslovaške vlade František Krajčir je v intervjuju za »Mednarodno politiko« povedal osnovne podatke o sedanjem gospodarskem razvoju CSSR kakor tudi o možnostih, da bi se zboljšalo gospodarsko in znanstveno-tehnično sodelovanje med CSSR in Jugoslavijo.

Poudaril je, da spada Češkoslovaška med industrijsko razvite države na svetu. K temu je v veliki meri pripomogel razvoj v dvajsetih letih po osvoboditvi CSSR. Industrija je v tem obdobju narasla skoraj za petkrat, na Slovenskem pa skoraj triinajstkrat. Ti uspehi pa porajajo tudi precejšnje probleme: prehod z ekstenzivnega na intenzivni razvoj vsega gospodarstva, uporaba znanstvenih in tehničnih dosežkov, izenačevanje kmetijstva z industrijo tako glede organizacije socialistične proizvodnje v velikem obsegu kakor tudi glede izkoriščanja znanstvenih dosežkov.

Zdaj pospešeno pripravljajo perspektivni plan do leta 1970. Pri realizaciji vseh nacionalnih gospodarskih planov računajo z vsestranskim vključitvijo CSSR v mednarodno delitev dela. Pri tem bodo predvsem poglabljali sodelovanje s socialističnimi državami.

Kar zadeva možnost bilateralnega sodelovanja med Jugoslavijo in CSSR, je Krajčir poudaril, da se je medsebojna izmenjava blaga v zadnjih letih povečala, da se je razširilo tudi sodelovanje v tehniki in industrijskih izdelkih. Dane so možnosti in pogoj za nadaljnji razvoj tega sodelovanja. »Samo od podjetij in institucij obeh držav bo odvisno, kako bodo izkoriščene te možnosti v medsebojnih stikih glede na gospodarske in tehnične potrebe.«

Krajčir je pozitivno ocenil dejstvo, da so organi planiranja obeh držav navezali neposredne stike.

Referati jugoslovanskih pedologov

BUKARESTA, 1. sept. (Tanjug). — Na sejan delovnih komisij in na plenumu 8. mednarodnega kongresa pedologov, ki se je začel včeraj v Bukaresti, so jugoslovanski predstavniki danes podali več znanstvenih referatov in poročil. Skupno poročilo naših znanstvenikov iz skrajnih republik govori o klasifikaciji zemlje v Jugoslaviji. Druga skupna pedologov je poročala o triletnih iskusnih iz zboljševanja zemlje. Posamezni jugoslovanski izvedenci so poročali o irigacijskih delih v Bečki in o mikrobioloških lastnostih zemlje v Jugoslaviji, zlasti v Makedoniji.

Na kongresu bodo danes predložili skupno okoli 100 znanstvenih referatov in poročil.

Dela kongresnih komisij in plenuma se udeležujejo delegacije iz 65 držav.

Proti podpori ZDA Maleziji

DZAKARTA, 1. sept. Pred zgradbo ameriškega konzulata v Medanu, na Severni Sumatri, je danes demonstriralo več tisoč mladih ljudi proti skupnemu sporočilu predsednika Johnsona in malezijskega premiera Tunkuta Rahmana, s katerim so ZDA podprle malezijsko vlado.

Otvoritev naše največje likovne razstave

BEOGRAD, 1. sept. (Tanjug). Na beograjskem sejmu so danes slovesno odprli našo največjo likovno razstavo — II. triennale likovnih umetnosti. Odprl ga je zvezni sekretar za prosveto in kulturo Janez Vipotnik. Razstavljenih je 376 del 145 slikarjev in 45 kiparjev.

Janez Vipotnik je v svojem govoru med drugim dejal, da lahko samo delovni človek in njegova ustvarjalna sila neprestano navdihujeta umetnika in oplemenjuje njegovo ustvarjalno delo. Tendence za dominacijo ene grupacije umetniškega izražanja nad drugo ali enega pojmovanja nad drugim nikoli ne koristijo resnici umetnosti. Prava, resnična umetnost je svobodna in enakopravna, njen smisel in bit sta vedno in povsod samo v izražanju lepote človekovega duha. Ne glede na to, ali izraza umetnik samega sebe in svoje življenje, ali predirajoč v sebe odkriva skrivnosti življenja, je plemenita umetniška izpoved vedno tisti virec, iz katerega se neprestano krepi ustvarjalna sila delovnega človeka, ki je njeno središče in njena osnova.

Največjo nagrado triennale — zlato plaketo — sta dobila slikarja Frano Šimunović in Marij Pregelj.

Naser bo obiskal ČSSR

PRAGA, 1. sept. (Tanjug). Sem je danes prispele na krajsi uradni obisk podpredsednik vlade ZAR dr. Kamal Ramzi Stifo. S podpredsednikom češkoslovaške vlade inž. Otakarjem Šimunkom se bo razgovarjal o nadaljnjem zboljšanju odnosov med obema državama, zlasti o gospodarskem sodelovanju.

Odnosi med Češkoslovaško in ZAR se v zadnjem času še posebno naglo razvijajo. Samo v zadnjih treh letih se je trgovinska izmenjava povečala za polovico. Letos je več visokih funkcionarjev obeh držav izmenjavalo obiske. Nedavno je bila v CSSR kulturna delegacija ZAR kakor tudi delegacija mesta Kaira, v Pragi pa se zdaj muči ministar za izgradnjo ZAR dr. Abu Noser. Februarja je bil v Kairu češkoslovaški zunanji minister Václav David. Aprila je obiskala ZAR češkoslovaška državna vojaška delegacija. Maja pa je bil na uradnem obisku podpredsednik češkoslovaške vlade Otakar Šimunek. Ze v začetku jeseni pričakujejo v Pragi uradni obisk predsednika vlade ZAR Alija Sabrija. Predsednik ZAR Naser je prav tako sprejel povabilo predsednika CSSR Novotnega, naj obišče Češkoslovaško.

O razorožitvi prihodnje leto

ZENEVA, 1. sept. (AFP). Današnji seji razorožitvene konference so sklenili 17. septembra prekiniti zasedanje, ki naj bi se spet nadaljevalo v začetku prihodnjega leta.

Odbor za razorožitve bo nadaljeval delo, kakor hitro bo Generalna skupščina OZN končala razpravo o razorožitvi, to pa bo po mnenju opazovalcev konec februarja ali v začetku marca.

Telegrami

POTRES — ATENE. Na področju Kafaje in Kresčane je bilo včeraj več potresov srednje in večje moči. Med potresi je vodo bobnelo. V nedeljo je bilo 11 potresov, med katerimi je najdaljši trajal 25 sekund. Prebivalci so ves dan niso upali v hiše. Podrlo se je nekaj stavb, večina pa je poskodovanih. V teh krajih so potresi pogosti.

COMMONWEALTH — KUALA LUMPUR. Konferenca finančnih ministrov 18 dežel Commonwealtha se je začela danes v Kuala Lumpuru. Ministri razpravljajo o gospodarskem položaju teh dežel ter o trgovini.

JAPONSKO-AMERISKI KOMITE — TOKIO. V Tokiu je bila včeraj seja japonsko-ameriškega posvetovalnega komiteja, ki je bil ustanovljen po sporazumu o vojaški zvezi med obema državama. Seja je bila tajna, razpravljali pa so o vprašanjih varnosti in obrambe Japonske ter Daljnega vzhoda.

ALŽIR. Alžirske oblasti so zaprle skupno kontrarevolucionarjev v pokrajini Orenville in Tizi Uzu. Prijeti kontrarevolucionarji so med osovobodno vojno sodelovali z okupacijsko vojsko, zadnje čase pa so izvršili več subverzivnih akcij. Ob aretaciji so našli pri njih orožje.

DEMONSTRACIJE — KAMPALA. (UGANDA). Skupina okrog 60 mladincev, članov stranke narodnega kongresa Ugande, je demonstrirala pred ameriškim veleposlaništvom v Kampali in protestirala proti ameriški podpori kongoškemu premieru Combeju.

PROCES PROTI ESESOVCEM — BONN. V Düsseldorfu pripravljajo sodni proces proti skupini enajstih bšlih esesovcev, ki so bili med drugo svetovno vojno sodelovali v nacističnem taborišču smrti Treblinka na Poljskem. Glavni obtožben je bilski komandant taborišča Kurt Hubert Franz. V tem taborišču so nacisti pobili okrog 700 tisoč ljudi.

Pa še to

REKLAMA JE VSE — Neka ameriška družba je objavila novo znamko vitaminov: »Če bi Schubert jemal naše tablete, bi dokončal svojo simfonijo.«

Vreme 1. IX. 1964

Temperature

	ob 07	13
Ljubljana	7	17
Planica	10	12
Brnik	7	15
Mazur	11	15
Slovenjgrad	9	14
Novo mesto	11	16
Koper	16	20
Krka	4	—
Reka	17	18
Ptuj	16	20
Split	18	19
Dubrovnik	21	1

FOTOGRAFIJA SREDOZEMLJA Z "NIMBUS A" — 29. avgusta so Američani z letalske baze Vandenberg izstrelili doslej najbolj izpopolnjen meteorološki satelit "Nimbus A". V nedeljo pa so sprejeli v observatoriju v Bochumu z "Nimbusa" tole izredno dobro fotografijo južne Evrope: Na levi: del Španije, južna Francija, zgoraj: Švica in južna Nemčija v oblakih, desno Italija, Jadransko morje in Jugoslavija, spodaj: Alžirija in Tunizija.

TRIGLAVSKO BREZNO KLUBUJE. — Osemnajst angleških jamarjev, ki so dvajset dni raziskovali Triglavsko brezno, je prišlo samo do 275 m globine. Zaustavili jih je čok ledu. Na sliki: Jamarja na delu.

ZUNAJ BOLJ HLADNO KOT V VODI — Državnemu ekipnemu prvenstvu v plavanju, ki se je sinoči končalo v bazenu na Kolesiji, vreme ni bilo ravno naklonjeno. Že prvi dan tridnevnega tekmovanja je prvenstvo motil dež, ki mu je sledila ohladitev. Plavalci, zlasti tisti iz obmorskih klubov, so se v vodi, ki je bila toplejša od zraka, počutili bolje kot na prostem. Plavalci in plavalke dubrovniškega Juga so zlezli kar pod odeje.

Nadaljevanje s prve strani

»Tudi Ciper ni izjema«

val novega posredovalca za ureditev ciprskih problema. U. Tant je dejal, da vsaj za zdaj ni mogoče najti sporazumne rešitve. Po njegovem mnenju bi morale sile OZN ostati na Cipru še tri mesece. Kakor je bil prej sklenil Varnostni svet, naj bi odšle z otoka 26. septembra. Če naj bi zdel ostale, bi moral v to privoliti predsednik Makarios, prav tako pa bi bilo treba zagotoviti potrebna finančna sredstva. Po U. Tantovem mnenju bi se lahko o Cipru pogajali v Zenevi, Nikoziji ali kje drugje, pogajani pa bi se morali udeležiti predstavnikov Grčije, Turčije in Cipra. »Brez sodelovanja ciprskih predstavnikov bodo pogajanja dožvela le neuspeh,« je poudaril U. Tant.

V Zenevi se je U. Tant razgovarjal o Cipru s predstavniki Grčije, Turčije, Britanije in z Achesonom, avtorjem načrta o razdelitvi Cipra. Podpredsednik turške vlade Kemal Satir je izjavil, da Turčija ne bo sprejela rešitve za Ciper, ki bi bila v nasprotju z interesi dežele. Kar se tiče zamenjave turškega odreda na Cipru, je rekel, da jo Turčija lahko odloži za teden ali za mesec dni, če pa pozneje ne bo mogla doseči zamenjave po mirujočih pogoji, bo storila, kakor bo sklenil turški parlament.

Ciprska vlada je danes prevzela od Britancev nadzorstvo nad letalskim prometom na nikozijskem letališču, ki bo od danes razdeljeno na civilno letališče in na britansko vojaško letališče. Na nikozijskem letališču vsak dan pristajajo letala 25 mednarodnih letalskih družb.

Ciprska javnost je zadnje dni zelo vznemirjena, ker so pripadle v ciprski teritorialni vojski ladje ameriške VI. flote in ker se turška letala stalno spreletavajo nad Ciprom. Današnji listi pozivajo vlado, naj ukrene vse potrebno in zaščiti otok pred invazijo. Večernik »Telefanta« orna piše, da je ameriška VI. flota izvedla »mirno blokadno« Cibra, da bi preprečila pošiljke vojaške pomoči Cipru.

Po vestih iz Londona so britanski vladi krogi (neuradni) srčno registrirali na Makariosovo zahtevo po demilitarizaciji Cipra. Britanski uradni predstavniki odklanjajo vsako misel na pogajanja o ukinitvi britanskega oporišča na Cipru.

London je zadnje dni spet postal središče živahne diplomatske dejavnosti v zvezi s Ciprom. Acheson je danes prišel na razgovore z zunanjim ministrom Butlerjem. Ti britansko-ameriški razgovori so zavili v skrivnost, vendar pa se je zvedelo, da gre za novo britansko-ameriško pobudo za Ciper, ki bi vsebovala nov pritisk na Makariosa.

••• Kašmir

utegneta sestati indijski premier Sastri in pakistanski predsednik Ajud Kan. Ni pa še določeno datum njunega mednarodnega sestanka.

Po vestih iz Karajači so bili v zadnjih treh dneh trije incidenti, v katerih je bilo ubitih 13 indijskih vojakov, eden pa je bil ranjen. Pakistanski tisk piše, da so indijski vojaki prekršili črto prenehanja bojev v Kašmiru in da po pakistanski vladi protestirala pri opazovalni misli OZN.

V New Delhiju so danes objavili, da je v soboto in nedeljo padlo šest pakistanskih vojakov, medtem ko so v Karajači pred tednom dni sporočili, da je bilo v obmejnem incidentu ubitih 7 indijskih granicarjev. Opazovalci dvomijo, da bi imel predlagani »gentleman«-ski sporazum o prenehanju streljanja kakšen uspeh spritno medsebojnega obtoževanja in nezaupanja.

••• Pogreb Juša Kozaka

sim mlajšim literarnim rodovom. Predvsem pisateljeva časovno angažirana, postena in prepričljiva razmišljanja beseda je bila očitno najbolj v mislih govornikom ob njegovem grobu. Osvetlila je predvsem ta značilni ton njegove izpovedne skale.

JOZE SNOJ

Podpora

je večer začel splošno razpravo o prvi točki dnevnega reda — prepovedi rožljanja z orožjem ali uporabe vojaške sile v odnosih med državami. Doslej so govorili predstavniki Indije, ZDA, Češkoslovaške in Jugoslavije. Medtem ko je ameriški predstavnik predvsem poudarjal tehnične težave v zvezi s svetovno kodifikacijo načel aktivne in mirolnosti koeksistence, so se drugi govorniki ogrevali za teze, ki jih je razložil jugoslovanski predstavnik.

Novi predlogi

raziskovanje na tem področju.

Obe nemški državi naj bi se tudi obvezali, da se ne bosta borili v kakršnikoli obliki, direktno ali indirektno, s pomočjo drugih držav ali skupin držav, neodvisno ali v zvezi držav.

Obe nemški državi naj bi objavili poziv velikim silam, podpisnicam potrditvenega sporazuma, naj spoštujejo obe nemški državi kot stalni nejdredski ozemljiki in umaknejo atomsko orožje iz obeh držav. Ulbricht je tudi predlagal, naj bi obe nemški državi sprejeli ukrepe za zmanjšanje vojaških proračunov in da bi prihranjena sredstva odobrili v korist nerazvitih dežel.

Na koncu je Ulbricht apeliral na ljudstva, vlade in parlamente dežel nekdanje protihitlerjevske koalicije, naj napravijo vse, kar je v njihovi moči, da bi zagotovile mir v srcu Evrope in preprečile tretjo svetovno vojno ter da naj se prizadevajo, da bo nemška mirovna pogodba čimprej podpisana.

Kakor sporoča AFP, je kancelar ZERHARDT govoril večerj po radiu ob 25-letnici začetka druge svetovne vojne. Med drugim je dejal, da je znamenje vlade ZR Nemčije, stori vse, kar je v njeni moči, da bi prispevala k resnemu popuščanju napetosti v mednarodnih odnosih, se pravi preprečevanju vzrokov takšne napetosti v miru.

••• Nguyen Kan

generalu Kana v Dalatu tudi mnogi generali, ki spet podpirajo vojaški triumvirat s Kanom na čelu. Za triumvirat se je izrekli tudi združenje južnovietnamskih študentov, ki je bilo glavni organizator demonstracij proti Kanu. Ta preobrat v stališču študentskega združenja je popolnoma nepričakovan, toliko bolj, ker so organizacije tega študentskega združenja v več mestih danes spet priredile ogrožene demonstracije proti vladni generalu Kanu.

Ne glede na to, da utegne spet priti do sprememb v južnovietnamskem režimu, ostaja vojaški položaj tak, kakor je bil. Vietkong se uspešno bojuje z vladnimi silami, ki so imele v zadnjih sedmih dneh 162 mrtvih, ranjenih in pogrešanih. Med ubitimi so tudi nekateri ameriški vojaški »svetovalci«.

▼ Lopezova bilanca

nom, da se ohrani mir na svetu.

Odkar je pred skoraj šestimi leti prišel na oblast v Mehiki, je predsednik Lopez Mateos obiskal 16 ameriških, azijskih in evropskih držav. V današnjem poročilu je omenil tudi svoja obiska v Jugoslaviji in na Poljskem.

Kar se tiče odnosov na polobli, je Lopez Mateos poudaril odlično stališče mehiške vlade proti nedavnim sklepom Organizacije ameriških držav o sankcijah proti Kubi. Rekel je, da je Organizacija ameriških držav v nasprotju z duhom svojih pravnih načel vsilila diktat, ki ga Mehika, zvesta načelom svoje politike in zgodovine, ne more sprejeti.

Albertville

predsednik katanske vlade,« je dejal, »toda je bilo mogoče uporabljati izraz »plačanci«, danes pa sem predsednik zakonite vlade in tuji, ki služijo v nacionalni vojski, niso plačanci, temveč osebe, ki so vključene v regularne sile in ki na podlagi posebnih aranžmajev popolnoma sodelujejo z našo vojsko.«

Predsednik Tanganjike in Zanzibara Julius Njerere je danes ostro obsodil Combeje vlado v Kongu in povedal, da je bil sklep o ustanovitvi Combeje vlade sprejet izven Konga. Glede Konga, je poudaril Njerere, je za nas Afričane zelo važen problem vesti. Znano je, kakšno vlogo je igral Combe v preteklosti. Po Njererejevih besedah je treba gledati skozi takšno prizmo reakcije afriških dežel, ki so v zelo neugodnem položaju, ker je prišel Combe na oblast. »Lahko bi rekli, da sprejemamo Combeja. Toda clovek ima vest, in zlasti moči občutiti v tem pogledu zelo močno,« je dejal Njerere.

Sestanek ministrov arabskih držav

KAIRO, 1. sept. (MEN). — Zunanji ministri arabskih držav so danes nadalje obravnavali vprašanja, ki bodo na dnevnem redu druge konference arabskih voditeljev.

Na sinočnji seji so ministri ustanovili politični in tehnični odbor. Prvi, v katerem so ministri 13 arabskih držav, razpravlja o političnim in vojaškim vprašanjem, medtem ko tehnični odbor, v katerem so namestniki zunanjih ministrov, obravnava gospodarska, socialna in kulturna vprašanja, o katerih bodo razpravljali arabski voditelji v Aleksandriji.

De Gaulle Hruščovu

PARIZ, 1. sept. (Tanjug). Francoski predsednik de Gaulle je odgovoril na poslanico sovjetskega premiera Hruščova, ki mu je čestital ob 20-letnici osvoboditve Francije in izrazil v poslanici mnenje, da sta Francija in Sovjetska zveza posebej odgovorni za ohranitev miru in varnosti v Evropi.

De Gaulle se v odgovoru zahvaljuje Hruščovu za poslanico in poudarja, da je »Francija zvesta spominu na boj, ki sta ga Sovjetska zveza in Francija bili skupaj s svojimi zavezniki.« »Zlasti nas je ganilo to, da nam izraza prijateljsko naklonjenost ljudstvo, katerega žrtve so odločilno prispevale k zmagi svobode, pravni de Gaulle v prvotni in združeni, veliki prostor za parkiranje in več drugih stranskih prostorov. Za sgradišče bošela, prvega te vrste v Skopju, so porabili približno 1300 milijonov. Graditvi so ga začeli leta 1961.

VS naj sprejme ukrepe za osvoboditev Nkoma

Zimbabwe poziva zunanje ministre OAE, naj prouče položaj v Južni Rodeziji

NEW YORK, 1. septembra. Posebni odbor za spoštovanje deklaracije o poročstvu neodvisnosti kolonialnim deželah in ljudstvom je danes objavil poročilo o položaju v Južni Rodeziji. Odbor je, kakor sporoča TASS, poslal to poročilo predsedniku Varnostnega sveta.

Člani posebnega odbora, v katerem se zastopniki 24 dežel, menijo, da bi moral Varnostni svet sprejeti ukrepe za osvoboditev Josua Nkoma in drugih političnih zapornikov in za ukinitve represivnih in diskriminacijskih zakonov v Južni Rodeziji.

Varnostni svet bi moral po mnenju članov posebnega odbora tudi delati na tem, da bi ukiniteli vse omejitve politične aktivnosti Afričanov in garantirali demokratske svobode in enake politične pravice. Na istinski konferenci, ki naj bi se je udeležile vse politične stranke, bi morali sprejeti ustavno določilo, s katerimi bi garantirali neodvisnost Južni Rodeziji na podlagi splošne volilne pravice in določitve dokončnega roka razglasitve neodvisnosti dežele.

Afrška nacionalna unija Južne Rodezije Zimbabwe je poslala Organizaciji afriške enotnosti poziv, naj na sestanku zunanjih ministrov dežel OAE prouči položaj v Južni Rodeziji.

Novi argentinski veleposlanik

BEograd, 1. sept. (Tanjug). Novi argentinski veleposlanik dr. Juan Ruben Palero Infante je danes prišel v Beograd. V imenu državnega sekretariata za zunanje zadeve ga je sprejel in mu zaželel dobrodošlico šef protokola DSZZ dr. Sergeje Makoloda.

Podpredsednik Hoan odstopil

SAJON, 1. sept. (AFP). Danes popoldne je odstopil prvi podpredsednik začasne južnovietnamske vlade Nguyen Tan Hoan, ki je bil zadolžen za »pacifikacijo«.

Demonstracije v Ankari

ANKARA, 1. sept. (AFP). Danes je demonstriralo v Ankari proti ZDA, NATO in Sovjetski zvezi zaradi njihovega stališča do ciprskih krize okrog 15.000 turskih študentov in srednješolcev.

Britansko darilo za skopsko bolnišnico

SKOPJE, 1. sept. (Tanjug). Veleposlanik Vel. Britanije Michael Creswell je danes izročil ginekološki kliniki skopske bolnišnice inkubator za nedonošence, katerega so podarili britanski državljani v potresu prizadetemu Skopju.

Odprt hotel »Skopje«

SKOPJE, 1. sept. (Tanjug). Danes so v Skopju odprli novi sodobni hotel »Kategorije »Skopje«, ki ima nad 200 postelj. Dve nadstropni hoteli ima okusno opremljene sobe, restavracijo, kavarno, veliki prostor za parkiranje in več drugih stranskih prostorov. Za sgradišče bošela, prvega te vrste v Skopju, so porabili približno 1300 milijonov. Graditvi so ga začeli leta 1961.

»Atom vir energije v korist miru«

III. konferenca o miroljubni uporabi atomske energije

ZENEVA, 1. sept. (AFP). Generalni sekretar OZN U. Tant je večerj na začetku tretje mednarodne konference OZN o miroljubni uporabi atomske energije pozdravil udeležence z govorom, v katerem je opozoril na pomen konference in na naloge, ki čakajo državnike in znanstvenike v službi človeštva in v težnji po čedalje večji svobodi in sreči.

Odkar so izdelali prve atomske bombe, je postajalo v vsakim dnem čedalje jasnejše, kakšna norost je vojna in kakšne bi bile stvarne žrtve, ki bi jih terjala atomska vojna,« je dejal U. Tant. Razoročitev se vedno ni dosežena, toda tisti, ki si prizadevajo pomiriti srditost in razpršiti nezaupanje, zboljšati sodelovanje in zmanjšati stvarnost totalne vojne, so storili pomembne ukrepe.

Na današnji seji so prebrali poslanice šefov držav Sovjetske zveze, ZDA, Francije, Velike Britanije, Italije, Kanade in Brazila. Sovjetski premier izraža v poslanici mnenje, da bo tretja ženevska konferenca znanstvenikov, ki se ukvarjajo z jedrsko energijo, dala nov prispavek k mednarodnemu tehničnemu sodelovanju.

V poslanici ameriškega predsednika Johnsona je rečeno, da smo »pred 20 leti poznali atom samo kot orožje vojne, medtem ko ga danes spoznavamo kot vir energije v korist miru.«

Tretje mednarodno konferenco OZN o miroljubni uporabi jedrske energije se udeležujejo predstavniki iz 71 držav in petih mednarodnih organizacij. Konferenca bo trajala do 9. septembra.

Otvoritev naše največje likovne razstave

BEograd, 1. sept. (Tanjug). Na beograjskem sejmu so danes slovesno odprli našo največjo likovno razstavo — II. triennale likovnih umetnosti. Odprli ga je zvezni sekretar za prosveto in kulturo Janez Vipotnik. Razstavljena je 376 del 145 slikarjev in 45 kiparjev.

Največjo nagrado triennale — zlato plaketo — sta dobila slikarja Plato Simunović in Marij Pregelj.

O razorožitvi prihodnje leto

ZENEVA, 1. sept. (AFP). Na današnji seji razorožitvene konference so sklenili 17. septembra prekiniti zasedanje, ki naj bi se spet nadaljevalo v začetku prihodnjega leta.

Naser bo obiskal ČSSR

PRAGA, 1. sept. (Tanjug). Sem je danes prisel na kratki uradni obisk podpredsednik vlade ZAR dr. Kamal Ramza Saif. S podpredsednikom češkoslovaške vlade inž. Otakarjem Šimunekom se bo razgovarjal o nadaljnjem zboljšanju odnosov med obema državama, zlasti o gospodarskem sodelovanju. Predsednik ZAR Naser je prav tako sprejel povelbo predsednika ČSSR Novotnega, naj obišče Češkoslovaško.

Krajčir o sodelovanju z Jugoslavijo

Ugotovil je, da se je medsebojna izmenjava blaga zdaj povečala

BEograd, 1. sept. (Tanjug). Podpredsednik češkoslovaške vlade František Krajčir je v intervjuju za »Mednarodno politiko« povedal osnovne podatke o sedanjem gospodarskem razvoju ČSSR kakor tudi o možnostih, da bi se zboljšalo gospodarsko in znanstveno tehnično sodelovanje med ČSSR in Jugoslavijo.

Poudaril je, da spada Češkoslovaška med industrijsko razvite države na svetu. K temu je v veliki meri pripomogel razvoj v dvajsetih letih po osvoboditvi ČSSR. Industrija je v tem obdobju narasla skoraj za petkrat, na Slovačskem pa skoraj trikrat.

Ti uspehi pa porajajo tudi precejšnje probleme: prehod z ekstenzivnega na intenzivni razvoj vsega gospodarstva, uporaba znanstvenih in tehničnih dosežkov, izenačevanje kmetijstva z industrijo tako glede organizacije socialistične proizvodnje in v velikem obsegu, kakor tudi glede izkoriščanja znanstvenih dosežkov.

Zdaj pospešeno pripravljajo perspektivni plan do leta 1970. Pri realizaciji vseh nacionalnih gospodarskih planov računajo z vsestranskim vključitvijo ČSSR v mednarodno delitev dela. Pri tem bodo predvsem poglabljali sodelovanje s socialističnimi državami.

Kar zadeva možnost bilateralnega sodelovanja med Jugoslavijo in ČSSR, je Krajčir poudaril, da se je medsebojna izmenjava blaga v zadnjih letih povečala, da se je razširilo znanstveno-tehnično sodelovanje in da se razvija industrijsko-tehnično sodelovanje v proizvodnji važnih industrijskih izdelkov. Dane so možnosti in pogoji za nadaljnji razvoj tega sodelovanja. »Samo od podjetij in institucij obeh držav bo odvisno, kako bodo izkoristili te možnosti in medsebojni stiki glede na gospodarske in tehnične pogoje.«

Krajčir je pozitivno ocenil dejstvo, da so organi planiranja obeh držav navezali neposredne stike.

Referati jugoslovanskih pedologov

BUKARESTA, 1. sept. (Tanjug). Na sejan delovnih komisij in na plenarno 8. mednarodnega kongresa pedologov, ki se je začel večerj v Bukaresti, so jugoslovanski predstavniki danes podali več znanstvenih referatov in poročil. Skupno poročilo naših znanstvenikov iz skoraj vseh republik govori o klasifikaciji zemlje v Jugoslaviji. Druga skupina pedologov je poročala o triletnih izkušnjah iz zbiranja zemlje. Posamezni jugoslovanski predstavniki poročali o irigacijskih delih v Bački in o mikrobioloških lastnostih zemlje v Jugoslaviji, zlasti v Makedoniji.

Na kongresu bodo danes predložili skupno okoli 100 znanstvenih referatov in poročil.

Proti podpori ZDA Maleziji

DŽAKARTA, 1. sept. Pred zgradbo ameriškega konzulata v Medanu, na Severni Sumatri, je danes demonstriralo več tisoč mladih ljudi proti skupnemu sporočilu predsednika Johnsona in malezijskega premiera Tunkupa Rahmana, s katerim so ZDA podpirale malezijsko vladno.

Zadnje vesti

Ciprski protest

NEW YORK, 1. sept. (Reuter). Ciprska vlada je danes ponovno obtožila Turčijo zaradi kršitve zračnega prostora Cipra s pripombo, da si pridržuje pravico zahtevati »takojšnje zasedanje Varnostnega sveta, da bi Turčijo prisilila spoštovati odločitve svetovne.«

V tem protestu, ki ga je izročil vršilu dolžnosti predsednika Varnostnega sveta za ta mesec sovjetskemu predstavniku Morozovu stalni ciprski predstavnik v OZN Rosidis, so omenjeni poleti, za katere je rečeno, da so jih izvršila turška letala v soboto, nedeljo in ponedeljek.

Turško sporočilo o neredih

ANKARA, 1. sept. (AFP). Turška vlada je objavila sporočilo, v katerem je rečeno, da so izvršile nedavne napade na tujia predstavništva »mednarodne osebe, ki so se po mešale med demonstracije, kateri so želeli izraziti turška nacionalna čustva v zvezi s ciprskimi problemi.« To sporočilo se nanaša na nered, do katerih je prišlo v Ankari, Smirni, Istanbulu in Adani.

Demonstranti so napadli ameriško in grško veleposlanstvo v Ankari, paviljone ZDA, Velike Britanije, ZSSR, ZAR, Bolgarije in ČSSR na mednarodnem sejmu v Smirni. Nadalje anglikanske cerkve v tem mestu in druge zgradbe.

V viadnem sporočilu je prav tako rečeno, da je turško ministerstvo za zunanje zadeve izrazilo obžalovanje predstavnikom zainteresiranih držav in jih obvestilo, da jim bodo plačali odškodnino za storjeno škodo.

Poziv DR Nemčije

BERLIN, 1. sept. (ADN). Ljudska skupščina DR Nemčije je pozvala vse države protihitlerjevske koalicije, naj aktivno delajo za vzpostavitve trdnega mira v Evropi. Ta poziv so poslali v zvezi z 25-letnico začetka druge in 50-letnice prve svetovne vojne.

Skupščina DR Nemčije je danes prav tako sprejela zakon, po katerem ni časovne omejitve za sojenje nacističnim vojnim zločincem. V ZR Nemčiji pa imajo zakon, po katerem nacistični vojni zločinci zastarajo po 20 letih, odnošno 8. maja prihodnje leto.

Madžarski novinarji v Beogradu

BEograd, 1. sept. (Tanjug). Na povabilo Zveze novinarjev Jugoslavije je odpovala danes v Beograd delegacija madžarskih novinarjev. Med 10 dnevnim bivanjem v Jugoslaviji bodo madžarski novinarji poleg Beograda obiskali Skopje, Split, Zagreb in Novi Sad.

Robert Kennedy kandidat za senatorja

NEW YORK, 1. sept. (AP). Na konvenciji demokratske stranke v državi New York je bil imenovan za kandidata za ameriški senat pravosodni minister Robert Kennedy. Robert Kennedy je dobil več kot 600 glasov, njegov protikandidat Stratton pa nekaj manj kot 100.

Raketa »Titan 3-a« se je izgubila

CAPE KENNEDY, 1. sept. (AFP). Po 13. minutah, ko so danes izstrelili iz ameriške baze CAPE KENNEDY raketo »Titan 3-a« se postaje na zemlji izgubila z nje radio zvezo.

Telegrami

POTRES — ATENE. Na področju Kajofe in Kresčane je bilo večerj več potresov srednje in velike moči. Med potresi je votlo bobnelo. V nedeljo je bilo 11 potresov, med katerimi je najdaljši trajal 25 sekund. Prebivalci si ves dan niso upali v hiše. Podrlo se je nekaj stavb, večina pa je poškodovanih. V teh krajih so potresi pogosti.

COMMONWEALTH — KUALA LUMPUR. Konferenca finančnih ministrov 18 dežel Commonwealtha se je začela danes v Kuala Lumpur. Ministri razpravljajo o gospodarskem položaju teh dežel ter o trgovini.

JAPONSKO-AMERIŠKI KOMITE — TOKIO. V Tokiu je bila večerj seja japonsko-ameriškega posvetovalnega komiteja, ki je bil ustanovljen po sporazumu o vojaški zvezi med obema državama. Seja je bila tajna, razpravljali pa so o vprašanjih varnosti in obrambe Japonske ter Daljnega vzhoda.

PRIJETI KONTRAREVOLUCIONARJI — ALŽIR. Alžirske oblasti so zaprle skupino kontrarevolucionarjev v pokrajini Oranville in Tizi Uzu. Prijeti kontrarevolucionarji so med osvobodilno vojno sodelovali z okupacijsko vojsko, zadnje čase pa so izvršili več subverzivnih akcij. Ob aretaciji so našli pri njih orožje.

DEMONSTRACIJE — KAMPALA. (UGANDA). Skupina okrog 60 mladincev, članov stranke narodnega kongresa Ugande, je demonstrirala pred ameriškim veleposlanstvom v Kampali in protestirala proti ameriški podpori kongoskemu premieru Combeju.

PROCES PROTI ESESOVCEM — BONN. V Dusseldorfu pripravljajo sodni proces proti skupini enajstih bivših esesovcem, ki so bili med drugo svetovno vojno sodelovali v nacističnem taborišču smrti Treblinka na Poljskem. Glavni obtožbenec je bivši komandant taborišča Kurt Hubert Franz. V tem taborišču so nacisti pobili okrog 700 tisoč ljudi.

Pa še to

REKLAMA JE VSE — Neka ameriška družba je navajala novo znamko vitaminov: »Če bi Schubert jemal naše tablete, bi dokončal svojo simfonijo.«

Vreme 1. IX. 1964

Temperature

	ob 07	13
Ljubljana	7	17
Planica	10	12
Brnik	7	15
Maribor	11	15
Slovenjgradec	9	14
Novo mesto	11	16
Koper	16	20
Kradarica	4	—
Reka	17	18
Split	16	20
Pula	18	19
Dubrovnik	21	12
Zagreb	13	16
Beograd	13	14
Sarajevo	—	23
Skopje	18	24
Titograd	20	21
Celovec	9	16
Gradec	16	21
Dunaj	11	17
Milano	15	21
Genova	19	25
Zürich	8	17
München	5	14
Benetke	15	21

Prognosa

VREMENSKA SLIKA
Obsežno področje visokega zračnega pritiska zajema pretežno del Evrope. Ob severozahodnih vetrovih se vedno doteka nad naše kraje hladan in vlažen zrak.
NAPOVED
SLOVENIJA